

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 24 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tömegrontás.

Budapest, február 13.

A budapesti vas- és gépgyárosok ma elhatározták, hogy a jövő hét végén összes munkásaikat, huszonkétezer kenyérkereső és családfentartó férfit, kizárik. Mikor a nagy kizárás terminusát tíz nappal kitölték, nem a huszonkétezer munkás és családfentartó sorsára gondoltak, emberséges szívük csak azért nyugodott meg a halasztásban, mert a legtöbb gyáros heti felmondással szerződtette munkásait s ha nem élhet a felmondással, egy heti munkabért ingyen kellene kifizetnie. A gyáros urak tehát önmagukkal szemben voltak csak emberségesek és kegyelmesek.

Huszonkétezer ember sorsa nem lehet közömbös a közvéleményre nézve, mert végre is a közvélemény többsége nem áll munkaadókból, hanem túlnyomóan munkásokból, dologtevő emberekből, akik saját bőrükön érzik huszonkétezer testvérük rettentő sorsát. Ha nem volnánk a téiben s ha az élet szakadatlan munka árán legalább elviselhető volna: huszonkétezer munkás kizárása akkor is olyan esemény volna, melynél nem lehet részvétlenül megállni. Huszonkétezer kenyérkereső legalább kétszer annyi gyomor jóllakását vagy koplalását jelenti. És huszonkétezer ember elítélése olyan tömegítélet, aminőre egy

tollvonással még a hatalmas állam se vetemedik. A háború csak igazán tömegveszedelem, de huszonkétezer ember egyszerre talán a legvéresebb háborúban se forog veszedelemben.

A gyáros urak azonban egy tollvonással elítélnék huszonkétezer embert, huszonkétezer dologtevő, erős, családfentartó embert. Miért? És ki adotti nekik ilyen rettentő hatalmat kezükbe? Azt mondják a gyáros urak, hogy a vas- és gépmunkások soraiban minduntalan nyugtalanságok, sztrájkhajlandóságok, összezördülésre való törekvések mutatkoznak s nekik egy nagy kampány küszöbén tiszta helyzetet kell teremteniök. Nos, mi is tudunk róla, hogy a munkások itt is, ott is megpróbálkoznak olyan taktikai mozdulatokkal, melyekkel helyzetükön javítani remélnek. De talán el szabad ismerni, hogy a munkások helyzete Magyarországon nem olyan rózsás, amelynél jobbat kívánni, amelynél jobbra törekedni már nem is illik. Mégis, ha nem a gyárosok akarnának egyszerre huszonkétezer munkást kizárni, hanem a huszonkétezer elkéseredett munkás határozná el, hogy sztrájkba lép: akkor abban a pillanatban közbevetné magát a kormány, munkához látna a hatóság és kivonulna minden rendelkezésre álló rendőr, sőt a katonaság is. Ötven-hatvan gyáros kedvéért mozgósítanák az egész állami apparátust, csak hogy hu-

szonkétezer elkéseredett munkás sztrájkja ne sikerüljön. Ellenben amikor az a pár gyáros egyetlen hatalmi szóval kizár huszonkétezer munkást: akkor nem látjuk a mentő államot, a mentő apparátust. Huszonkétezer munkás, az semmi. Néhány gyáros, az minden.

És az a hatalom, mely a gyárosok kezében van! Egyetlen tollvonással elítélnék huszonkétezer embert. Miért? Mert a huszonkétezer ember között van állítólag néhány száz, aki nyugtalanok. Hát hiszen az ember nem kívánja a gyárosoktól, hogy bibliai alapon álljanak s egyetlen ártatlanért kegyelmezzenek meg száz bűnösnek. De hogy száz bűnösért elítélhessenek huszonkétezer ártatlant: ez már mégis csak több, mint amit a tőke védelmében meg lehet engedni. Az emberi bíró, maga az állam nem merne s ha merne, nem tudna így itélni és így büntetni. Ellenben a gyárosok szövetezése eltöri a pálcát huszonkétezer ember feje fölött, holott maga sem meri állítani, hogy az mind bűnös, akár csak a gyárosokkal szemben is. A bíró ítél a király nevében, a király dönt az isten nevében, de ezek az urak ítélnek és döntenek a saját nevükben. Sőt a saját zsebük nevében. Ez a zseb a leghatalmasabb fórum az egész világon.

Nem akarjuk hinni, hogy a huszonkétezer ember kizárása csakugyan befog következni. De ha bekövetkeznék,

Amire nincs válasz...

Írta: Alba Nevis.

Jancsóék az asztalnál ültek; vacsoráztak. Együtt volt az egész familia: az özvegyasszony, a lánya, meg a fia, azonkívül a lakójuk, Emma kisasszony, egy halvány, szép, érett leány, aki egész nap szaladgált rongyos, olcsó kis pénzekért, a tanítványai után s aki ilyenkor, este, halálra fáradtan ült le pongyolájában a terített asztal mellé s a leckeóráiról mesélt amazoknak nagy, eseményszámba menő, de alapjában véve igen elenyésző dolgokat.

— ... És akkor ... — folytatta, miközben kavargatta teáját a pakfonkanállal — és akkor bement az asszony a konyhába és ott is kereste a cselédet és tele kiabálta a házat, hogy: „Julcsa! Meg „Ju-u-lesz!” És a Julcsa egy darabig sehol se mutatkozott, de azután csöndesen kinyílt az irodaajtó és Julcsa előbb a borzas fejét dugta ki rajta, azután egészen kibujt és át akart illanni a konyhába, de az asszony ő nagysága meglátta ezt és ... hány koczka czukrot tett a teámba, Juczi?

— Ötöt, No és? Megpofozta a Julcsát?

— Dehogy. Önagysága bement az irodába és miután meggyőződött róla, hogy már az irnok elment, szépen megpofozta az urát. És ezt mondta neki:

— Pszt! Egy szót se! Tudok mindent! En azt hittem, hogy Szehenyák miatt borzas a Julcsa, de a Szehenyák, irnok létére, jobb izlésű ember, mint te, nagyságos ügyvéd ur! És ő különben sines már itt. Így hát én el-

válok téled, gazember és ezután akár frizer-nőt fogadhatsz a Julcsához, aki naponként hatszor fésülje! ... Hány kanál rum van a teámban, Juczi? ...

— Másfél, No és ... elvált tőle?

— Dehogy. Ezeket ismerni kell! Ezek az asszonyok nem törődnek az uruk hűségével. Ezek csak azt nézik, hogy meg legyen a jólétük; a szakácsnő, a szobalány, a házikisasszony. Hogy meg legyen a fényűzés, a drága szabó, a sok gyémánt, meg a színház, meg a hangversenyek. Hogy selyemben suhogjanak, parfümben fürödjenek, automobil gurítsa őket át az életen. Ezek nem törődnek vele, hogy egész nap hol járt az uruk, csak estére teli erszénnyel jöjjen haza!

Ez is — önagysága — csak épp lármázott és izléstelenkedett, de eszé ágában se volt elválni. Bánta is ő, hogy a Julcsa-e, vagy valamelyik mulatóbeli Lillienne. Olyan mindegy az neki! ... Teasütemény nincs, Juczi?

— Nincs. Kifogyott ... De hát akkor miért pofozta az urát?

— Kis butim ... Hát azért, mert másnap eret akart rajta vágni! Mert neki ez a kis idill épp kapóra jött. Mert nem is érzett mást, mint örömet, amiért a jó Istenke ezt a kis ügyet ilyen tapintatosan, ilyen kedvével elintézte ... Egy bárszonykabátra fáj a foga; egy talpig érő, kívül-belől prémes, hatszáz koronás köpenyegre s mert már három kabátot szerzett be az idén, ezzel az óhajtásával nem mert előrukkolni mindaddig, amíg a Julcsa ... No, most már érti?

— Pfuj!

— Hát persze, hogy pfuj! Ámbár ha józanabban meggondoljuk a dolgot ... Az

ura, a doktor, egészen megérdemli a feleségét. Nagy, robusztus, fekete ember és a szakála a mellénygombjáig ér. Így, látszólag nagyon tisztas és komoly ur, de ha közelebb jön, pedig közelebb jön, olyan közel, hogy elfogja az ember elől a világosságot! Ilyenkor egészen más; az arca kipirosodik és csaknem szikráznak a szemei. Azonkívül a keze nem nyugszik soha ... Kérek még egy szelet citromot!

— Tessék. Miért nem nyugszik a keze?

— Hogy miért? Hát ezt igazán nem tudom. De nagyon kellemetlen! A multkor meg is mondtam neki ...

— Mit?

— Hogy az ember — egy szegény leány — mikor a diplomájával nekiindul a leckeadás göröngyös mezejének, nem is sejtí, hogy felnötteket is kell majd oktatnia.

— És ő mit mondott?

— Nevetett. Alig vette komolyan ...

De később már komolyan vette és azt mondta, hogy buta vagyok. Vagy ... idealista. Nem emlékszem tisztán, de valamelyik a kettő közül ... De azért még akkor is kezét csókolt és elmesélte, hogy volt egyszer egy barátnője; egy nevelőnő, gyönyörű kis francia leány, akinek lakást tartott egy elegáns, belvárosi házban. És hogy a leány neki rengeteg pénzébe került, mert úgy megszokta a selyemharisnyát, a drága keleti illatszert, meg a Holzer toilettjeit, hogy nem tudott meglenni ezek nélkül! Olyan lehellet-finom pókhálót huzott a lábaira, hogy még az erek is keresztülkékelttek a szövésén. Azután gyalog-sohasem járt, mert ő — a doktor — gummikerekes kocsi bérelt neki.

föltétlenül megköveteljük a kormánytól és a hatóságoktól, hogy az ilyen tömegítélet elmaradhatatlan következményre való tekintettel idejében vessék magukat közbe. Nem szabad megtörténnie, hogy huszonkétezer ember kezéből kivégyek a kalapácsot és kétszer huszonkétezer kezét rákényszerítsenek, hogy ökölbe gyűrődjék. Mert huszonkétezer ember ökle is valami, nemcsak ötvenhatvan gyáros zsebe.

Budapest, február 13.

A külügyminiszter állapota. Bécsből jelentik: gróf Aehrenthal külügyminiszter egészségi állapotára való tekintettel orvosainak kifejezett kívánságára teljesen tartózkodik minden politikai teendő végzésétől. Az orvosoknak minden törekvése oda irányul, hogy a külügyminiszternek a betegsége és étvágytalansága folytán erősen meggyengült erejét fokozzák. Gróf Aehrenthal igen nyugtalanul töltötte el az elmúlt éjszakát. Gyengesége lehetetlenné teszi, hogy valami léli fürdőhelyre mehessen üdülni. Az objektív állapota is sok kívánni valót hagy hátra. A nap tulnyomó részét az ágyban tölti a beteg külügyminiszter.

Molnár Viktor távozása. A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, amely Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár ezen állásától sok évi buzgó szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére fölmenti. A másik kézirat szerint pedig a király Náray-Szabó Sándor államtitkári címével és jellel felruházott miniszteri tanácsost közoktatásügyi államtitkárrá kinevezte. Molnár Viktort, aki harmincz éves pályáján, hivatalos működésben éppen úgy, mint társadalmi téren sokat alkotott, akinek sokat köszönhet a magyar kultúra, sajnálattal látjuk távozni a kultuszminisztériumból, ahol ő mindenkor helyén volt. Náray-Szabót az új államtitkár má délelőtt üdvözölte a minisztérium tisztviselői kara.

Az Országos Klub vacsorája. Az Országos Klub holnap, szerdán este nyolcz órakor a Hungária-szállóban vacsorát tart.

Évszámra kaviárral élt, meg osztrigával, meg más e fajta finom csemegével. És persze, nem futkosott már lezkeorák után, hanem a pénzt bevitte szépen a bankba. Szóval, jó dolga volt, uri dolga!... En erre megkérdeztem: miért lett vége? És ő azt felelte, hogy a leány nem becsülte meg magát, hanem összebarátkozott valami egy éves önkéntessel, nem is huszárönkéntessel, csak egy egész közönséges, koldus gyalogossal és ő egyszer rájuk lesett, mikor a lépcsőházban bucsuzkodva, eszokolóztak.

— Az ilyen szemét népség! — mondta gögösen a doktor. — Nem hálálja az meg, hogy az ember kibuzza a sárból! Ezután jobban megnézem, kit méltassak a bizalmamra.

És ekkor történt, hogy megcsókolta a kezemet s az én agyamon átvillant, hogy jó lenne egy kis parázs boszut állni az asszonyom önagyságán azért a sok lenézésért, kínzásért, szekatúráért, amelyben itt részem volt! Hogy jó lenne egy kicsit elvénni az urát, meg azokat a pénzbeli javakat, amik neki járnának ki! Jó lenne hátradölni a puha, rugalmas kocsikulcsban s gögösen fölvetni és soha meg nem hajtani drága kalapos, gyönyörűen fésült fejemet... És a doktor újra kezét eszokolta és a hajamat megsimította és nem siettetett, csak finoman, a pillantásával, a mosolyával nógatott...

— No és? Miért hagyja abba? Beszéljen!

A szép, érett, okos szemű leány vérbeborult arczal hajlik a eszéje fölé:

— Jézus Mária!... Egészen kihült a team!

A válság felé.

— Készülődés a csütörtöki ülésre. —

— Hírek a politika világából. —

Budapest, február 13.

Ma sem a kibontakozás, sem a harc dolgaiban még mi sem történt. Az ellenzék vita-rendező-bizottsága ugyan ma már összeült, de még határozatot nem hozott, mert a függetlenségi pártok be akarják várni a miniszterelnöknek holnapra ígért látogatásait a vezéreknél s a pártterkezetek ugyancsak holnapra kiüztött állásfoglalását. Holnap tehát elsörendűen kritikusan nap lesz, amelyen már eldől a parlamenti helyzet további alakulása és a véderőreform sorsa. Szinte bizonyossággal megállapítható már eleve is, hogy a kisebbség a küzdelem folytatása mellett fog dönteni, mert a budapesti és bécsi félhivatalos lapok egybehangzó értesülései szerint a miniszterelnök katonai téren nem hozott jóformán semmit, — az egyetlen eredmény, amit elért, a harmadik szakasz módosítása, ez pedig édes-kevés az ogstrukezio loszerelésére.

Csütörtökön ül össze az ismételt elnapolt Ház, amelynek napirendjére ki van tűzve a véderőreform. Az ellenzék meg akarja akadályozni, hogy az érdemleges tanácskozás följötte meginduljon, de a miniszterelnök nyilatkozatának szabad utat fog engedni. Ezzel azután a harezias munkapárti fogadkozások el is vesztik az élüket, amelyek azt harsogták, hogy a miniszterelnök szavának minden eszközrel érvényt fognak szerezni. Amint hírlik, gróf Khuen-Héderváry beszédére gróf Apponyi Albert nyomban válaszolni fog s azt fogja indítványozni, hogy napolják el ismét a Házat claddig, amíg a pártok fontolóra vehették a kormány kijelentéseit. Természetesen a munkapárt ebbe nem fog beleegyezni s ezzel az ellenségeskedés hivatalos kitérésére is megadja a jelet. Küzdelem, válságos napok következnek tehát, amelyek a többség és kisebbség erőpróbájára, döntő mérkőzésére nyujtanak alkalmat. Nem kétséges, hogy az összeütközés csakis az ország igazaiért harczó függetlenségi tábor győzelmével fog végződni.

Híreink itt következnek:

Tanácskozások a Várban.

A miniszterelnökségen ma nem volt formális minisztertanács, de azért a délelött folyamán csaknem minden miniszter és munkapárti kiválóság megjelent, hogy gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökkel hosszabb-rövidebb tanácskozást folytasson. Egyfelől Lukács László, másfelől gróf Khuen folytatta a miniszterekkel az egyenként való tanácskozásokat, amit munkapárti oldalról úgy magyaráztak, hogy az új anyag még nincs kellően előkészítve rendes minisztertanács részére.

A miniszterelnök ma reggel tíz órakor jelent meg hivatalában a miniszterelnökségi palotában. Már ekkor a felhalmozódott sok aktával és elintézendő ügyekkel többen várták, de ezeknek csak félórát szentelhetett, mert rögtön közbeütközött a válság ügye. Az aktákat félretették és belépett Hazai Samu honvédelmi miniszter. Két és félórán át tartott Khuen és Hazai Samu tanácskozása. A véderőjavaslat szövegét is bevitették, mert egész rend módosítást kellett megbeszélni.

Több ízben megjelent Jeszenszky Sándor államtitkár, aki Hazai távozása után hosszasan referált a miniszterelnöknek. Majd báró Vojnits István, a munkapárt egyik vezére tett látogatást Khuennél. Afelől tudakozódott, hogy vajjon a munkapártot tessze kell-e hívni értekezletre a csütörtöki ülés előtt. Abban egyeztek meg, hogy a munkapárt nem tart értekezletet.

E tanácskozások során állítólag felmerült

az a gondolat, hogyha a körülmények szükségessé teszik, akkor csütörtökön a képviselőház üléseit bizonytalan időre elnapolják. A tanácskozások eredményét váró munkapárti képviselők arról is beszéltek, hogy az állítólagos elnapolás egyik előzménye volna a házfelozlatának, mert a kormány így akar időt nyerni arra, hogy a választásokat kellőképpen előkészíthesse.

A miniszterelnök látogatásai.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök az ellenzéki pártvezéreknek mára tervezett meglátogatását holnapra halasztotta, amit arra magyaráznak, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszterrel folytatott tanácskozásain a véderőjavaslatok egyes további módosításait beszélte meg s a szövegezést még nem fejezték be. A miniszterelnök a nap javarészt hivatalában töltötte, este hat órakor pedig gróf Csáky Albinhoz ment ebédre. Héderváry ma este értesítette az ellenzéki pártok vezéreit, és pedig Kossuth Ferenczet, gróf Apponyi Albertet, Juth Gyulát, a két Károlyi grófit és gróf Zichy Aladárt, hogy a holnapi nap folyamán egyenként fölkeresi őket, nem avégből, hogy újabb tárgyalásokat kezdjen velük, hanem azért, hogy bécsi utja eredménye gyanánt feltételeikre megadja a kabinet választását s ezzel akezióját be is fejezte.

A nemzeti munkapártban ma este oly nagy számban gyűltek össze a párt tagjai, hogy csaknem teljesen megtöltötték a kör nagytermét. Megjelentek a kabinet összes tagjai, Návay Lajos, a képviselőház elnöke, Jankovich Béla és Beöthy Pál, a képviselőház alelnökei, az államtitkárok közül Jeszenszky Sándor, Balogh Jenő, Kazy József és Rohonyi Gyula, továbbá gróf Tisza István. Fél kilenc órakor megjelent a klubban gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök frakkban, rendjeleivel, aki gróf Csáky Albin ebédjéről jött. Belépésekor az összegyűltek hoeszantartó éljenzéssel és tapsal fogadták. A miniszterelnök egyideig a kör tagjaival társalgott, akik megkérdezték tőle, vajjon járt-e már az ellenzék vezéréinél?

— Ma még nem volt időm — felelte a miniszterelnök — de már értesítettem őket, hogy holnapi vizitelek náluk. Ma igen sok folyó ügyet s aktát kellett elintéznem, mert néha az ország dolgaival is kell törődni.

Közben Jeszenszky államtitkár behatóan beszélgetett a jelenlévő számos főispánnal, ami a választásokért nem nagyon hevülő mamelekők között nem keltett valami nagy brömöt.

A miniszterelnök később rövid ideig tartó beszélgetésre vonult vissza minisztertanácsaival. Gróf Héderváry ma minisztertanácsain és a munkapárt tagjain kívül mással nem folytatott tanácskozást. A párt tagjai kilenc órakor a Hungária-szállóba mentek rendes heti pártvacsorára.

Az a hír, mintha a munkapárt holnap értekezletet tartana, nem felel meg a valóságnak s ilyen értekezletre szükség sincs, mert a párt álláspontját a véderőreform dolgában egyáltalán meg nem változtatta. Az nincs kizárva, hogy holnap este miniszteri konferenzia lesz, amelyen a képviselőház csütörtöki ülésének dolgát vitatják meg. Mjnt érdekes jelenséget említik ezzel kapcsolatban, hogy a miniszterelnök ma Boda Dezső főkapitányt hoeszabb kihallgatáson fogadta.

Khuen békeajánlata.

A „Magyar Hirlap“ ma esti száma munkapárti forrásból azt közli, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a mostani csütörtöki ülésen abban a sorrendben felel majd gróf Apponyi Albert békefeltételeire, amint azok tétettek. E forrás szerint a miniszterelnök a következőket fogja mondani:

1. Az *altiszti kérdésről* nyilatkozik, jelentvén, hogy nemcsak munkában van a megoldása, hanem az erről szóló javaslat már el is készült.

2. A *jelvény- és címerkérdés*. Itt a miniszterelnök a kormány nevében, a kilenczes bizottság programjának szellemében *kijelentést tesz*, hogy a közös hadseregnek mai alkalmazásában levő jelvényei tényleg nem felelnek meg az or-

szág közjogi állásának, — ezért a jelvények kérdése a magyar közjognak megfelelően fognak rendeztetni.

3. A véderőjavaslat 3. paragrafusa olyan átszövegezésben részesül, amely a centralistico-federalisztikus értelmezést kizárja. Az új 3. szakasz így hangzik majd: „A közös haderő hivatása az osztrák-magyar monarchiának, azaz a két államnak, vagyis az ő császári és apostoli királyi felsége uralkodása alatt álló összes országok területének külső ellenségek ellen való megvédése és a belső rend és biztonság fentartása.”

4. A honvédelmi miniszter jelentéstételi kötelezettsége a hadügyminiszternek a véderőbizottság módosításában jut érvényre, úgy, hogy ez csupán barátságos közléssé válik.

5. A boszniai vonatkozású pontoknál, ne-hogy *trialisztikus* vagy Reichsland-féle teóriákra adhasson alkalmat, az átszövegezett 3. szakaszra történik mindenkor hivatkozás.

6. A tartalékosok és póttartalékosok dolgában a miniszterelnök deklarációt tesz. A kijelentés azt tartalmazná, hogy az 1886. évi XVIII. törvényekben foglalt ama felségjog, amely szerint a póttartalékosok az uralkodó által bízott, törvényben megszabott körülmények között tényleges szolgálatra behívhatók, nem értelmezhető és nem érvényesíthető a magyar alkotmány sérelmére.

7. A katonai perrendben a megelőző rendelkezés megmarad, mert a kormány ezt az előbbi állapothoz képes visszanyúlnak tekintni.

A miniszterelnök ezután a Justh-pártnak is felel, kijelentvén, hogy kötelezi magát 1912. október vagy november havában, a munkapárt programjához képest, az általános választójogi szellemében választójogi reformjavaslatot a Ház elé terjeszteni. A Ház erre határozattal is utasítani fogja a kormányt.

A vitarendező bizottság ülése.

A függetlenségi pártok által kiküldött vitarendező bizottság ma délután öt órakor a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt Andrássy-uti körhelyiségében értekezletet tartott. Az értekezleten jelen voltak a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt részéről Désy Zoltán, Tóth János és Szentiványi Árpád alelnökök, továbbá Kállay Ulul és Kelemen Béla, a függetlenségi negyvennyolcas párt részéről Lovász Márton, Ráth Endre, Mádi-Kovács János és Justh János, a pártok-külső függetlenségi csoportja részéről Egry Béla és Preszly Elemér. Az értekezleten egy-értelműleg megállapították a követendő taktikát minden eshetőséggel szemben.

A tanácskozás egy félóráig tartott s azon végleges határozatot nem hoztak, mert előbb be akarják várni a pártok döntését, miután a vitarendező-bizottság csak végrehajtó közeg s a hadüzenet a pártok dolga. Arra az esetre azonban, ami valószínű, hogy az ellenzék kimondja ismét a legszélesebb küzdelem fölvetését, a vitarendezés megbeszélte a technikai okiratkészítési módokat.

Szóba került az is, hogy a Ház csütörtöki ülésén a miniszterelnök felszólalása mily módon történhetik meg. A Kossuth-pártiak azon a nézetben voltak, hogy Héderváry beszédét nem szabad megakadályozni, ezt meg kell hallgatni és csak ha az ellenzék vezérei is válaszolnak, kezdjék meg a technikázást, ha így fordul a dolog. A Justh-pártiak ezzel szemben azt hangoztatták, hogy előbb meddő a vitázás, mert a házszabályok értelmében a miniszter bármikor felszólalhat, ezt tehát meggátolni nem lehet s nincs szándékukban. Nyilatkozták a miniszterelnök napirend előtt — mondották — mert azt az ellenzék nem tűrheti el, hogy a Návay-féle házszabálymagyarázat, amely szerint a kérvények fölött névszerinti szavazást nem enged, ellenvélemény nélkül átmenjen a gyakorlatba.

A bizottságnak az a terve, hogy a kérvények ügyében, az esetleges elnöki enunuciáció kapcsán hosszú házszabály-vitát indít meg s ha kell zárt ülést fog kérni, hogy a véderő-reform napirendre kerülését lehetetlenné tegye. Egyébként a bizottság úgy van érte-

sülve, hogy Návay csupán a kérvények fölött nem engedi meg a névszerinti szavazásokat, de a szabadságkérések fölött igen. Ennélfogva a névszerinti szavazásokat kérvényeket már eleve elkészítették, valamint a zárt ülésekre vonatkozókat is.

A Kossuth-pártkörből.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt tagjai ma már csaknem teljes számmal a fővárosba érkeztek, hogy a holnapi pártértekezleten jelen legyenek. A párttagok az est folyamán a pártkörben élénken vitatták meg a politikai helyzetet és a bekövetkező eseményeket. Fent járt a pártkörben gróf Apponyi Albert is, ki a jelen voltakkal hosszabb eszmecsere-t folytatott. Az elemzőség részéről Désy Zoltán, Tóth János, Ságaly Gyula és Szentiványi Árpád voltak ott.

A legtöbben gróf Apponyit vették körül s az ő vélekedését akarták hallani a helyzetről. Apponyi azonban kitérő választ adott:

— A miniszterelnök még nem volt nálam s így hát hivatalos tudomásom nem lehet arról, hogy mit végzett Bécsben s így, amíg a választát nem ismerem, addig nem is nyilatkozhatom. Annyi azonban bizonyos, ha ez a válasz nem lenne kielégítő, akkor marad minden a régi, ahogy a fegyverszünet megkötése előtt volt.

A párt tagjai később a Pannoniában vacsoráltak, ahová a másik két függetlenségi pártból is számosan jöttek el.

Kossuth Ferenc, aki a legutóbbi napokig ágyhoz kötött beteg volt, a pártnak holnap este hatkor tartandó értekezletén, amely a miniszterelnök előterjesztésével szemben állást foglal s amelynek szava a mostani helyzet alakulásában döntő sulyu lesz, még nem vehet részt s így az értekezletet Tóth János alelnök fogja vezetni. Az értekezlet állásfoglalásának tárgyául szolgáló előterjesztést gróf Apponyi Albert fogja megtenni.

Itt említjük meg még azt is, hogy ugyancsak holnap este tanácskozik a pártok-külső függetlenségi klubja és a néppárt is.

A Justh-pártkörből.

A függetlenségi pártkör helyisége rendkívül látogatott volt az este folyamán. Az elnökség részéről Justh Gyula pártelnök, gróf Batthyány Tivadar, Földes Béla és Holló Lajos jártak fenn. A pártnak igen sok képviselő tagja és a vidékiek közül báró Kemény Árpád és még számosan időztek fenn hosszabban. A képviselőház legközelebb tartandó ülése volt a diskusszió tárgya és ennek kapcsán a miniszterelnöknek napok óta hirdetett nagy beszéde, amelyben a politikai helyzetet és a kormány további terveit ismertetni kívánja. — Derűtlenséggel fogadták a párt tagjai ezeket a kommentárokat, amelyeket egyes lapok Justh Gyulának, a párt elnökének a csütörtöki ülésre vonatkozó megjegyzéséhez fűzni jónak láttak és amelyekben a párt elnökének kijelentéseit valódi értelméből kiforgatva, úgy magyarázták, mintha bárki is arra gondolt volna, hogy a miniszterelnököt a képviselőházban való felszólalásában megakadályozza. Az egész kérdés nem ily intencióval vetődött fel, csupán azzal kapcsolatban, hogy miután a csütörtöki ülés napirendjére már a véderő-reformot kitűzték, amely ellen pedig a függetlenségi pártok a legvégsőkig menő küzdelmet folytatják, a miniszterelnök tulajdonképpen melyik tárgynál kíván felszólalni. — Beszélgettek azután a bécsi tárgyalásokról, a legközelebb megtartandó minisztertanácsról és a politikai helyzet várható további fejleményeiről. Élénk részt vettek a diskusszióban a vidéki pártvezetők is s mindannyian hangsúlyozták, hogy a küzdelem, amely a véderőjavaslatok megbuktatására és az általános, egyenlő és titkos községenkénti választójog kivívására irányul, mindenütt a legteljesebb visszhangra és a leglelkesebb támogatásra talál. A párt holnap este értekezletet tart.

A véderőreform ellen.

A véderőreformnak a parlamentben történt ismételt napirendretüztésével megkezdődnek az or-

szágban is a tiltakozó népgyűlések a javaslatok ellen. Vasárnap az ország több részében volt népgyűlés, amelyen a véderőreform ellen tüntettek. Így nagyobb népgyűlések voltak: Arad, Brassó, Debreczen, Győr, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Kaposvár, Szeged, Szombathely és Temesvárotól. A népgyűlésekből a függetlenségi és 48-as pártokat táviratilag üdvözölték és kitartásra buzdították a kormány tulkapásai ellen és a népjogok kivívásáért indított parlamenti harcban.

Budapest, február 13.

A bosnyák tartománygyűlés. Mint Szerajevóból jelentik, a tartománygyűlés beruházási bizottsága a meliorációs kiadásokat tárgyalta. Báró Rittner osztályfőnök a beruházási javaslat ellen Mosztáriban kezdett agitációra utalt és kifejtette, hogy a tartománygyűlés hivatott a nép akaratának kifejezésére. Ezután kifejtették a meliorációs programot, amely huszonnövekedésmilliót szán csatornázásra, folyamszabályozásra és főleg a mecsarak kiszáritására. A munkálatokat még ez évben megkezdik. Az expozé a bizottság nagy tetszéssel fogadta. Kedden kérvények kerülnek tárgyalás alá. — A szerb klub néhány radikálisabb érzelmű tagjai kilépnék a klub kötelékéből és új pártot alakítanak, melynek Jęftánovics Gligor lesz az elnöke.

Választójogi bibliográfia. Barcza Imre „A magyar parlamenti választói jog legújabb irodalma” címmel egy füzetet adott ki, amelyben felsorolja és ismerteti mindazon röpiratokat és folyóiratokban megjelent hosszabb tanulmányokat, amelyek 1906-tól mindmáig a magyar sajtóban napvilágot láttak. Barcza adataiból kitűnik, hogy 1906 óta nem kevesebb, mint 183 ilyen röpirat és tanulmány jelent meg a legkülönbözőbb párt-állású szerzőktől és természetesen a legkülönbözőbb felfogásban. A munka, melynek adatait a szerző nagy gondossággal gyűjtötte össze, értékes forrásmunkájául fog szolgálni a választójogi irodalmával foglalkozóknak és mindazon politikusoknak, akik a választójog kérdéséhez a fórumon hozzá akarnak szólni.

Népgyűlés a választójogért. Vasárnap Temesvárott népgyűlés volt az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett és a katonai javaslatok ellen. A népgyűlést nagy felvonulás előzte meg, mely a Losonczy-térnél kezdődött. Az Erzsébet-téren az egyik vendéglő tágas termeiben tartották meg a népgyűlést, amelyen Ernst Antal, Mayer József, és Novák Traján foglalkoztak a választójog kérdésével. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben tiltakozik a kormány eljárása és a véderőjavaslatok ellen és követeli az általános, egyenlő és titkos választójog sürgős törvénybeiktatását.

KÜLFÖLD.

Nem távozik a bécsi francia nagykövet. Párisból táviratozzák, a szállongó hírekkel szemben, hogy Crozier bécsi francia nagykövet lemondásáról szó sem lehet.

Czimerkérdés Morvaországban. Brünnből jelentik: A tartománygyűlés mai ülésén Smrček képviselő azon javaslatát indokolta, amely szerint a Morvaországban sorozott ezredeknél a császári sas mellett a morva örgrófság czimerét alkalmazták. A javaslatot a hadügyi bizottság ellentétben utalták.

Elnökválasztás a birodalmi gyűlésen. Berlinből táviratozzák: A haladó néppárt elhatározta, hogy jelöltet állít az elnökségre, még pedig Knapf személyében. Így akarja biztosítani a birodalmi gyűlés munkaképességét. Ha Paasche megmarad elhatározása mellett és lemond a második alelnökségről, akkor a szabadelvű néppárt a második alelnökségre is jelöltet állít, úgy hogy az elnökség két szabadelvű néppártból és egy szociáldemokratából állana. Minthogy a házszabályok értelmében négy hét múlva újra választják az elnökséget, valószínű, hogy a szociáldemokrata alelnök kiharad. A mai birodalmi gyűlésen Scheidemann alelnök közli a jegyzőválasztások eredményét, azután jelenti, hogy báró Herdling, miután bajor miniszterelnökké nevezték ki, lemondott birodalmi gyűlési mandátumáról. Ezután Scheidemann alelnök felolvassa Spahn megválasztott elnök levelét, aki közli, hogy lemond a birodalmi gyűlés elnökségéről. A lemondó levél előolvasásánál a centrum felől élénk bravo-kiáltások hangzanak fel, míg a baloldalon általános gunyos nevetésben törnek ki.

Flottaakció a francia kamarában. Párisból jelentik: A kamara folytatja a flottaprogramm tárgyalását. Thomson, a tengerészeti bizottság elnöke a fegyverkezések korlátozásáról szól. A béke politikáját ajánlja, másrésztől azonban szükségesnek tartja, hogy a védelemről is gondoskodjanak. Amerika döntőbírósgát ajánl, amellyel keftős igyekezettel építi hadihajóit. Angliá, Németország, Ausztria-Magyarország, Olaszország fejlesztik haditengerészetüket, s ezért Franciaország nem kezdheti meg a leszerelést. Meg kell őrizni tengeri és szárazföldi haderőnkét. *Painlevé* kifejti, hogy Franciaország Földközi tenger haderejének Ausztria-Magyarország és Olaszország egyéssült haderőivel föl kell érnie.

A háboru.

— A török választások. — Monarchiánk barátokzik. — A harcztérről. — Olaszellenes intézkedések. —

Budapest, február 13.

Az olaszok nem akarnak lemondani arról a tervükről, hogy a háboru sulypontját ne a Dardanellákra tegyék át. Ez, ha megtörténik súlyos komplikációkat fog maga után vonni a Balkánon. Erre vallanak többek között monarchiánk barátságos kacsintásai Oroszország felé és Montenegrónak terjeszkedési reményei is.

Törökország egy millió fontot bocsát a háboru rendelkezésére s így szűnés helyett ismét csak megéled az elkecseregett küzdelem lángja, amely erős sebeket éget mind a két félre.

Mai távirati tudósításaink:

Monarchiánk és Oroszország.

Berlin, február 13.

Itteni diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a tárgyalások Ausztria-Magyarország és Oroszország között jó uton haladnak. Ezeknek a diplomáciai tárgyalásoknak ezéjük a Balkánon a status quo biztosítása s az érdekeit államok rokonszenvvel kísérik a tárgyalásokat Bulgária kivételével, amely elégedetlen.

Pétervár, február 13.

Gregorovic montenegrói külügyminiszter egy újságírónak azt mondta, hogy nem osztzik a diplomatáknak optimizmusában a Balkán helyzetét illetően, hanem azt hiszi, hogy már legközelebb nagy vihar fog kitörni a felszigeten. A török-olasz háboru oly ideges helyzetet teremtett, hogy nagy meglepetésekre kell elkészülnünk. Jól értesült körökből jelentik, hogy Törökországban már legközelebb megkezdődik a katonai diktatura.

Róma, február 13.

A Messengernek előkelő bécsi diplomáciai forrásból táviratozzák a következőket: Vilmos császár *Ferencz Ferdinánd* trónörökösrel berlini látogatása alkalmával behatóan beszélt a hármasszövetség megújításának feltétlenül szükséges voltáról s arra kérte, hassen oda, hogy a klerikálisok s egyáltalán a keresztényszozialisták hagyjanak fel a támadásokkal Olaszország ellen. A trónörökös ezt megígérte s akkor erről a fontos tanácskozásról nyomban értesítés ment az olasz udvarhoz.

Török választások.

Konstantinápoly, február 13.

A választási mozgalom immár teljesen kifutott. Az ifju-török komité és a liberális entente a lakosságot választógyűlésekkel és manifesztumokkal igyekszik befolyásolni, a jelöltek listája azonban még nincs hivatalosan megállapítva. Híre jár, hogy a bizottság a jelölteket az utolsó pillanatig titokban fogja tartani, mert az összes igényeket nem teljesítheti és számos mandátumra pályázónak kilépésétől tart. A *Skubi* nevű albán újságot az ifju-törökök ellen a szerbeknek a választásoknál való támogatása miatt intézett támadásai következtében fölfüggesztették. Bizonyossággal híreztetik, hogy az örmény tartományok reformbizottság márczius végén elutazik. A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy az erzerumi, vani és bitliszi válikat felhatalmazza, hogy meg nem felelő tisztviselőket a központi kormány megkérdezése nélkül lemozdíthassanak. A reformbizottság elnöke a

vasutminiszter, tagjai két magasabb igazságügyi tisztviselő, köztük egy örmény.

Az olaszok ellen.

Konstantinápoly, február 13.

Mint a lapok jelentik, a porta köztöle a hatalmakkal, hogy az olaszok összes üzleteit be fogja zárni és még egyéb intézkedéseket fog tenni a Törökországban élő olaszok ellen, ha Olaszország az Archipelagoezon és a Dardanellákon operálna.

Páris, február 13.

Tuniszban nőttön-nő a benszülöttek elkecsereése az olaszok ellen. A közuti vasutat bojkottálják, mert olasz alkalmazottak is vannak szolgálatban és csak oly kocsikat engednek közlekedni, a melyeken sem olasz alkalmazottak, sem olasz utasok nincsenek. Az izgatottság oly fokot ért el, hogy minden közuti vasuti kocsit katonáknak kell kísérni. A bojkott az olasz üzletekre is kiterjed. Az általános izgatottság miatt lemondták a farsangi mulatságokat.

Mibe kerül a háboru?

Róma, február 13.

Az olasz kormány köreikben kijelentik, hogy a külföldi lapoknak az az állítása, hogy Olaszországnak a háboru már több, mint 600 millió lirájába került, nagyon is túlzott. *Luzzati*, akihez egy újságíró felvilágosításért fordult, úgy nyilatkozott, hogy a háboru eddigi költsége nem egészen százötven millió lira.

Konstantinápoly, február 13.

Hivatalos dekrétum jelent meg, mely a hadügyminiszternek utólagos parlamenti hozzájárulás fentartásával, egymillió font hitelt engedélyez arra az esetre, ha rendkívüli szükségleteket kell fedezni.

A harcztéren.

Róma, február 13.

A Stefani-ügynökség tripoliszi jelentése szerint *Moizo* és *Gavotti* aviatikusok ma délelőtt Homsig repültek. Moizo dé. u. 1 óraker visszatért, Gavotti pedig Homsban maradt és csak holnap jön vissza. Ainzarába a környékről számos török katonaszökevény érkezett. A szökevények rosszul voltak ölfözve és valamennyien igen kiéhezettek. A törökök, akik nyomára jöttek a szökésnek, majdnem az olasz táborig üldözték őket.

Róma, február 13.

A Stefani-ügynökség dernai jelentése szerint 11-ikére virradó éjjel az ellenség két ízben hevesen megtámadta déli harcztvonulunkat. Mindkét támadást győzelmesen visszavertük. Az első támadás 41 óraker kezdődött. A sikert az öt erő ágynak hathatós tüzelésének köszönhettük, továbbá annak a körülménynek, hogy a hadvezetés kutyákat alkalmazott, amelyek az ellenség előnyomulását jelezték. A katonaság azonkívül kitünő hasznát vette a nagy óvatossággal alkalmazott reflektoroknak is, habár ezek különösen ki voltak téve az ellenség állandó tüzelésének. Az ellenség által dobott kézigránatok teljesen hatástalanok voltak. Napfölkeltékor megállapítottuk, hogy az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett és pedig 60-nál többen estek el, azonkívül a környéken is szétszórvva számos emberi testrészt találtunk. A mi részünkön hárman estek el, 22-en sebesültek meg, ezek lözt egy tiszt is. Amikor a harczt már vége felé járt, más ellenséges haderők a Derna közelében levő Piemonte erődt támadták meg, de 3 óraker e támadás is vissza volt verve. Részünkről ebben a küzdelemben senki sem sebesült meg. A katonaság bámulatra méltó magatartást tanusított, a csapatok hangulata lelkes.

Róma, február 13.

A Stefani-ügynökség tobruki jelentése szerint ma reggel 8 óraker ellenséges csapatok megtámadták egy magaslat megszállására kiküldött csapatunkat. Az erődből az ellenség felé irányított néhány ágyulövés elegendő volt annak szétszórására. Az ellenség régebbi hadállásának rekognoskálására kiküldött másik századunkat újabb ellenséges csapat támadta meg, de a tüzelés elől csak

hamar visszavonult. Az ellenség régebbi hadállásában észlelt vérnyomok azt bizonyítják, hogy az ellenség tetemes veszteséget szenvedett. Az ellenség különben igen nagy távolságból egyre lövöldöz, e lövöldözésnek azonban nincsen semmi hatása, úgy hogy nem is viszozozzuk.

Vége a kínai császárságnak.

— A császár czime. — A köztársaságiak megállapodása. — Az új kormányforma kikiáltása. — Levegőbe röpitett vasuti hid. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

Ami már hónapok óta előre látható volt, bekövetkezett, a kínai dinasztia lemondott s egy császári ediktum proklamálta a köztársaságot. Hónapok óta előre látható volt ugyan, mert már hónapok óta kétségtelen volt, hogy a forradalomnak győzedelmeskednie kell, de ha valaki egy évvel ezelőtt mondta volna, hogy Kína elkergeti a dinasztiaját s köztársasági államformát inaugurál, azt joggal bolondnak lehetett volna tartani.

Mikor a forradalom kiütött, Japán volt az első, amely segítségére sietett. Utóbb azonban a kínai dinasztia megmentésén dolgozott. Azt akarta, hogy Kinából alkotmányos monarchia legyen, de azt nem akarta, hogy köztársaság. Azt remélte ugyanis, hogy ezzel a politikával Mandzsuriát teljesen japán gyarmattá tudja tenni. Mert arra számított, hogy ha majd a forradalom miatt a kínai dinasztia bajba kerül, Japán, mely addig a forradalmat segítette, egyszerre frontot fog változtatni, a dinasztianak segítségére siet s ezért jutalmul Mandzsuriát fogja a maga számára kikötni.

Ezt a kétszínű politikát ajánlotta Tomidzu japán képviselő is, egyike annak a hét japán politikusnak, aki Japánt az Oroszországgal való háborura izgatta s aki egyike japán legkiválóbb államférfiainak. Már hónapok óta agitált, hogy a japán közvéleményt felvilágosítsa arról, hogy Oroszország Észak-Mongolország annexiójára készül s hogy Anglia is el akarja foglalni Tibetet. Arra akarta birni Tomidzu a japán kormányt, engedjen szabad kezét Oroszországnak Mongolországban s Angliának Tibetben és ennek fejében Mandzsuriá fel részét anektálja. Ez egyike a legmesszebb látó politikai gondolatoknak. Az a „bérleti szerződés“, melyet Mandzsuzságra vonatkozólag Japán Kinával kötött, tizenegy év múlva lejár s Japánnak nem szabad addig várnia, hogy jövendő politikájának irányát megállapítsa. Az angol-japán szerződés garantálja ugyan Kína integritását, de ezt egy új szerződéssel, mely Japán, Anglia és Oroszország közt köttetnék, hatályon kívül lehetne helyezni s ily módon a konfliktusnak elejét lehetne venni. A többi hatalommal nem sokat kellene Japánnak törödni, mert sem Németország, sem az amerikai Egyesült Államok Keletáziában nem tudnának Japánnal megmérközni.

Hogy most, mikor a kínai dinasztia lemondott s a köztársaság császári proklamációval kiáltott ki, kérdés, vajon Japán folytatni fogja-e ezt a politikát s hogy Mandzsuzságnak mi lesz a sorsa. És főleg kérdés, mi lesz magának Kinának a sorsa. Mert arról, hogy ez a most proklamált köztársaság a szó európai értelmében modernizálja Kinát, nem igen lehet szó. Az a felületes modernizmus, amelyet Japán és az Egyesült Államok importáltak Kinába s mely végül a mandzsú dinasztia bukására vezetett, csak az által érhetett el sikert, hogy a mandzsú dinasztia elveszítette a nép előtt minden erkölcsi tekintélyét. De a Kinában ekkéig uralkodott szellem nem halt meg a forradalom által, hisz egy fél évszázaddal ezelőtt a Taiping-lázadást is túlélt. Az meglehet, hogy most az európai és amerikai kultúra mégis behatol némiképp Kinába, de ahhoz, hogy Kína egész közszellemét átalakítsa, ahhoz rengeteg nagyidő kell.

Attól a „sárga veszedelemtől“ tehát,

melyet felületes szemlélők hirdetnek, nem kell tartani. Egyelőre az a kérdések kérdése csak, hogy az új regime betartja-e azokat az internacionális szerződéseket és kötelezettségeket, amelyeket a régi regime vállalt. Az új köztársaság vezetői azt mondták, hogy betartják. Ezen mulik a kínai köztársaság sorsa. Mert a hatalmak közbelépésére a köztársaság ellen, éppen alkalmas ürügy volna, ha a köztársaság nem teljesítené internacionális finansziális kötelezéseit.

Távirataink a következők:

A császári cím megmarad.

Peking, február 13.

Az ediktum még a következőket mondja: A lakosság kötelezettségét vállal azért, hogy a császári örök templomai és a mauzóleumok előtt szokásos áldozatok a jövőben is meg fognak hozatni és hogy a császár csak politikai hatalmáról mond le, míg a császári cím megmarad. A császári rokonok, a mandzuk, mohamedánok és a tibetiek igyekeznek a kínaiakkal összeolvadni és kiküszöbölni minden fajellentétet és faji előítéletet.

A lemondás publikálása.

London, február 13.

Pekingből táviratozzák: Hétfői, kínai óra szerint, pontosan déli 12 órakor hirdették ki a fővárosban, hogy a császári család lemondott a trónról. Nagy pompával, fényes kísérettel ment Juansikkai a császári palotába, hogy aláírassa a dinasztia tagjaival a három dekrétumot. Csü Szü-bu császárné nem ellenkezett többé, s írta alá a lemondásról szóló okiratot és a három dekrétumot.

Bécs, február 13.

Az itteni kínai követség már megkapta a hivatalos értesítést a köztársaság kihirdetéséről és legközelebb ki fogják tűzni a követség épületére a köztársasági zászlót.

Peking főváros marad.

Peking, február 13.

A császári család lemondásáról szóló rendeletet tegnap tizenkét órakor hirdették ki. Juansikkai az orosz követ kérdésére kijelentette, hogy Peking tovább is főváros marad. Japán véglegesen lemondott arról, hogy Kína és Mongolország között közvetítsen.

A republikánusok eredményei.

Peking, február 13.

A republikánusok többsége a következő feltételekhez járult hozzá:

1. A császár megtartja címét és évi négy-millió taal apanázt huz, amely a valutareform keresztülvitele után évi négy-millió dollárt fog kitenni.
2. A palotaszemélyzet megmarad, de az eunuchok nem fognak kiegészítettetni.
3. A mandzuk nyugdíját tovább fizetik, amíg egzisztenciájukat másképp lehet biztosítani.
4. A vallásszabadságot biztosítja az új rend.
5. Az udvar egyelőre a tiltott városrészen marad és később Peking közelében, a nyári palotában fog tartózkodni.
6. A kölcsöntárgyalások újból megindítatnak.

Felrobbantott vasuti hid.

Pétervár, február 13.

A „Novoje Wremja” jelenti Mukdenből, hogy a főrradalmárok, dacára a nagy örökösnek és elővigyázatnak, a Peking—mukdeni vasuti vonalon, néhány kilométernyire Sehan-Guantól felrobbantották egy vasuti hidat, éppen abban a pillanatban, amikor egy személyvonat áthaladt rajta. A robbanásnak borzalmas következménye volt. A vonat a folyóba zuhant és összes utasai, hétszáz személy, részint meghalt, részint súlyosan megsebesült. A ézörnyű katasztrófa híre az orosz nemzetközi bizottság szállott ki a helyszínére.

Kizárták a gépgyári munkásokat.

— A gépgyárosok határozata. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

A mai nap se hozta meg a békét. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének plénuma mai ülésén a harcz mellett foglalt állást és jövő hét végén, e hó 24-én már huszonkétezer munkás marad kenyér nélkül.

Még hosszas vizsgálódás után se lehet teljes határozottsággal megállapítani, hogy a krimsau kitérésének ki az oka. A gyárosok elhárítják maguktól a felelősséget. A munkásokat okolják, hogy az összetartás erejét túlságosan kihasználják, minden csekélységért sztrájkba állanak és hatalmi kérdéseket állítanak föl. A munkások szerint ellenben egészen más oldala van a kizárásnak. A gyárak meg akarják törni a munkások erejét, hogy kevesebb munkabért adhassanak az alkalmazottaknak. A krimsau ugyan nagy terheket ró rájuk is, de a viszonyok úgy alakultak, hogy a szerződésileg elvállalt kötelezéseiket egy-két hó múlva is teljesíthetik. Ennyi idejük van tehát a munkásság erejének a letörésére.

Mind a két fél erősen tartja magát és ha időközben valami nem történik, e hó 24-én meglesz az annvit emlegetett krimsau. A mai eseményekről tudósítónk a következőket jelenti:

A gépgyárosok teljes ülése.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének végrehajtó-bizottsága — mint mai számunkban már jelentettük — tegnap már elvileg elhatározta, hogy valamennyi budapesti gépgyárban elrendeli a munkáskizárást. Ezt a határozatot a ma összejülő teljes ülésnek kellett szankcionálni.

A plenáris ülésen az egyesület kötelékébe tartozó gyárak igazgatói csaknem kivétel nélkül résztvettek. Ötven gyárigazgató jelent meg az egyesületnek Mária Valéria-utcában levő helyiségében s az ülést feltizenkettőkor nyitotta meg Asbóth Endr. elnök, a Ganz-gyár vezérigazgatója, a jegyzőkönyvet Méhely Kálmán vezértitkár vezette.

Két és fél óráig tartott az ülés. Két órakor hozták meg a határozatukat a gépgyárosok, amelyben kimondták a kizárást. Egyhangulag elhatározta a plénium, hogy az összes budapesti és környékbeli gépgyárakban február 24-én, vagyis szombathoz egy hétre beszüntetik a munkát és kizárják a munkásokat. Ötvennyolc vas és gépgyárra kötelező a kizárás és harmincezer munkás marad munka és kenyér nélkül.

Ez a határozat azt jelenti, hogy Budapest, Ujpest, Kispest és Erzsébetfalva gyárainak munkásait a gyárosok szélnek eresztik. Huszonkétezer családos ember talpa alá kötnek utilatut. A határozat azonban nem keltett meglepetést, mert a végrehajtó-bizottság tegnapi határozata után mást nem várhatott senki, annál kevésbé, mert a Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesületében hetek óta készültek a munkaadók a kizárásra és ezt nem is titkolták.

A munkaadók álláspontja.

A munkaadók erősen hangoztatják, hogy az igazság az ő részükön van. Az egyesület határozatának feltétlenül az összes gyárak alávetik magukat, mert az ő véleményük szerint a vitális érdekeiket akarják biztosítani.

A Magyar Vasművek és a Gépgyárak Egyesületének titkára, Méhely Kálmán rögtön a krimsau kimondását szankcionáló teljes ülés után a következőkben ismertette a munkaadók álláspontját:

— A plenáris ülés, mint előrelátható volt, szankcionálta a végrehajtó-bizottság tegnapi határozatát és egyhangulag kimondták, hogy a budapesti és vidéki gépgyárak munkásait kizárják. A határozat effektuálására február 24-ikét jelölték meg. Szombathoz egy hétre, február 24-én mindenütt a gyárakban elbocsájtják a vasmunkásokat és megszűnik a munka.

— A kizárás végrehajtását azért halasztották 24-ikére, mert sok gyárban a munkaadó és a munkások között szerződésileg felmondási idő

van megállapítva s az egyesület nem akarja kizárni tagjait a rögtön kizárás általi törvénytelenségnek. Ha ugyanis már most szombaton kizárnák ezek a gyárak a munkásait, úgy ezáltal megszegnék a szerződést és kénytelenek volnának kifizetni munkásaiknak egy heti bérét, ami főleges kiadás volna. Szombaton, 17-ikén ezekben a gyárakban felmondanak a munkásoknak, hogy egy héttel később elbocsájtassák őket. Addig tehát nyugodtan folyik a munka a gépgyárakban és csak 24-ikén állanak meg a gépek mindenfelé.

— De más célja is van annak, hogy még egy héttel később történjék a kizárás. Időt akarnak adni a jobb elemeknek, hogy felülkerekedhessenek és nyomást gyakorolhassanak azokra, akik mindenáron dirigálni akarnak. Valami vérmes kilátás erre ugyan nincs és a kizárást feltétlenül végre is fogják hajtani, mert a munkásság még most is, amikor már csak az ágyu eldördülésére vártak, újabb mozgalommal állottak elő és még jobban elmérgesítették a helyzetet.

— A Röck István-gyárban például két nappal ezelőtt sztrájkba léptek. Az ok a következő: Az egyik fiatal munkásnak az egyik munkavezető oktatás közben azt mondta, hogy számára. Erre összeálltak az öntők és követelték a munkavezető elbocsájtását s mikor ez nem történt meg, otthagyták a munkát.

— Ilyen és hasonló apró dolgok tették bizonytalanná a helyzetet. A gyárosok kénytelenek a kizárás eszközához folyamodni, mert már nem bírtak munkásaikkal akik egész télen követelésekkel és szervezkedéssel nyugtalanították s egészen bizonyos, hogy a tavasszal vagy a nyáron általános sztrájkjal támadtak volna reánk.

A munkások válasza.

A munkaadók nyilatkozatára vonatkozólag megkérdeztük a Magyarországi Vas- és Fémmunkások Szövetségének titkárát, Malasits-ot, aki a következőkben válaszolt a fölhozott érveket:

— A Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesületével mi semmiféle összeköttetésben nem vagyunk. Ez a teljesen német mintára megalkotott egyesület a munkásszervezetekkel nem tárgyal, olyan olimpiai magasságban képzelet magát. Hogy amit határozunk, azt velünk sem hivatalosan, sem magánaton nem közlik. Mi ezt a határozatot csak a hatásában fogjuk megismerni, amikor elbocsájtják a munkásokat a gyárakból.

— De nem is igen törődünk mi sem velük. Csak határozzanak, ahogy akarnak, a munkások majd kivonulnak, keresnek sztrájkját és 2-3 hétig majd várunk. Meglátjuk, mi lesz a következménye.

— A kizárás mögött nem hatalmi kérdések rejlenek, hanem anyagi érdekek. A vasipar kedvező konjunkturák biztatják és most a gyárosok végig akarnak vágni a munkásokon.

— Nagy mozgalom a vasiparban most nincsen, csak apró jelentéktelen mozgalmak vannak. Jellemzőül elmondok egyet. A Langfelder-gyárban egy héttel ezelőtt behozta az új igazgatóság, hogy az esztergályosok ezentúl akkordban fognak dolgozni, de gondoskodni fognak róla, hogy szépen keressenek.

A munkások szépen, szorgalmasan dolgoztak, de azt látták, hogy még az órabért sem keresik meg. Erre kérték, hogy legalább az órabéretet fizessék meg, amelyre az ipartörvény is kötelezi a gyárost. A felelet az volt, hogy az igazgatóság fittyet hány az ipartörvénynek, akinek nem tetszik, elmehet. Erre nem lehet más a válasz és harminczhat esztergályos sztrájkba lépett. Ilyen jelentéktelen mozgalmak azonban még nem indokolják meg azt, hogy harmincezer embert bizonytalan sorsba döntsenek.

— De a gyárosoknak mindenképen szükségük van a kizárásra. Valótlan az, hogy hatalmi kérdést kell most eldönteni a gyárosoknak a munkásokkal. Annyi igaz ebből csak, hogy a gyárosok el akarják riasztani a munkásságot attól, hogy a gyárakban felmerült differenciákat sztrájkjal próbálják elintézni. Sok megrendelést kaptak most a gyárosok s a tavaszi és nyári fölendült üzem számára akarják elérni azt, hogy megpuhítsák a munkásságot s rávegyék arra, hogy bármi nyomorult bérért dolgozzék. De, hogy a kizárással sem fognak elérni semmit a munkaadók, az bizonyos.

A békefeltételek.

A tulajdonképeni harcz még ki se tört a gyárosok és a munkások között, de a munkaadók már most hajlandók a békülésre. A békefeltételeket két pontban foglalták össze:

1. A munkások szüntessék be a titkos és a nyilvános bojkottokat az összes műhelyekben.
2. Szüntessék meg a sztrájkokat. Ne követeljék unós-untalan az egyes munkások elbocsájtását.

tását, másrészt pedig ne emeljenek kifogást az egyes munkások fölvétele ellen.

A munkások tudomásul se vették a föltételeket és a kikényszerített harcba belemennek.

A munkások esti ülése.

A munkások véleménye szerint most már világos, hogy mi a krímicsau kitérésének az oka. A munkaadók ezzel a lépéssel a munkások szervezetét akarják megsemmisíteni és vissza akarják vonni azokat a kedvezményeket, amelyeket a munkások évtizedes szerveztségük alatt kivívtak maguknak.

A munkások szervező-bizottsága ma este ülést tartott. A munkások, a határozatuk értelmében, most egyelőre nem tesznek semmit se, nyugodtan bevárják a 24-dikét, a kizárás napját. A munkások, ha a krímicsau megtörténik, fölveszik a rájuk kényszerített harcot és semmiesetre nem egyeznek bele abba, hogy a szervezkedés jogát elvindikálják tőlük.

A kizárás — a munkások szerint — a legjobb időben történt. A gyárak ugyanis most el vannak halmozva megrendelésekkel, de a szállításokat csak nagysokára kell eszközölniök. A gyárosok úgy gondolkoznak, hogy egyelőre letörlik a munkások szervezkedését és azután az olcsó bérekkel nagy hasznot fognak elérni.

Mi a sztrájk oka?

A gyárosok úgy szeretnék föltüntetni a dolgot, hogy a kizárást azért voltak kénytelenek rendezni, mert a gyárakban állandó volt a munkások forrongása. A munkások részéről ezzel szemben a konfliktus keletkezéséről a következő fölvilágosítást kaptuk:

A konfliktus a Fegyven és Gépgyárban kezdődött a múlt év szeptember havában, amikor a gyár vezetője tudomására adta az esztergályos munkásoknak, hogy egy bizonyos akkord-munkáért, a melyért a gyár eddig hét koronát fizetett, ezentul csak három korona ötven fillért hajlandó fizetni. A munkások nem akartak harcot előidézni, hát benyugodtak ebbe is, azonban a munkásokkal kötött ezen megállapodás ellenére csak egy korona ötven fillért akartak a munka befejeztével ezért fizetni. A munkások még sem léptek sztrájkba, hanem kijelentették, hogy ezt a munkát a megállapított bérrel alul el nem készítik s nem akadt egy munkás sem, aki olcsóbban vállalta volna. Ennek következtése az lett, hogy a gyár vezetője csendőrökkel kikérgette a gyárból az összes esztergályos munkásokat, azokat is, akik más osztályban dolgoztak. — Majdnem hasonló eset történt a Langfelder-féle gépgyárban is. — Az innen kizárt munkások egy része a Ganz-gyárban és a Nicholson-gyárban talált alkalmazást, de a Fegyvergyár igazgatóságának kérelmére ezeket a munkásokat a Ganz- és Nicholson-gyárak elbocsátották, noha nagyon meg voltak velük elégedve s azóta ezek a munkások fekete listán voltak s bárhol jelentkeztek is, sehoh sem vették fel őket. Ámde sem a Ganz-, sem a Nicholson-gyár nem kapott az akaratuk ellenére elbocsátott munkások helyébe használható jó munkásokat, bár a gyárak ellen nem is volt bojkott kimondva. Ez a négy gyár uszította bele azután a többieket a kizárásba. A gyárak által fölvetett hatalmi kérdés volt az oka a harcoknak, s nem a munkások által fölvetett hatalmi kérdés. A vasgyárak és gépgyárak egyesületének éppen kapóra jött a négy gyárnak eme kérelme, hiszen már gondoltak is arra, miként töljék meg a munkások szervezetét. A gyárosok azonban alighanem elszámították magukat, mert a munkások szívós ellentállást fognak kifejteni éppen azért, mert tudják, hogy most már nem jár fillér bérjavításról, hanem szervezetük megvédéséről van szó.

TÁVIRATOK.

A mexikói rémuralom.

Newyork, február 13.

Mexikóból jelentik: Madero a legerélyesebb eszközökhöz nyult, hogy a forradalmat elfojtsa. A forradalmárokat százsámra végzik ki. A kormány csapatainak megparancsolták, hogy senkinek se kegyelmezzenek.

London, február 13.

A „Morningpost“ jelenti Washingtonból, hogy a mexikói El Erovenirben mexikóiak borzalmas módon öltek meg egy német embert. A banditák áldozatukat a sző szoros értelmében darabokra aprították.

Nyugalanság Krétában.

Kána, február 13.

A mohamedánok rémülten menekülnek Re-timme vidékéről a fővárosba s védelmet kérnek a külföldi hatalmak képviselőitől. A kormány a fővárosba hívatta a krétai képviselőket, hogy velük a teendő intézkedésekről tanácskozzék.

Haldane missziója.

London, február 13.

A Press-Association jelenti: Hivatalos londoni körökben most elismerik, hogy Haldane lord berlini utazásának csak abban az értelemben volt magánjellege, hogy a brit kormány nem küldte ki formálisan rendkívüli követként a német kormányhoz. Nem áll az sem, hogy Haldane lordot a miniszterelnök kérte volna fel, hogy Berlinbe menjen. A helyzet tulajdonképpen az volt, hogy kívánatosnak látszott bizonyos kérdéseket a német hatóságokkal megbeszélni és Haldane magára vállalta, hogy ezeket az ügyeket berlini látogatása alkalmával szóvateszi és megvitatta, ha arra alkalom kínálkoznék. A misszióinak személyes jellege valószínűleg azért hangsúlyoztatott oly nyomatékosan, hogy az Északi-tenger mindkét oldalán tisztában legyenek azzal, hogy a hadügyi államtitkárnak nincs módjában kormányát valamiképp formálisan engagálni, hanem csupán első kézből akart felvilágosításokat szerezni egyes pontokról, amelyekre nézve bizonyos nyugalanság volt tapasztalható.

Az angol király ma délután a Buckingham-palotában Haldane hadügyi államtitkárt fogadta. Említésre méltó, hogy Haldane lord németországi útja előtt is audiencián volt a királynál. Haldane lord berlini utazását illetően a pétervári Roszija a következőket írja: Még a legerősebb ellentétek is kiegyelmeztek, ha a kormányok ösztönözten törekedjenek erre. A lap nem kételkedik azon békés érzelmek őszinteségében, amelyek az angol kormányt arra bírták, hogy az első lépést tegye meg a Németországhoz való közeledésre.

Manuel és Don Miguel.

Lisszabon, február 13.

Egy kiváló portugál diplomata annak a hírek a kapcsán, hogy Manuel exkirály állítólag kibékült Don Miguellel, a következő érdekes fölvilágosításokat adja: Aznap, mikor Károly királyt és Lajos Fülöp trónörökösöt meggyilkolták, a trónkövetelő kijelentette, hogy kész elismerni törvényes királynak Manuel, de ennek fejében azt kérte, hogy a jövőben király törölje el azt a törvényt, amely a Braganza-ház tagjait számkivetett Portugáliából s egyben engedje meg, hogy mint infansok visszatérhessenek hazájukba. Ez nem lett volna minden jelentőség nélkül való, mert ha Manuel és nagybátyja, az oportói herceg aki szintén nőtelen, utódok nélkül halnak meg, akkor a trónörökösödés jog és törvény szerint Don Miguel családjára szállt volna át. Manuel és Amália anyakirályné hajlandók voltak Don Miguel kérését teljesíteni, de az akkori kormány elengedett minden ilyen egyezséget. Ha akkor létrejött volna ez a megállapodás, úgy most a köztársaság helyzete lényegesen nehezebb volna, mert könnyen érthető, hogy ebben az esetben nagyobb lehetősége volna a királyság feltámasztásának.

Taft fegyverkezési akar.

Newyork, február 13.

Taft elnök ellene fordult a demokraták azon javaslatának, amely az Egyesült-Államok fegyverkezésének korlátozására irányult. Taft ezzel kapcsolatban rámutatott Amerika kötelezettségére és a Panama csatorna építkezésére.

EGYHÁZAK.

— (Száműzött főpapok.) Lisszabonból jelentik: Braga és Portalegre érsekeit, valamint Lamego püspököt egyházközségeikből két évre száműzték.

Szent Antal budapesti helytartója

— Csalás a vallással. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

A rendőrség egy nagyarányú csalásnak jött a nyomára. A csalás áldozatai között — sajnos — nagyon sok előkelő uriember és az intelligens osztály sok tagja szerepel. A főváros közvetlen közelébe, Gödöllő mellett van Mária-Besnyő, ismert buszjáró hely. A kegyelet azt tartja, hogy aki elzarándokol erre a helyre, bármilyen baja is legyen, meggyógyul. Különösen Szent Antal-oltárhoz járulnak sokan, amely a templom hajójának jobb oldalán emelkedik. Az oltárész minden oldalát kis ezüst lábak, karok és más testrészek szobrai díszítik. A meggyógyultak rótták ilyen módon le hálájukat a csodatevő szentnek.

Majdnem minden vasárnap valóságos népvándorlás indul meg a két sor fával szegélyezett uton a templom felé. A menetben sántákat, betegeket láthatunk legnagyobb részben, akik mindnyájan a csodatevő szenthez menekülnek.

Az emberek bigottságát egy furfangos asszony a maga számára nagyon okosan használta föl. Valósággal vagyont gyűjtött magának, nem törődve azzal, hogy hány embert tesz szerencsétlenné.

Schleiner József, mária-besnyői mézeskalácsos feleségének támadt az a gondolata, hogy a vallást aknázza ki a maga számára. Egy szép napon elmesélte a szomszédainak, hogy megjelent előtte Jézus-Krisztus. Ragyogó fényesség töltötte be a szobát, a szegény asszony leroskadott. Mellette állt Szent Antal, de nemsokára bátorítólag megszólalt:

— Ne félj leányom! Te vagy a Bűnbánó Magdolna! Nagy szerencse ért. Te leszel országom budapesti helytartója!...

Ezzel a szent eltűnt.

Ugy Gödöllőt, mint Besnyőt egyszerű sváb néplakja és az öreg asszony minden szavának hitelt adott. Lassan-lassan elterjedt a híre, hogy milyen nevezetes asszony lakik a faluban. A mézeskalácsosnő csak erre várt. Ismét beszélni kezdett:

— Megint nálam járt a szent! Azt mondotta, hogy megsajnál titeket és nekem azt a hatalmat adta, hogy minden beteg embert meggyógyíthatok!...

A csalfa asszony jól számított. Akinek bármilyen betegsége támadt csak őt kereste föl. Schleiner né jól értette a mesterségét. Ráolvastott az emberekre, imádkozva hívta a nagy szentet segítségül, aztán elbocsájtotta a klienseit, hogy csak várjanak türelmesen, nemsokára meggyógyulnak.

Egy-egy ilyen vizitért mindig megkapta a maga pénzét. A szegényebektől kevesebbet, a gazdagabbaktól többet kért, de aki mással nem fizetett, még ajándékokat is elfogadott.

Csakhamar az egész faluban sugdolódtak a titokzatos asszonyról. Ő maga „Szent Antal budapesti helytartójának” nevezte magát, elfogadta a bökölásokat és a regéket folyton szaporította maga körül. Amikor látta, hogy egy-két ember hite meg-ingog a mesében, új látomásokkal hozakodott elő.

A falubeliek a nyaralóknak is tudomásukra hozták a nagy csodát. A csalfa asszony azon vette észre magát, hogy sok budapesti kliense akadt. Most már nagyobb hókusz-pókuszszal csinálta a dolgát.

Akinek kisebb fajta betegsége volt, csak szent képet adott, de akinek a baja súlyosabb természetű volt, már füvekkel traktálta, kenőcsökkel látta el.

És ez volt a veszte. A füvek nem hogy használtak volna a betegeknek, hanem még ártottak. Az ottani orvosnak föltűnt a sok betegség, szólt a csendőrségnek, akik megindították a nyomozást. A kutatásnak csakhamar meg lett az eredménye. Egy öreg asszony elárult mindent. A csendőrök házkutatást tartottak a Kuruzslónál. Temérdek aszalt füvet, piszkos dobozokban kotyvalékokat találtak nála. A csendőrség megkeresésére a főkapitányságról detektívek is mentek le a kegyhelyre és ők is segédkeztek a nyomozásban.

Schleiner né cleine tagadott, de később ömült.

nek tette magát. Csakhamar azonban, amikor látta, hogy minden hiábavaló, beismert mindent. Holnap behozzák a főkapitányságra, ahol minden valószínűség szerint *letartóztatják*.

UJDONSÁGOK

NAPIREND: Naptár. Szerda, február 14. — Róm. kath.: Bálint áld. vt. — Prot.: Bálint. — Görög-orosz: február 1. Trifon. — Zsidó: Sebat 26. — A nap két reggel 7 óra 9 perczkor, nyugszik este 5 óra 19 perczkor. — A hold két reggel 5 óra 38 perczkor, nyugszik délután 1 óra 2 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.
A horvát miniszter fogad délután 4 órakor.
Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — A Királyi Magyar Természettudományi Társulat növénytani szakosztályának ülése délután 5 órakor az egyetemi növénytani intézet termében (Museum-körút 4.) — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2 óráig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tansermúzeum 3—7-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 4—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 3—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Pedagógiai Könyvtár 3—7-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műesernök jubiláris kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona. — Feszty Árpád gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészház VI. csoportos kiállítása (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6 óráig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig.

— **A király egészsége.** Bécsből jelentik: A király kitűnően érzi magát. A tegnapielőtti esküvői szertartások és a számos megerőltető fogadtatás nagyon igénybe vették ellentálló képességét, de minden kellemetlen következmény nélkül maradtak. A király ma a szokásos jelentések meghallgatásán kívül *Schemua* Balázs altábornagy, vezérkari főnököt külön kihallgatáson fogadta. Délután 5 órakor a schönbrunni kastély Antoniette termében dínert volt, amelyen résztvett *Lipót* bajor herceg, *Gizella* bajor hercegnő és *Konrad* bajor herceg. Dínert után a bajor hercegek Münchenbe utaztak vissza.

— **Augusta főhercegnőasszony** Bécsben. Augusta főhercegnőasszony gyermekével a hónap 19-én Rajner főherceg gyémántlakodalma alkalmából Budapestre Bécsbe érkezik.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc állapotában a javulás annyira haladt, hogy a pártvezér ma már néhány órát ágyon kívül, karrasszékben tölthetett. Háziorvosa reméli, hogy a javulás gyors lefolyású lesz.

— **A belga királyné állapota.** Brüsszeli jelentés szerint *Erzsébet* királyné állapota megrosszabodott. Az orvosok nagyon aggodnak. A királyné erős influenzában szenved és nagyfokú láza van.

— **Zita főhercegnő első szereplése.** Bécsi jelentés szerint tegnap este volt a Hofburgban Zita hercegnő első nyilvános szereplése. A hercegnő egyenként fogadta a Bécsben időző nagyköveteket, akik aztán bemutatták a követségek tagjait és végül a követségek hölgyeit. Ma délután az udvari méltóságokat és titkos tanácsosokat fogadja Zita hercegnő, aki ezzel átveszi az udvar első hölgyének szerepét.

— **Királyi kitüntetés.** A király Jankovics József gidrafai római katolikus plébánosnak sok évi buzgó és érdemes működése elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Vilmos császár katonai jubileuma.** A napokban volt 35 éve, hogy Vilmos császár a potsdami első porosz testőrezred szolgálatába lépett. Az évforduló alkalmából, mint nekünk Berlinből jelentik, a testőrezred potsdami palotájában ünnepélyt tervezett, amelyet azonban *Hahnke* tábornok által a miatt a császár lemondott. Az ünnepélyen az ezred tisztjei elő akarták adni Nagy Frigyesnek „*L'école du monde*” című darabját. Vilmos császár azonban most arról értesítette az ezredet, hogy később fog megállapítani egy napot, amelyen a szindarabot és a többi ünnepi programot előtte bemutatathatják.

— **Ebéd gróf Csáky Albinnál.** Gróf Csáky Albin, a főrendiház elnöke és neje, *Bolza* Anna grófnő ma délután hat órakor Andrássy-uti palotájukban ebédet adtak, amelyen megjelentek: gróf *Khuen-Héderváry* Károly és neje, gróf *Tisza* István és neje, gróf *Apponyi* Sándor és neje, gróf *Bánffy* György, gróf *Széchenyi* Gyula, gróf *Széchenyi* Bertalan, gróf *Sztáray* Sándor, gróf *Edelsheim-Gyulai* Lipót és báró *Kemény* Kálmán.

— **A pápa a kivágott ruha ellen.** Rómából táviratozzák: A pápa ma becsajította ki azt a rendeletet, amelyben megtiltja a biborosoknak, de egyáltalán az egész katolikus lelkész-kedő papságnak, hogy olyan társaságokba járjanak, amelyekben a nők kivágott estélyi toalettekben jelennek meg. A pápai rendelet kínos megütközést kelt az előkelő szalonokban, amelyeknek hölgytársasága nem akarja meghozni azt az áldozatot, hogy lemondjon a kivágott öltözékek divatjáról, viszont a főpapság sincs nagyon elragadtatva a rendeletől, mert nem szívesen nélkülöznék az előkelő társaságokat. Vajjon, hogy fogják magukat kivágni a kihágási rendelet alól az érdekelt felek?

— **A zágrábi tüntetések.** Zágrábból jelentik: A szocialista szervezet ma este újabb politikai tüntető gyűlést hívott egybe, amelyet a rendőrség a közrend érdekében betiltott. Délután a diákok rendeztek tüntető felvonulást, hazafias dalokat énekeltek és a magyar és horvát kormányokat, valamint a rendőrséget abozgolták. Hat óra tájban a szocialisták felszólításokat osztogattak, amelyekben híveiket felszólítják, hogy gyülekezzenek a Szokol-épületben. Az utcán zajos csoportosulások és lármás tüntetések voltak. A lovas- és gyalogos rendőrséget a tüntetők kövekkel dobálták meg és *Saric* rendőrtisztviselőt megsebesítettek. Kivüle még több rendőrt értek kődobások. Ezek után a rendőrök kivont karddal kergették szét a tüntetőket, akik más helyeken újból csoportosulva, megismételték tüntetéseiket, így az *Illican* is. A polgárság a mai tüntetésektől teljesen távol maradt és élénken rosszalta a rendőrök ellen intézett indokolatlan támadásokat.

Ma este 9 óra után ismétlődtek a tüntetések amelyeknek munkások és diákok vettek részt. A most már nagyobb számban egybegyűlt tüntetők a város főbb utcait járták be. Leglármásabb a tüntetés a *Jellasics*-téren volt, ahol a bán, a kormány és *Magyarország* ellen irányuló kiállításokkal demonstráltak. A hatóságok az állami épületek védelméről gondoskodtak. A rendőrség, mely eleinte csak a tüntetők kísérésére szorított, az ismételt kődobások után kénytelen volt fegyvert használni, annál is inkább, mert a lovasrendőrök elé robbanóbekákat vetettek, amelyekből a lovak megvadultak. A tüntetők sorából hat revolverlövés is dördült el. Egy rendőr kődobástól súlyosan, 18 könnyen megsebesült. Eddig nem lehet megállapítani, hogy a tüntetők közt történt-e sebesülés, minthogy egy sem jelentkezett. Hír szerint 2—3 ember könnyen megsebesült. A rendőrség 25 tüntetőt letartóztatott. Fél 11 óra tájban a rend teljesen helyreállt.

— **Ágai Adolf ünneplése.** Az Izs. Magyar Irodalmi Társulat ma este nagy és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg felolvasó ülést az orsz. zeneakadémia üléstermében. Az ülésen elsőnek *Szegő* Arnold olvasta fel az Énekek-éneke című fordítását. Utána dr. *Mezei* Sándor ünneplése rövid beszédben Ágai Adolfot, aki hosszas betegsége után most jelent meg először a társulat ülésén, Ágai Adolf meghatva mondott köszönetet a nem várt ünneplésért, majd megtartotta felolvasását „*Emlékezem régi éveimre*” címen, amelyben az ő kedves és finom humorával és ragyogó stílusával a hosszú napról eszevegett, majd ifjúkori emlékeiből mondott el néhány kedves epizódot. A közönség a felolvasást zajos tapsal fogadta és az ülés végén az előadót melegen ünnepelte.

— **Az Újságíró-Egyesület választmányi ülése.** A Budapesti Újságírók Egyesületének választmányja dr. *Bródy* Lajos elnöklété alatt ma délután tartott ülésében tárgyalta a *Farkasházy*-ügyet. A választmány holnap, szerdán délután 3 órakor folytatja a tanácskozást s az elnökség ez uton is kéri a választmány tagjait, hogy szíveskedjenek lehetőleg pontosan és teljes számban megjelenni.

— **Házasság.** Opravy Rózsikát eljegyezte *Eperjesy* József kereskedő Gyöngyösön.

— **Vázsonyi Vilmos a husiparosok között.** A Husiparosok Országos Szövetsége és a Husiparosok Köre tudvalevőleg a múlt év októberében dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő vezetésével tisztelgett *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök előtt, amikor is a husiparosoknak az ország husellátásának biztosítására vonatkozó kérelmét memorandumba foglalva átadták. A Husiparosok Köre a tisztelgésről nagy fényképet készített, amelyet díszes keretbe foglalva tegnap este akartak átadni Vázsonyi Vilmosnak és úgy tervezték, hogy egy száztagu küldöttség viszi el azt neki. Vázsonyi Vilmos, értesülve a készülődésről, a kitűzött idő előtt maga ment el a Husiparosok Körébe. A képviselő nem várt megjelenése nagy örömet keltett az összegyűltök között és az ő kérésére ott adták át neki a képet *Bittner* János elnök lelkes beszéde kíséretében. Vázsonyi Vilmos hálás szavakkal köszönte meg a figyelmet s megígérte a husiparosoknak, hogy tekintet nélkül a támadásokra, mindenkor a husiparosok mellett fog állani, amíg a husiparosok, úgy, mint eddig, a közérdek és nem a magánérdek szolgálatában állanak. Meggyőződött arról, hogy minden kérdés, amelyben a husiparosokkal együtt exponálta magát, tisztára a husifogyasztó közönség érdeke volt. Vázsonyi Vilmos beszéde nagy lelkesedést keltett a husiparosok között, akik közül mintegy kétszázan a lakására kísérték a képviselőt.

— **Emléket Türr tábornoknak.** Négy este-ndéje annak, hogy a magyar névnek a külföld előtt lecsületet és tiszteletet szerzett *Türr* István tábornok meghalt. A főváros a kerepesi temetőben díszsírhelyet adott a magyar szabadságharcz és *Garibaldi* hős katonájának. Ma egy elkorhadt fakereszt jelzi a nagy magyar tábornok sírját. A Magyar Békeegyesület hétfőn este dr. *Gisswein* Sándor elnök, pápai prelátnak, kanonok, orsz. képviselő elnöklété alatt ülést tartott, amelyen dr. *Halmos* István titkár indítványára elhatározta, hogy az egyesület egykori tiszteletbeli tagjának és volt elnökének, a legnagyobb magyar békebarát halálának maradandó emlékkül sarkötvet állít. Az emlékmű felállítását országos gyűjtés útján öhojtja az egyesület megvalósítani. A módokat elkészítésére az indítványozót, dr. *Halmos* Istvánt kérte fel a választmány. Türr tábornok emléke méltó arra, hogy a nemzet legyelete állítson nevének maradandó emléket.

— **A nemzetközi katolikus könyvmozgás bukása.** Talán két év előtt merült fel először egy nemzetközi katolikus távirati ügynökség eszméjét. Ötlejét a *Zürcher Neueste Nachrichten* szerkesztője, *Baumberger* György vetette fel, aki nem akart beletörődni abba, hogy a kontinens lapjait — mint ő fejezte ki magát — „tulnyomóan zsidó és szabadkőműves szellemben vezetett könyvmozgás” informálják. A felhívásnak meg volt a kellő eredménye: néhány nap alatt megalakult a „*Juta*” (Internationale Unabhængige Telegrafische Agentur) néhány ezer korona alaptőkével, a svájci selyemgyárosok elöklété alatt. A szervezés munkája Magyarországra is elnyúlt: nálunk a Juta képviselőt a Katolikus Tudósító vállalta el, amelynek szerkesztője, *Beniczky* Ödön, elutazott az agentúra székhelyére, *Milanóba*, hogy informáltassa magát a nemzetközi katolikus hírszolgálat szervezetről. *Beniczky* akkoriban a legrosszabb tapasztalatokat tette: kiderült, hogy a hírszolgálat, amelylyel a katolikusok ki akarták venni az információ hatalmát „a szabadkőművesek és zsidók kezéből”, részben oly ügyefogyott és naiv, részben pedig oly rosszízű volt, hogy idegen előtt egyszerűen nyilvánvalóvá lett, hogy az agentúra soha semmi tekintélyre szert nem tshet. *Beniczky* akkoriban hazautazott. Pestre, lapját kivonta a Jutából és Magyar Kurir néven újra szervezte. Most azt a hírt jelentik *Milanóból*, hogy a „*Juta*” napjai eredeti székhelyén, *Milanóban* is meg vannak számolva, mert a távirati ügynökséget *olasz-ellenes magatartás* miatt a *Giolitti*-kormány kiltította *Olaszországból*, a könyvmozgás összes kiadványait lefoglaltatta és főmunkatársait, *Hazgeli* Emilt és *Deyen* Ferencet kiltította az országból.

— **Két színész tragikus öngyilkossága.** Prágai jelentés szerint *Enderszt* Emilia tizen-nyolcz éves színésző tegnap este az utcán agyonlötötte magát. Az öngyilkos leány benső barátságban volt *Kopriva* színészővel, aki néhány nappal ezelőtt egy prágai szalóban öngyilkos lett. A két színésző öngyilkosságának okát nem tudják.

— **A kéményseprők gyűlése.** A kéményseprősegédek tegnap este gyűlést tartottak a Podó-féle vendéglőben. *Lampert* János, a gyűlés szónoka ismertette a sztrájkban kivívott eredményeket. A szónok javaslatára kimondotta az ülés, hogy az összes segédek belépnek az országos szakszerveletébe és a szocialdemokrata-párthoz csatlakoznak.

— **Vízárások.** Eperjesi jelentés szerint a Poprád-folyó jege Palocsa sárosmegyei község határában a folyó egyik zátonyán megtorlódott és fennakadt. A víz ennek következtében a Poprádból kiáradt és a község egy részét elöntötte. A sárosmegyei államépítészeti hivatal sürgősen az alispán útján a budapesti hadtestparancsnoksághoz fordult utaskatonák kiküldése miatt, hogy a veszélyeztetett községnél a jeget dinamit-aknákkal robbantsák fel. — Liptószentmiklósról írják, hogy a Szent Anna-völgyében folyó patak a sok hóvíztól annyira megdagadt, hogy átszakította gátját és a Párháza mellett levő összes földeket, valamint az országutat is egészen a vasuti töltésig úgy elárasztotta vízzel, hogy a közlekedés csak nagy kerülővel eszközölhető. — **Nagyváradról** jelentik: A Körös egyre árad és vize tegnap óta másfél métert emelkedett. — **Beregszászról** jelentik: A Tisza vize erősen árad és az áradás a községeket veszélyezteti. A víz Mezővár nagyközséget egészen elöntötte. A kár ezekre megy. Az áradás egyre tart. A csecsői zsilipnél hat méteres töltésszakadás következett be, Tiszakorodig mindenütt ömlik a víz. A jégtorlasz Csecsőig még áll. — **Dunaföldváról** táviratozzák: A Dunán a jég ma délben elindult és azóta sűrű jégtömegek usznak a vizen. A Duna rohamosan árad. A mai áradás 125 centiméter. Vízállás: 4.55 méter. — **Eperjesről** táviratozzák: A Poprád folyóban Palocsa mellett képződött másfél kilométeres jégtorlasz, a községet állandóan veszélyezteti. A víz a község egy részét már teljesen elárasztotta. Ma két méter-mázsa dinamitot szállítottak Palocsára, melylyel a jégtorlaszt aknák segítségével fel fogják robbantani. — **Komáromból** jelentik: A Vág vize egyre emelkedik. A jég emeletnyi magasra torlódott és majdnem elvitte a vágdunai vasuti hidat. A Csallóközben intenzíven folynak az árvízvédelmi munkálatok. — **Kassáról** jelentik: A víz tegnap délután 5 óráig állandóan emelkedett. Azóta lényeges emelkedést nem észleltek és így remélhető, hogy nagyobb veszedelem nem lesz. Annál fenyegetőbb a helyzet a két Hernád összefolyásától a széplaki hidig terjedő részen, ahol az uszó jégtáblák megakadtak s egy darabban állanak. Ha a jég egyszerre megindul, okvetlenül elviszi a széplaki hidat. Ezért az alispán, ugyancsak a polgármester intézkedtek a jég robbantása iránt. Eljártak a hadtestparancsnokságnál, ahonnan katonai kirendeltséget küldtek ki. Egyben táviratilag a budapesti hadtestparancsnokságtól robbantó különítményt kértek, melynek megérkezését holnapra várják. A jégzajlás az északi részekben nagy károkat okozott. Elvitte a kisladnai hidnak egy részét és megrongálta a háromi hidat is. Eltekintve a most robbantandó jégtől, egyéb veszély nincsen a megyében.

— **Öngyilkos banktisztviselő.** Nagyváradról táviratozzák: Asbóth Lajos 21 éves banktisztviselő, aki a nagyvárad Agrár Takarékpénztárnál volt alkalmazva, vasárnap délelőtt 9 órakor a vasuti állomás mellett a mentők elvitték magától. Az eset szemtanúi a mentők értesítése nélkül bérkocsiba tették az eszméletlen tisztviselőt és beszállították a biharmegyei kórházba, ahonnan ma hazavitték Pocsajba az édesapjához, aki gróf Zichy uradalmi intézője. Mint hogy az öngyilkosságról a rendőrséget sem értesítették, az csak ma pattant ki, a rejtélyes és eltitkolt ügyben nyomozást indított a rendőrség.

— **Nagybetegek főkapitányi titkár.** Mint részvétellel értesülünk, dr. Schöber Ferencz rendőrkapitány, főkapitányi titkár, az elnöki osztály vezetője néhány nap óta nagybetegesen fekszik Artna-uti lakásán. A kiváló tisztviselő betegsége nagy részvetet kelt a rendőri tisztikarban, a társadalom széles rétegeiben, ahol a rokonszenves tisztviselő általános népszerűségnek örvend.

— **Havazás a Tátrában.** Ótátrafüredi jelentés szerint egy hétig tartó enyhe időjárás után az idő hidegre fordult. A Magas-Tátrában éjjel óta havazik.

— **Hamis pénzverde.** Lembergől táviratozzák: Egy Stasiuk János nevű napszámosnál tartott házkutatás alkalmával hamis pénzverőműhelyre bukkantak. Találtak 24 hamis ötkoronást és nagyszámu hamis huszfillérest. Stasiukot és Nikolajevic Antal nevű lakótársát elfogták. Valószínű, hogy ezek és cinkostársaik, kiknek a rendőrség nyomában van, árasztották el Lemberget hamis pénzzel.

— **Szénbányászsztrájk előtt.** Londonból jelentik: Egy bányászgyűlés ma határozati javaslatot fogadott el, amely sajnálatának adott kifejezést afelől, hogy a bányatulajdonosok megtagadták a minimális bér meghatározását, holt ezzel a viszályok: el lehetett volna intézni. A munkások mindazonáltal hajlandók a bányatulajdonosokkal tárgyalni. Időközben azonban több ezer bányamunkás felmondott.

— **A kalaposmunkások sztrájkja.** Tegnap délután a Budapesten dolgozó nők kalapkészítő munkások és munkásnők egy része kimondta a sztrájkot. Körülbelül tíz nagyobb ilyen női kalapgyáros és készítő van itt a fővárosban, akik évente száz-ezer szám ontják a női kalapformákat mindenféle anyagból, még szalmából is, az országban mindenfelé. A munka megszüntetésének érdekes története s oka *nemcsak bérmozgalom, hanem hatalmi kérdés is.* Azelőtt a férfi- és női munkásoknak reggeli nyolczadfél órától esti hét óráig kellett dolgozniuk, közben délelőtt és délután egy-egy félórás uszonnaidővel és másfél órai ebéddél-vel. A férfiak kerestek harminczhat, negyven, sőt ötven koronát hetenkint, a nők, akik szalmakalapot csináltak, a darabszám való munkával hatvan-hetven, sőt nyolczvan korona heti keresetre is szert tettek. Meg is voltak elégedve, de a megélhetési viszonyok megváltozása után, a múlt év végén egyszerre követelésekkel álltak elő. Első sorban a munkaidőnek egy órával való megrövidítését kívánták esti hat óráig s minden túlóráért egy korona ötven fillér béremelést. Követelték, hogy a munkás főlzabradulása után tüstént azt a bért kapja, amit a régi munkás kap. A hatalmi kérdés is szerepel a békeponctok között: csak szervezett munkást lehet alkalmazni és minden gyárban ott kell lennie a bizalmi férfinak. A kalapgyárosok erre szintén tömörültek s megalakították a *Magyarországi női kalapgyárosok és készítőik szövetségét*, amely megkezdte a munkásokkal a tárgyalást. De hiába tárgyaltak, nem tudtak megegyezni. A szakszervezet aztán úgy tervezte a sztrájkot, hogy majd *április 15-én mondja ki*, mert akkor következik el a női kalap legnagyobb szezonja. Számításukban azonban csalódtak, mert a gyárosok ezt tudva, készültek a dologra előre. A munkások azonban átláttak a szítán s a múlt hét végén kijelentették, hogy *nem vállalkoznak az inasgyerekek tanítására*, nehogy a sztrájk esetén őket használják föl sztrájktrököknek. Mivel pedig a megállapodás szerint ez is kötelességük lett volna, a gyárosok köztük elsősorban Kattler Bernát hétfőn elbocsátotta valamennyi munkását. Tette pedig ezt azért, mert egész váratlanul a kisebb számban levő női munkások is csatlakoztak a mozgalomhoz. Ezek eddig nem voltak szervezkedve. A munkások most már e hét szombatján akarták kimondani a sztrájkot s a felmondás, amely a megállapodás szerint a munkamegtagadás miatt nem két heti, hanem rögtönös volt, nagyon meglepte őket. Több helyen dolgozni akartak mégis, de ezeket a *kiszárt munkásokat ma inzultálták.* A kalapgyárosok szövetsége a sztrájkot bejelentette a rendőrségnek és egyuttal panaszt tett a terrorizmus ellen is. A fővárosban a kalapformagyárakban körülbelül *száznyolczvan férfi és kilenczven női munkás* dolgozik. Ha a mozgalom négy-öt hét alatt meg nem szűnik, a magyar gyárosok *Bécsbe fordulnak formáért.* Az eddig bojkottált üzletek a következők: *Virágyi Imre* Ferencz-tere 4., *Friedmann Adolf* Király-utca 8., *özv. Körber A.* Gusztáv-ér Erzsébet-ter 4., *Jakobovits R.* Király-utca 8., *Kozma Márk* Wesselényi-utca 36., *Tiroli* Testvérek Dohány-utca 37., *Gross, Kun és társai* Irányi-utca 25., *Heller Frigyes* Csányi-utca 12., *Goldmerek H.* Józsi-utca 4-6., *Kattler Bernát* Szony-utca 95. és *Somogyi Arthur* Király-utca 14. szám alatt levő kalaposműhely. A mestereknek az a számítása, hogy a sztrájk ideje alatt a formákat külföldről fogják behozni, valószínűleg megdől. Mert a munkások ebben az esetben kimennek külföldre, ahol nagyon keresettek a munkások és így a sztrájk befejezése után nem fognak munkást kapni. A női kalapkészítők tehát vagy engednek a munkások kérésének, vagy az egész ipart tönkreteszik.

— **Achim ellenfele meghalt.** A parasztkirálynak, *Achim L. Andrásnak* egyik legnagyobb ellenfele, *Sailer Elek* csabai főszolgabíró meghalt. A Zsilinszky-pör gyulai tárgyalásán nagy szerepet játszott, még ott is harezolva a már halott Achim ellen. Ezért nagyon meggyűlölte a csabai nép és hogy megszabaduljanak tőle, elhatározták, hogy Csabát rendezett tanácsu városú alakítják át. Már csak a belügyminiszter jóváhagyása szükséges az átalakuláshoz.

— **Földröngés.** Bécsi jelentés szerint a meteorológiai és geodinamikai központi intézet készülékei *ma reggel erős földröngést* jeleztek mintegy 1000 kilométer távolságról. A földröngés kezdete 9 óra 5 perc és 49 másodperc, 0.2 milliméteres maximális földmozgás 9 óra 9 perczkor, a földmozgás vége délelőtt 10 óra felé következett be.

Poládból táviratozzák: Ma reggel 9 óra 5 perc 24 másodperckor a hidrogáfiai intézet készülékei erős távoli földröngése jeleztek, mely 9 óra 7 perc 48 másodperckor érte el maximumát. A rengési fészkek mintegy 1100 kilométer távolságban és valószínűleg a Balkán-félszigeten lehetett.

— **Véres kardpárbaj.** Szatmárnémetiből jelentik: *Szegedi György* bankhivatalnok és *Varga Géza* honvéddhadnagy béli összeszólalkozásból kifolyólag kardpárbajt vívtak, amelyben *Szegedi* oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba kellett szállítani.

— **Öngyilkos hercegnő.** A párisi Ruelle nyaralónegyedben a legpompásabb villák egyikeben lakott *Zimánria Zubarski* hercegnő, egy orosz államtanácsosnak dugszagd özvegye. Nem volt körülötte más, csak egy öreg kaukázusi parasztszszony a hercegnő egykori dajkája s két szép, hatalmas kutya. Ma reggel az öreg eseléd holtan találta hálószobájában urnójét s ott hevert a mely-mes szőnyegeken a két kutya is élettelenül. Az éjjeli szekrényen egy kis irást hagyott a hercegnő. Csak ennyi volt rajta: *Unom ezt az életet.* Az orvosok megállapították, hogy a hercegnő ciannal mérgezte meg magát és kutyáit.

— **Öngyilkosság milliós veszteségért.** Berlinből jelentik: A valparaisoi német és délamerikai bank fiókjának igazgatója, *Endres* ma öngyilkosságot követett el, mert kínai, értékekben kerek egymilliót vesztett.

— **Egy híres gyárépület pusztulása.** A fővárosnak egyik régi nevezetes épülete volt az Üllői-ut és a József-körut sarkán emelkedő *Gschwindt-féle* szeszgyár, melynek eltávolításáért hosszú évek óta petícionáltak a környéken lakó jözsefvárosi és ferenczvárosi polgárok. A gyár kéményének kiomló füstje és a gyár termékeinek penetráns szaga ugyanis állandó veszedelme volt a szomszéd-ságnak. A gyár üzemének beszüntetését azonban nem tudta senki keresztülvinni. Végre is a fejlődő város szabadította meg az Üllői-ut lakosságát a kellemetlen gyárteleptől. A gyár ugyanis elköltözött és a napokban megkezdtek a régi épület lerombolását, amivel rövid idő alatt elkészülnek. Az ormóttan régi gyár helyére pedig még az ideig-diszes bérpalotát építenek.

— **Elsülyedt gőzösök.** Londonból táviratozzák: A Lloyd-ügynökség nagaszaki-i jelentése szerint a *Rhiohamaru* és *Morimaru* japán gőzösök összeütköztek és elsülyedtek. Az egyik hajón 32, a másikon 14 utas és matróz vesztette életét.

— **A kecskeméti asszony boszuja.** Kecskeméten hétfőn délután a nagytemplomban egy parasztlakodalom majdnem népitellett végződött. *Tormási Sándor* földműves fiatal felesége tavaly szeptemberben felakasztotta magát és meghalt. A szomszédok és a pusztá környék lakossága az öngyilkossá lett asszony urat *vádolta*, hogy *durva bűnmódjával a halálba üldözte a menyecskét.* Harmadnap a temetés után a népség a temetőben rettentő szitkokban tört ki, a férj koszorúját letépte a sírról, a nyakába hajította és a férjet a legkíméletlenebbül ültelgette. A férj futásnak eredt, de a népség utána és feltétlenül megilncseli, ha a temető közelében levő kovácsműhelybe be nem menekül. Közben a fellázadt tömeg ellen az odaérkezett rendőrök a férjet megvédelmezték. *Hétfőn tartotta az özvegy férj esküvőjét egy fiatal leánnyal* és minthogy félt a boszúállóktól, *Papp György* főkapitánytól védelmet kért. Egy rendőrbiztos rendőrökkel elállotta a templom ajtait és a népet a templomtól messze elterelték. Az összegyűlt, több mint száz asszony szitkokkal illette a házassulandókat és szidalmazta a rendőröket. *A násznép csak áduttakon* mert a templomhoz közelíteni. A rendőröknek csak erőfeszítéssel sikerült megvédelmeznii a mátkapárt a feldühödt nép tettelességétől.

— **Zátonyra szaladt hadihajó.** Kieli jelentés szerint a „Hannover” sorhajó a múlt éjjel a nagy ködben és a jégtorlódás miatt zátonyra jutott.

— **Lövöldöző testvérek.** A rendőrség ma tartóztatta *Kaczián Mihály* utmestert és *Kaczián Péter* kertészt. A két testvér tegnap este a Krisztina-körut 32. szám alatti vendéglőben mulatott. Közben összeszólalkoztak *Heimlein* Ferencz szobafestősséggel és amikor az utcára kerültek, *Kacziánék* revolvert rántottak elő és kétszer rálőttek. Az egyik golyó a vállán érte Heimleint, de a másik nem talált.

— **Botrány a miskolci színpadon.** A miskolci *Nemzeti Színházban* tegnapelőtt este mutatták be egy helyi szerzőnek, dr. *Serédy Jenő* szerkesztőnek *Romlás* című drámáját. Ott volt az egész uri társadalom, amely ültető, baráti rokonszenvvel üdvözölte a helyi eseményt. Maguk a miskolci újságírók gyöngéd megemlékezéssel akarták ünnepelni kollégájuk sikerét. Dr. *Kovács József* szerkesztő, aki különben városi tisztviselő, az első felvonás után a színpadra sietett, hogy az újságírók nevében koszorút nyújtson át a szerzőnek. Amint a színpadra lépett, az inspekciós rendőrtisztviselő, *Sándor János* elálta az utját:

— Távozzék, ide nem szabad senkinek se lépnie!

— Bocsánatot kérek, — mentegette magát névvariasan *Kovács* — én szerkesztő vagyok, *Serédi* kollégámat keresem, akit hírlapíró társaim nevében üdvözölni akarok.

— Semmi közöm hozzá, ismeretlen távozzék! *Kovács* nem akart távozni, mást próbált:

— Irja fel a nevemet, foglalkozásomat és lakásomat és jelentsen fel — mondotta a fogalmazónak. És azzal a színpad felé tartott. Ekkora, az incidens hangjára, egész sereg ember tolt a vitatkozók mögé. A fogalmazó nem hagyta magát zavartatni.

— *Vezesse ki ezt az embert!* — parancsolt az egyik rendőrré és *Kovácsra* mutatott. A rendőr nem mozdult a helyéről, mire a fogalmazó az ajtóhoz rohant, kinyitotta és a karjánál fogva akarta a színpadról *Kovács József* szerkesztőt kivezetni. Erre azonban nem volt szükség, mert *Kovács* magától távozott. A komoly incidensnek ezzel még nem volt vége. Alig ült el a botrány, sietve érkezett a színpad mögé *Szalánzy József* újságíró, aki az utcáról jövet, mit sem tudhatott a botrányról. Alig lépett a színpadra, *Sándor János* dühösen eléje ugrott és az újságírót *mellen kapva, kituszkolta a színpadról.* A rendőrfogalmazó hibetelen viselkedését azzal magyarázzák az újságírók, hogy nemrégiben kellemetlen kritikát kapott a miskolci lapokban. Állítólag — minden ok nélkül — letartóztatott egy nőt, bekísértette és reggelig fogva tartotta. A miskolci újságírók tegnap különben gyűlést tartottak, hogy megbeszéljék, miképpen vegyének maguknak elégtételt a tömeges inzultusért. Az esetet egyelőre bejelentették a *vidéki és a budapesti hírlapíró testületnek.*

— **Szalma István menyasszonyát körözik.** Szalma István, a kivégzett rablógylkos menyasszonyát, *Kovács Annát* orgazdaság bűntette miatt a szegedi törvényszék elé idézték. A közbesítési ív azonban „*Cizmetten ismeretlen*” jellel visszajött. A rablógylkos menyasszonya annak idején egy lopott fűzöt tartott meg magának és abban fészegve élt a Csillagbörtön körül, ahol kedvence a szomorú itéletet várta. Minthogy Csongrádon most nem akadtak rá, körözölevelet adtak ki ellene.

— **Halottrablás.** Szabó József igen vagyonos civilizált ember volt Debreczenben, de amellől tükarékos is, hogy jövedelmét fokozza, a városban lévő házát bérbé adta a feleségével, *Huszár Rozáliával*, a sámsoni tanyáján lakott. Szabó a múlt héten rosszul lett s nem sokára meg is halt. A rokonság persze a halálhír vétele után nyomban érdeklődött, hogy mi van az örökséggel s az öröveg felmutatta a rokonságnak a férje végrendeletét, mely szerint minden ingó és ingatlan vagyont a maga hágyta. A rokosság éktelen haragra lobbant, amiért kiharadtak a vagyomból s elhatározták, hogy Szabó temetésén meg sem jelenik. A rokonok mégis tartottak attól, hogy az ismerősök megszólják őket a temetésen való meg nem jelenés miatt s ezért úgy határozta, hogy a halottat koporsótól ellopják a ravatalos szobából és elviszik magukhoz, hogy onnét temessék el. A temetés előtt való este *Dávid József, Fekete Ferenc, David Sándor és Fekete János*, továbbá *Szabó Eszter*, az elhunyt testvére, sámsoni lakosok megjelentek a halottasháznál. A férfiak vállukra kapták a koporsót és a székérré téve, elhajlatták. Az asszonyt két rokon lefozta, hogy a halottrablást meg ne akadályozza. A megboldogult *Fekete János* házához került s onnét akarták eltemetni, azonban a csendőrök nyomban kocsi rakatták a koporsót s *visszaszállították a halottasházhoz*, ahonnét aztán eltemették a rokonság részvétele nélkül. A csendőrség a halottrabló rokonokat feljelentette az ügyészségnél.

— **Nagy vasuti katasztrófa.** Barcelona-i jelentés szerint a barcelóna-valenciai vonalon nagy vasuti katasztrófa történt. Egy tehervonat összeütközött egy gyorsvonattal. *Sok ember meghalt vagy megsebesült.* Részleteket még nem tudnak.

— **Propeller-forgalom.** A Budapesti csavargózsos átkelési és hajózási részvénytársaság átkelési forgalmát folyó hó 15-én, esztörtökön összesen vonalain ismét megkezdte.

— **Béke a bérkocsis-iparban.** Hosszas alkudozás után a bérkocsis-ipartársulat és a magyarországi bérkocsissegédek szakszerveletének kiküldöttségei aláírták a békét. A békekötés pontjai a következők:

1. **Fizetés** perzentuális rendszerben. A fővárosban forgalomban lévő, számmal ellátott bérkocsikon járó segédek a bruttó-bevételek harminczöt százalékat kapják fizetés gyanánt.

2. **Munkaközvetítés.** A bérkocsis-tulajdonosok elismerik a szakszervezeti munkaközvetítést, de segédeküket más uton is beszerezhetik.

3. **Szakiskola.** A szakiskolát köteles az ipartársulat 1912. évi június 1-én fölláttatni.

4. **Kiadás.** A bérkocsis-tulajdonosokat terhelik a loápolás költsége, a többi költség a segédek terhelé. Nevezetesen kocsimosás, ostor és minden más kéziszerszám, ami a kocsihoz az állomáson szükséges. A kocsimosás a segéd dolga, ha arra szükség van, de ha azt odahaza megtenni nem akarja, tartozik a bérkocsis-tulajdonosnak a mosatásért ötven fillért fizetni, ellenben nem tartozik zabot venni, sem taksamérodíjat fizetni.

5. **A segéd jutaléka** fejében lakást vagy élelmezést elfogadni nem köteles.

6. **Fölmondás.** A fölmondás mindig a munka befejezése után történik meg mindkét részlől kölcsönösen.

7. **A szervezet.** A munkaadók a segédek egyesületeit, mint azoknak érdekképviseelő testületeiket elismerik.

8. **A munkaidő.** Az egyedül járó segédeknek munkaideje tizenhárom órára van korlátozva, de a segédeknek hosszabb munkaidőt igénybe venni, de a munkáltató arra nem kényszerítheti. Kivétel a vasuti, vagy más egyéb kirendelések. A másodmagával járó segédek pedig a szabályrendelet értelmében hajtatik végre.

9. **A szabadnap.** Minden bérkocsissegéd tizenhárom naponként egy szabadnapra tarthat igényt, ha vasuti vagy más kirendelés nincs és ha huszonegy órával előbb a munkaadónál bejelenté. A szabadnapon semmiféle díjazás nem jár.

Ez a megállapodás mindkét félre kötelező. Érvényes 1912. december hónap 31-éig.

— **Brutális villamos-kalauz.** Tegnap este a főkapitányságon egy uri ember a következő feljelentést tette: Vasárnap este 12 órakor az Attilakörút és Kürt-utca sarkán fel akart szállani egy villamosvasuti kocsiira. A villamosvasuti kalauz a felszálló utasnak utját állotta azzal, hogy a kocsi megállt. Az utas hívatkozott arra, hogy a kocsi belsejében van hely, fel akart szállni. Ebben a pillanatban a kalauz megfogta az utast és lelökte a kocsirol. A megálló mellett az utca szintjétől mintegy négy méternyi mélységben üres telek állott s a lelökött utas fejével zuhant az üres telekre. A kalauz megindította a kocsi, de az utasok megállították és megvárták, amíg a zuhanástól eszméletét veszített utas magához tért. *Bus Ferenc* 914-es számú rendőr ezek után megállapította, hogy a brutális kalauz *Gregor János* 1222-es számú. A súlyosan sebesült utast a rendőrorvos vizsgálta meg és konstata, hogy sérülései tizenhárom napon belül gyógyulnak. A rendőrség *Gregor János* ellen súlyos testi sértés címén megindította az eljárást.

— **Megmentett életunt.** Ma délelőtt *Kolosi Gyula* cipész ötvennyolc éves felesége a *Ferenc József-rakpartról* a Dunába ugrott. *Kovács János* halászlegény utána evezett és az életuntat kimentette. Az eszméletlen asszonyt a Rókus-kórházba vitték.

— **Halálozás.** Szatmári Mezey Andrásné, egy jötekönyvságáról ismert és köztisztelt urinő, 70 éves korában meghalt Apatelken.

Toma Szilárd hírlapíró társunkat súlyos csapás érte. Felesége, *Perták-Sonogyi Ilona* hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt urinőt, szerdán délután fél 4 órakor temetik az új kőtemető halottasházából.

Dr. *Kripta Henrik* árvaszéki ülnök, Nagyvárad városi törv. bizottságának tagja, Nagyváradon meghalt. *Sziller Elek* főszolgabíró, Békés vármegyei törv. bizottságának tagja, 55 éves korában Békéscsabán meghalt.

Lévai Mór, az „Ungvári Közlöny”-nek sok éven át volt szerkesztője, 54 éves korában Ungváron meghalt. *Jobszt Gellért*, a püstyéni vasuti állomás főnöke, 39 éves korában Püstyében meghalt.

Vágó Lajos, Veszprém városának 40 éven át volt képviselőtestületi tagja, 82 éves korában Veszprémben meghalt.

Tóth Miklós földbirtokos, Kálsófehér vármegyének évek hosszú során át volt árvaszéki elnöke, 73 éves korában, Nagyenyeden meghalt.

Özvegy id. esikszentmártoni *Szabó Mihályné*, jankafalvi Csató Rozália e hó 10-ikén Diesőszentmártonban meghalt.

Pankósti Gergely 48-as honvédszázados, Bem tábornok főhadsegéde, ma reggel Nagyszében 90 éves korában meghalt. Az elhunytban, akit köztisztelt vett körül, *Dezso Ernő* hírlapíró társunk nagyatyját gyászolja.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— *Színházi csevegés.* —

(Válsághírek.)

A politika inficiálja a színházakat is. Ugy mint a parlament palotájában állandó otthonra talált a Válság, a főváros színházaiban is felütötte tanyáját a bomladosás szelleme.

Mindegyikben vannak békétlenek, — majd éppen színházban születik meg az „Örök béke!” és mindegyikről röpködnek szerteszét az izgató válsághírek.

Operaház: Mészáros megy!

Nemzeti Színház: Tóth Imre megy!

Vígyszínház: Hegedüs megy!

Népepera: Megyeri megy!

Magyar Színház: Rátkai megy!

Király Színház: Zsazsa is megy... Sári is megy!

Budapesti Színház: Küry Klára is megy!

A lapok hosszú cikkeket írnak, a közönség izgul és mire az egész közvélemény örült lázba esett, a „menendők” egytől-egyig nyilatkoznak.

— Félreértették az egyéniséget. Jobban maradj, mint valaha.

És minden marad a régiben.

— Akkor hát mire való ez a „Sok hühö semmi-ért?” Kérdezte *Mészáros Giza*.

Mire *Tanay* így felelt:

— Ismeri azokat a gépecskéket, amiket a kereskedők a kirakataikban alkalmaznak? Amikor a gépecskéket felhúzzák, elkezdik az üveget verdésni: Kop, kop, kop! A járóelő önkéntelenül odatekint. Azt hiszi, hogy valami ismerős kopogtat rá. Tüstént rájön a reklámtrükkre; de egyben a kirakat is szemébe ötlök. Megáll: nézeget és — be megy vásárolni. Nos, ezek a válsághírek is ilyenek: „Kop, kop... *Petrás Sári* megy!” — „Kop, kop... nem igaz: *Sárika* marad és fellép a „Leányvásár”-ban... A „járóelő” pedig így szól magához: „Igaz ni! Még nem is láttam a „Leányvásárt”! Mi lenne, ha *Petrás Sári* csakugyan elment volna!... Nézzük meg, nézzük meg, mert még utóbb csakugyan el talál menni!”

(A legelőkelőbb színház.)

A „Rang és Mód” egyik felvonásközében együtt ült *Blaháné, Ujházi és Vizvári Mariska* a Nemzeti Színház kulisszái között. Hozzájuk lépett *Tóth Imre*, a direktor.

— Gratulálok, *Mariska* — szólt a *Szigeti József* unokájához — a három előadás jövedelméből 1350 korona tantemet kap.

— Ennek is nagyon örülök, — felelte *Vizvári Mariska*, — de nagyapám darabjának ez a fényes erkölcsi sikere igazán boldogító tesz.

A kis csoport pillanatig szótlánul merengett el, majd a Mester mondta meghatott hangon:

— Ha most lenézhetne az öreg!

Minden szem megtelt könnyvel. *Tóth Imre* pedig, hogy utját vágja a nagyobb elérzékenyülésnek, tréfára fordította a beszélgetést:

— Most bizonyult be igazán, hogy a Nemzeti a legelőkelőbb színház.

— Hogyan? — kérdezték kórusban.

— Mert hát, mi panaszunk lehet, ha a közönség is, a sajtó is elismeri a mi Rangunkat és Módunkat.

(*Puccini* a próbákon.)

Az Operaházban izzó a hangulat. A „Nyugat leánya” próbái folynak. Mindenki óriási sikert vár, és e siker érdekében *Puccini*, az illusztris szerző, valóságos emberföltött munkát végez. Fáradhatatlan.

Feladatát nagyon megnehezíti, hogy — szinte hihetetlen! — az Operánál senki se tud olaszul. Szerencsére *Vidor Dezso* beszél francziul és ő tolmáskodik a maestronak.

Vidor Dezso beszél francziul és ő tolmáskodik a maestronak.

Egyébként *Puccini* jókedvű és beszédes. A kevés pihenő időt arra használja föl, hogy a „Nyugat leánya” newyorki sikeréről cseveg.

— Pedig egy hajszalon mulott, — beszélte a többek közt, — hogy ki nem fűyültek. A harmadik felvonásban ugyanis — mint tudjuk — Johnson rablót föl akarják akasztani az indiánusok. De kevéssel a bemutató előtt, figyelmeztették Gattazát, hogy amerikaiak már akasztottak fel indiánust, de az még soha se történt meg, hogy vérbeli indiánus bárkit is felakasztott volna. Ezt tiltja a vallásuk. És ha ezen nem változtatnak, botrány zavarná meg a bemutatót. Persze megváltoztatták a halálmetet, amelyre egy se kerül sor.

És még egy tévedést kellett reparálni. Az utolsóelőtti főpróbán, *Belasco* — az eredeti dráma szerzője — jelen volt és megdöbbenve konstata, hogy a bányászok cow-boy öltözetet viselnek. Ejj idején, villamerővel kellett a bányászok eredeti aranyásóját elkészíteni.

Puccini, mint ebből látható, hallgat minden okos tanácsra s figyelmeztetésre, de viszont neki is meglepő utasításai vannak. Minduntalan félbeszakítja a próbát és kifogásol valamit, Partitúrájának minden önálló bekezdése számozva van. Kétszáznál több ilyen számozott bekezdés van. És ezek a számok korrespondálnak a „stimmek“ számalval. Ha a szerző valami hibát vesz észre, magásra emeli a két karját és megmondja, hogy melyik számmal fordul elő. Ez nagyon megegyeszerüsit a dolgot.

A tegnapi próbán, az első felvonás alatt, *Puccini* két fölemelt karja szintén elhallgattatta a zenét.

Vidor leszólt a muzsikuskoknak.

— Signor *Puccini* azt óhajtja, hogy álljanak föl! Valamennyien álljanak föl! És nézzék, mi történik a színpadon!

A színpadon kártyáztak. Szenvedélyes, szingzag kép. Egy hamis kártyást lelepleznek Zürzavar, dulakodás, vad mozzalom. . .

— Tessék leülni, — tolmácsolta *Vidor* — és játszának tovább.

Egy pár szemüveges öreg muzsikusk bácsi, meglökte egymást. Sokat mondanak összemolyogtak. De a zenekar a látott jelenet hatása alatt másképpen, tüzzel, szenvedélyvel játszott . . . egészen a maestro intenciója szerint.

Egy látóesős ur.

(*) *Dalest*. Nívós és művészi izléssel összeállított műsorral debütált ma este a Royal-terem dobogóján *Kless Emilia* dalénekesnő, aki kis számu, de előkelő hallgatóságának rokonszenvét már legelső produkcióival is megnyerte. Glück egy áriáját, Beethoven örökszép *Adelaide*-ját, Schubert, Brahms, Strauss, Diawal és Székács dalait énekelte mérsékelt terjedelmű, de hajlékony és szépen képzett szopránján és különösen a Schubert-dalokkal és a magyar kompozíciókkal zajos tetszészajt váltott ki hallgatóságából. Ha *Kless Emilia* neve nem is szerepel európai hírességű dalénekesnők névsorában és előadásának vannak még kissé zavaró momentumai is, így dinamikájának fogyatékossága és reprodukciójának stílusbeli tévedései, erős muzikalitása, zenei biztonsága, hibátlan intenciója, valamint orgánumának szépen fejlesztett kiválóságai sikeres dalénekesnői pályára jövlására jogosítanak fel. A közönség élvezettel hallgatta minden produkcióját és őszinte, lelkes tapsokkal adta meg egy sikeres debütálásnak külső képét is. Az énekszámok között *Dalnoki Piroška*, a fővárosi hangversenyteremben már előnyösen ismert hegedűművész *Wieniavszky Faust-ábrándjának* és két Schumann-darabnak precíz és virtuóz előadásával aratott nagy sikert. Stílusos vonókezelése, meleg kantilénái, tiszta kettős- és hármashogásai, valamint finom előadása mindegyik száma után zajos tetszésnyilvánításra ragadta a közönséget. Zongorán mindkét művésznőt *Dienzl Oszkár* kísérte köztudomású diszkrét művészettel és alkalmazkodással.

(*) *Opera*. A Nyugat lányának, *Puccini* dalművének előkészületei serényen folynak az Operaház színpadán. Maga a nagy mester is fáradhatatlanul részt vesz minden nap a próbákon, amelyek rendszerint a késő délutáni órákba nyulnak bele. Ezalatt a színház műhelyeiben is lázasan folynak a munka, ahonnan a darab teljesen új kiállítására kerül ki. Az első felvonás a kaliforniai aranyásók koreográfiájában, a Polkában játszák, a második felvonás *Minnie* lakásán, a harmadik pedig egy ős-

erdőben. Az erősen realiztikus drámai cselekményhez megfelelő érdekes jelmezeket és diszleteket terveztek *Kémény Jenő* szcenikai főfelügyelő és *Ujváry Ignác* tanár, főfestő. A bemutató előadásra már minden jegy elkelt. — Az Operaházban holnap, szerdán, nincs előadás. — Csütörtökön, a *Tévedt nő* (*La Traviata*) kerül színre. *Violetta* Sándor Erzi, *Alfréd* Arányi, az idősb *Germon-t* Szemere, a többi szerepet *R-Berts*, *N-Valent*, *Pichler*, *Kornai*, *Hegedűs* és *Ney* éneklik. (Évi bérlet 31. szám).

(*) Műsorváltozás a Nemzeti Színházban.

A czárnó e hét péntekjére kitűzött bemutató-előadása, ugyszintén a szombati második és vasárnap esti harmadik előadása szcenikai okokból meg nem tartható s a bemutató-előadást a színház a jövő hét péntekjére halasztotta. Ennélfogva az e heti műsor akként változik, hogy pénteken a *Báb-játék*, szombaton a *Szerelmem gyermeke* és vasárnap este a *Rang és mód* kerül színre, a Várszínházban pedig pénteken az aranyembert adják. A műsorváltozás következtében a czárnó három első előadására előre megváltott jegyek feltétlenül érvénytelenek. A színháznál váltott jegyek árát holnap reggel kilenc óráig kezdve a rendes pénztár-órak alatt, vagy az előadás napján az előadás végéig, az elővételi pénztárnál, a jegyirodáknak váltott jegyek árát pedig a jegyirodák visszafizetik. Ennélfogva a Nemzeti Színház e heti műsora a következő: holnap szerdán: *Judith*, csütörtökön: *Rang és mód*, pénteken: *Báb-játék*, szombaton: *A szerelmem gyermeke*, vasárnap délután: *Nem lehet tudni*, este: *Rang és mód*, hétfőn: *Himn* dalai, kedden: *Judith*.

(*) *A Nemzeti Színház vigjáték-ciklusa*. A Nemzeti Színház az idén vigjáték-ciklust rendez, mely tizenhat művet fog felölelni. A terv már teljesen ki van dolgozva és a vigjáték-ciklusról *Tóth Imre* igazgató már részletes tájékoztatást nyújthatott gróf *Bánffy Miklós* kormánybiztosnak, akinek lakásán tegnap délután hosszabb ideig tartó látogatást tett. A vigjáték-ciklus április 19-től május 20-ig lesz a Nemzeti Színházban és a ciklus során nyolcz magyar és nyolcz klasszikus vigjáték kerül színre. A darabokat felváltva fogják játszani, valamennyit új befűléssel, részben új szereplőkkel és némelyiket új fordításban. Mindegyik vigjáték két egymást követő estén fog előadásra kerülni és az előadás előtt a mű szerzőjéről egy-egy neves magyar író és esztétikus fog rövid konferenciát tartani. A sorozat a következő művekből fog állani: *Aristophanes*: „*Felhők*“; *Kisfaludy Károly*: „*Kérők*“; *Terentius*: „*Testvérek*“; *Szigligeti Ede*: „*A mama*“; egy estén olasz és francia komédiák; *Szigeti József*: „*A sziszmadia mint kísérlet*“; *Shakespeare*: „*Sok hiú semmiért*“; *Tóth Kálmán*: „*Nők az alkotmányban*“; *Molière*: „*Képzelt beteg*“; *Berczik Árpád*: „*Nézz meg az anyját*“; *Calderon*: „*Urinó és komorna*“ (bemutató); *Rákosi Jenő*: „*Aesopus*“; *Baeumarchais*: „*A szevillai borbély*“; *Dóczy Lajos*: „*Széchy Mária*“; *Goldoni*: „*A fogadósné*“ és *Csiky Gergely*: „*Buborékok*“.

(*) *Komlóssy Emma Szabadkán*. *Komlóssy Emma* a gyönyörű hangú, bájos operette diva tegnap fejezte be három estére terjedő szabadkai vendéglátását. Gazdag műsorának három pompás alakítását „*Lili*“ czimzerepét, Adél szobaleányt a „*Böregér*“-ben és *Bakaj Erzsikét* a „*Sárga csikó*“-ban mutatta be. Mindhárom este zsufozásig megtelt a nézőtér tapsoló, éljenző, lelkes közönséggel; különösen a bucsuestén — amikor impozáns haberkoszoru hullott a vendég lábához — nem volt se vége, se hossza a zajos ünneplésnek. *Komlóssy Emmát* addig nem bocsátották el körükből a szabadkaiak, amíg meg nem ígerte, hogy legközelebb ismét eljön hozzájuk.

(*) *Modern francia festők*. Ezen a téma fogalmu ezimen rendezett hatvannégy képből kiállítását *Könyves Kálmán* és ennek következtében igen természetes, hogy mindazok, akik „modern francia festők“ alatt csakis a nagyokat és kiválókat, *Picassot*, *Gauguint*, *Corot*, *Cézannét* vagy a *Matisse* iskolájából kikerült merész fiatalokat ismerik, nagy csalódás éri, mikor a *Könyves Kálmán* szalonjában egy sereg ismeretlen festő közén szerü vagy a középserünél is gyengébb alkotásával találja magát szembe, melyek csak többé-kevésbé ügyes utánzásai a régibb és újabb francia iskolák diadalmas irányait jelentő kiváló műalkotásoknak. Bármily nagy szimpátiával is viseltünk a *Könyves Kálmán* tevékenységével szemben, ezuttal meg kell vallanunk, hogy teljesen elhibá-

zottnak tartjuk ezt a most megnyitó kiállítását, amely alig nyújthat értéket és érdekességet annak a közönségnek, amely már évekkal ezelőtt végigélvezhette a francia impresszionistáknak egy nagyarányú ritka tökéletességű kiállítását. A kollekcióból első pillantásra is *Aman Jean* „*Sous la guirlande*“ című kére, két pompás női akt egy szőlőlugásban, válik ki. Mellette *Challé* és *Cottet* a legkomolyabb művészek, különösen utóbbinak tengeri képeit tartjuk a tárlat legsikerültebb darabjainak. *Jeanniot*, a francziába átültetett *Reznicek*: nobilis, elegáns és kedves. Nem nyújt ugyan szenzációkat, de őszintén bevallja, hogy nem is ez a célja, csak kedves és szemet gyönyörködtető akar lenni és ezt a célját el is éri. Intenciókban, rokon vele *Gardier* és *Hochard* kinek turfképei mozgalmasságukkal, színeségükkel kapnak meg. Néhány finom és diszkrét vásznat látunk még *Hugues de Beaumont*, *Jean Lefort* és *Jourdain* ateli-rikkól. *Ficson* és *Bussy* képein pedig az erőteljes és biztorkozó rajz kap meg hennünket. Sok figyelmet érdemelnek *Baerwolf* parisi képei is. A többiek márcsak középserűségek: sőt akad köztük nem egy, amely egyenesen bele sem illik még ebbe a kisebb-nívójú környezetbe sem. A francia festőkkel együtt a nagy *Félicien Rops*nak egy szimpatikus hollandi tanulmánya is megjelent a tárlaton: *Storm van Gravesande*, aki grafikus alkotásaiban fáját eláruló meleg szeretettel örökíti meg hazájának tengerparti sziklás vidékeit, halászfeleneit. Sok tudással, nagy elmélyedéssel készült dolgok ezek melyek gyönyörűséget szerznek a grafika minden barátja számára. A kiállítást holnap, szerdán délután 5 órakor nyitja meg a kultuszminiszter képviselője, (Cs.)

(*) *Uj énekkar*. Uj énekkar mutatkozott be vasárnap este a főváros közönsége előtt a VIII—IX. kerületi izraelita nőegylet fehér bálját megelőző hangverseny keretében. *Burger Jeligójével* kezdte, majd *Beethoven* Isten dicsősége, továbbá a *Kol-Nidreh*, a zsidóság legfőbb liturgikus dalával és a Magyar népdalegyvelegekkel mutatotta be képességeit nagy készütséggel s precizitással. Már a megjelenésben is impozáns énekkar, amely 80 főből áll, nagy hatással volt a *Vigadó*-termet zsufozásig megfűlő közönségre. Különösen kellemes meglepetést szerzett az énekkar az ósrégi *Kol-Nidreh* előadásával, melyben a magánzólamot *Diskai József*, hangverseny-énekes énekelte, mély átérzéssel. A közönség lelkes szeretettel ünnepelte az énekkart és annak karigazgatóját *Burger Lajos*, hitközségi tisztviselőt, aki nagy művészettel és hozzáértéssel vezette a kart. Az énekkar márczius 10-én Kecskeméten a földrengés által sujtott templom javára fog hangversenyezni.

(*) *Színigazgatók a mozi ellen*. A budapesti magánzínházak igazgatói: *Faludi Gábor*, a Várszínház igazgatója, *Beóthy László*, a Király- és Magyar-Színház igazgatója, *Márkus Miksa*, a Népepera-részvénytársaság elnöke és *Feld Zsigmond*, a Budapesti Színház igazgatója, tegnap délelőtt felkeresték *Boda Dezső* főkapitányt és kétirányú kérelemmel járultak elébe. Arra kérték, hogy valamely törvényes eszköz útján hasson oda, hogy egyrészt a mozgókép-zsínzínházak ne játszassanak színészek közreműködésével színdarabokat, ugyanevezett kinomasketheket, amire nincs engedélyük, másrészt pedig a színházakra és a mozikra vonatkozó hatósági szabályrendeleteket módosítsa olyképpen a főkapitány, hogy tűzrendészeti és egyéb szempontokból azok a mozik, amelyek színdarabokat is játszanak, olyan elbánásban részesüljenek, mint a színházak, vagy megfordítva: a színházak számára is csak olyan mértékben legyenek kötelezők a szabályrendeletek, mint a mozik számára. A főkapitány azt felelte a nála megjelent színházigazgatóknak, hogy neki egyelőre nincs módjában elhatározó intézkedést tenni, de a szabályrendeletek revíziója iránt érdeklődni fog.

(*) *Matiné*. A postatisztviselők zeneiskolája félelvi nyilvános növendék-hangversenyt vasárnap délelőtt rendezte az orsz. tisztviselő-egylet Esterházy-utcai disztermében. A növendékhangverseny az iskola kiváló hírnevéhez méltóan, ezuttal is fényesen sikerült s a jelenvolt nagyszámu hallgatóság újból meggyőződött, hogy az iskola tanári kara teljes odaadással tölti be hivatását.

(*) *Az ingó műemlékek védelme*. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa *Wlassics Gyula* elnöklésével letárgyalta és a maga részéről elfogadta az ingó műemlékek védelme tárgyában

kidő
bár
éag
jesz

A
rab
gek
te
lun
Rip

lág
ária
műs
vejs
a So
czim
böl;
Mey
mest
len s
Pabl
febru
akad
náta,
Cello
a-dur
paris
minn
lyét
Kur
ruár
M. S
tagja
désve
16-án
amely
Rózi
ahgv
közre
adása
kiváló
hangv
tott
kitűn
Flóra
hangv
Mária
hangv
jeles
zongor
dezek

TU

Irod
elnök
sz A
Frigy
erteke
előtt
chani
zisajr
előad
meket
gondó
mozza
a költ
után
irodal
dekes
vasó
tartot

Társad
Jenő
hét
mány
jos eg
dal eg
tegette
báit
egészsé
A mai
czelné
leletük
A szal
órákor

REL

©
kát a
ból jel
mogató
dola né
A hats
lőghajó
4avukk

kidolgozott törvénytervezetet, amely a tanácsnak báró Forster Gyula elnöklésével Likvidált albizottságának munkálata. A tervezetet a minap fölterjesztették a kultuszminisztériumba.

(*) **Festőművészek a színpad szolgálatában.** A február végén megnyíló Új Színpad, hogy darabjait művészi keretben vigye a közönség elé, dekorációit kiváló magyar festőművészekkel fogja tervezetni. Az Új Színpad számára, mint értesülünk, dekorációkat terveznek Kernstock Károly, Rippl-Rónai József, Falus Elek és mások.

(*) **Hangversenyek.** Barrientos Mária, a világhírű koloratúrénekesnő, február 15-én tartja dal- és ária-estélyét a Vigadó nagytermében. A hangverseny műsorán a következő művek szerepelnek: Grieg: Solweigsong; Bellin: Ah non credea mirarti kezdetű ária a Sonnambulából; Donizetti: nagy ária az Anna Bolena című dalműből; Gounod: ária a Mireille című operából; Donizetti: Rondo a Lucia di Lammermoorból; Meyerbeer: Ombra leggera, ária a Dinorahból. — **Burmeister** Willy hegedűművész február 21-én tartja egyetlen szólóestélyét a fővárosi Vigadó termében. — **Casals** Pablo gordonkaművész és **Tovey** Donald zongoraművész február 17-én Beethoven-Bach estélyt rendeznek a Zenekadémia termében. Műsor: Bach: Zongora-celloszonáta, g-dur; Beethoven: Zongoraszonáta, e-dur; Bach: Cello-suite, e-dur; Beethoven: Zongora-celloszonáta, a-dur. — **Bonnet** Joseph, a világhírű orgonaművész, a párisi Conservatoire konzertek állandó közreműködője minapi nagy budapesti sikere után, második orgonapestélyt február 18-án tartja a Zenekadémia termében. — **Kurucz** János, a népszerű zeneszerző és nótaköltő február 22-én magyar dalestélyt rendez a Royal-termében. M. Szólyomka és Róza Lajos, a m. kir. Operaház tagjai és Szántó Gáspár, a Népepera tagja közreműködésével. — **Heidelberg** Albert, a jeles zeneszerző, február 16-án a Lloyd-termében zeneszerzői estélyt rendez, amelyen a szerző legújabb dalait fogják **Marschalkó** Rózi és **Dalmóki** Viktor, az Operaház tagjai előadni. A hangversenyen **Takács** Kornélia zongoraművész is közreműködik. Az estélyt **Kosztolányi** Dezső író előadása fogja bevezetni. — **Weltmann** Feri és Rózi, a kiváló fiatal hegedűművészek, február 8-ra hirdették hangversenyüket február 23-ra halasztották. A megváltott jegyek megtartják érvényüket. — **Csuka** Béla, a kitűnő magyar gordonkaművész és **Soutard-Loewensohn** Flóra berlini zongoraművész, március 4-én közös hangversenyt rendeznek a Royal-termében. — **N. Béky** Mária dalénekesnő, február 25-én tartja bemutatkozó hangversenyt a Royal-termében. — **Berényi** Aladár, a jeles zongoraművész és **Pellák** Róbert, a kiváló berlini zongoraművész, február 27-én közös hangversenyt rendeznek a Royal-termében.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Irodalomtörténeti felolvasások.** A Magyar Irodalomtörténeti Társaság ma este **Beöthy** Zsolt elnöklés alatt tartotta meg első felolvasó ülését az Akadémia heti üléstermében, amelyen **Riedl** Frigyes mutatta be „Irodalmi fejlődésünk” című értekezését. Riedl Frigyes előadásában midenekelőtt kifejtette, hogy mi az irodalmi fejlődés mechanizmusa. Ezután áttért a fejlődés tipikus fázisaira és törvényeire. Motivumnak nevezte az előadó a költői művek egyes alkotó részeit, jellemeket épp úgy, mint kifejezéseket, a kompozíció gondolatait épp úgy, mint a költői cselekvés egyes mozzanatait. Ezek szerinte folyton áramlanak és a költők csak egyes motívumokat lekapcsolnak. Ezután **Sebestyén** Gyula felolvasta „Petőfi legelső irodalmi kísérlete” című munkáját. Sebestyén érdekes előadását nagy tetszéssel fogadták. A felolvasó ülést megelőzőleg a társaság választmányja tartott ülést.

* **Egészségügyi szaktanácskozás.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület ma délután **Gad** Jenő főrendiházi tag elnöklésével folytatta a múlt héten megkezdett közegészségügyi szaktanácskozását. A mai ülés első felszólalója dr. **Nékám** Lajos egyetemi tanár volt aki mindenekelőtt a drezdai egészségügyi kiállítás hiányait ismertette. Fejtette ezután a munkásbetegségjelző pénztár hibáit és az előadó szerint a legfőbb baj, hogy az egészségügyi központi vezetése nincs orvosi kézben. A mai ülésen még **Rosenberg** Augustus és **Perczel** Kozma Flóra is felszólaltak, megadván feleletüket az egyesület által kibocsátott kérdőívekre. A szaktanácskozást a jövő kedden délután hat órákor folytatják.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Ágyuk a léghajón.** Tökéletesítik az aviatikát a tömeggyilkolás, a háború számára. Berlinből jelentik, hogy a motor-léghajós egyesület támogatásával Kielben hadi célokra szolgáló, gondola nélkül való, kormányozható léghajót építenek. A hatszáz-hétszáz lóerős motorral felszerelendő léghajó acélból készül és modern gyorstüzelő ágyakkal fogják ellátni.

FŐVÁROS.

(*) **A kormány megvette a kőbányai sorszállások telkét.** A kőbányai sorszállások telkének ügyét már ismételtelen részletesen ismertették és megírtuk azt is, hogy a tanácsnak azt az előterjesztését, mely a telkek korlátozási jogának feloldására vonatkozik, a holnapi közgyűlés napirendjére tűzték ki. Már a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén körülbelül kialakult az a felfogás, hogy az ügyosztály előterjesztését a közgyűlés vissza fogja utasítani és nem megy bele abba, hogy a 176.000 négyszögöl kiterjedésű 3.464.549 koronára becsült telkek korlátozási jogát a tulajdonosok poton 382.000 K lefizetése ellenében váltsák meg. Különösen **Várossy** Vilmos ellenezte igen helyesen és erős érveléssel, hogy a telektulajdonosok a főváros hátán, de a főváros nélkül ilyen milliós üzletet köthessenek. Ma pedig arról értesülünk, hogy a kormány az egész telekkomplexumot szöröstül-böröstül, korlátozással együtt már megvette. Az óriási kiterjedésű telektömbből 30.000 négyszögöllet a Magyar Államvasutak vett meg a kőbányai pályaudvar kibővítésének a céljaira, a 140.000 ölnél nagyobb területet pedig a földművelésügyi miniszter vásárolta meg gazdasági tanintézet céljaira. A fővárost ekképpen fait-accomplé elé állították az ügyes és ravasz eladók, a kormány pedig abban bízódik, hogy a fővárost a korlátozási jog feloldására fogja tudni kényszeríteni. Semmi kétségünk aziránt, hogy a közgyűlés erre a kelezésére-csalásra meg fogja adni az egyedül méltó választ azzal, hogy a telekkönyvi korlátozást mindaddig feloldani nem fogja, amíg a fővárost jogosan megillető részese-dést a kormány a fővárosnak nem biztosítja.

(*) **A Margitsziget bérbeadása.** Arról értesülünk, hogy a Közmunkák Tanácsa valóra váltotta azt a tervét, hogy a Margitszigetet az ajánlattevő külföldi pénz csoportnak bére adja. Ugy látszik, a Közmunkák Tanácsa nem sokat törődik a felzúduló közvéleménnyel, amely hangosan tiltakozik az ellen, hogy a Margitszigetet játékbarranggá süllyesztesék vagy pedig — és szeretnők, ha a Közmunkatanács tagadása igaznak bizonyulna — a külföldiek csakugyan nem spekulálnak a főváros lakosságának tulságos játékszenvedélyére. Erre vall az a körülmény, hogy az illetékes tényszók a bérlési szerződést ma már alá is írták és az új bérlők rövidesen átveszik uralmukat a Margitszigeten. Mindenesetre furcsa, hogy az egész tranzakciót a főváros meghallgatása nélkül ütötték nyélbe és a fővárosnak ez a mellőzése szóba is fog kerülni a főváros holnapi közgyűlésén.

(*) **A székesfővárosi tűzoltóság új beosztása.** A székesfővárosi hivatásos tűzoltóság ezideig a közjótékonyági ügyosztályba volt beosztva, amelynek élén **Almády** Géza tanácsnok áll. A tanács legutóbbi új beosztása következtében a tűzoltóságot áttették a városépítési ügyosztályba, amely dr. **Harrer** Ferenc tanácsnok vezetése alatt működik. Itt említjük meg, hogy a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokságon ma vonultak be önkéntes gyakornoki kiképzésre, illetőleg szolgálatra **Dittlich** József fővárosi gépészmérnök, **Teasdale** Ottó fővárosi fogalmazó és **Ausch** Rudolf volt hadnagy, továbbá **Oraskovits** Jenő marosvásárhelyi rendőrkapitány. A három első félévi gyakorlat után tűzoltószolgálatot fog teljesíteni a fővárosi tűzoltóságnál, míg a negyedik a marosvásárhelyi ujonnan szervezett városi tűzoltóság főparancsnoka lesz.

(*) **A katolikus hitoktatók fizetésrendezése.** Megírtuk néhány nappal ezelőtt, hogy a közoktatásügyi osztály, a fővárosi iskoláknál működő katolikus hitoktatók fizetésrendezése ügyében előterjesztést dolgozott ki, amelyet a közoktatásügyi bizottság is magáévá tett. A pénzügyi bizottság azonban **Várossy** Vilmos indítványára a felekezeti segítők kérdésének revízió alá vételét és az összes felekezeti segélyekről szóló kimutatás előterjesztését kívánta. A tanács előterjesztés dolgában a holnapi közgyűlésnek kellett volna döntenie, de a tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy a pénzügyi bizottság határozatára való tekintettel javasolni fogja, hogy a katolikus hitoktatók fizetésrendezésének kérdését a holnapi közgyűlés napirendjéről vegyék le.

(*) **Nyilvános órák az utcákon.** Szinte közmondásos, hogy Budapesten minden „pontos idő“-t jelző óra másképp jár. Az egész fővárosban nincsen két egyformán járó óra és évek hossza sora óta a budai főreáliskola déli ágyujelzése után igazítják a közhivatalokban az órákat. Jó sokáig a műegyetem villamos órája mutatta a pestieknek a „pontos idő“-t, de ez az óra is annyira megbízhatatlannak bizonyult, hogy többször állt, mint járt. A közönség szempontjából rengeteg kellemetlenségnek volt a kutforrása ez az állapot, amelyen most a főváros tanácsa nyilvános órák felállításával akar segíteni. A legközelebbi napokban már megjelennek az utcákon az első nyilvános órák, melyeket a városgazdasági ügyosztály az új hirdetési oszlopok tetejére helyeztet el. Egyelőre kísérletképpen két óra felszerelésére adott a tanács megbízást. Az egyiket a Rákóczi-uton, a másikat az Andrássy-uton szerelik föl. Az óráknak négy-négy számlapjuk lesz, az óraművet a középpontból elektromos vezeték segítségével igazítják. Az esti és éjjeli órákban a számlapokat megvilágítják. A próba sikere esetén a főváros nagyobb forgalmi pontjain több ilyen órát fognak fölláttatni, sőt az eddigi tervek szerint egyes középületekre is fognak elhelyezni villamos órákat.

(*) **Az állatkert megnyitása.** A tanács mai ülésében foglalkozott az új állatkerti elárústói bérletek kiadásával és a különféle bérleteket azoknak adta ki, akiknek névjegyzékét már mai számban közöltük. Egyben megállapította a tanács, hogy az állatkertet pünkösd vasárnapján, május 28-án nyitják meg ünnepélyesen. Addig is a főváros páratlan áldozatkészséggel és bőkezűséggel gondoskodik arról, hogy az állatkert a legtrikább állatfajokkal gazdagítsa. Nap-nap után újabb értékes állatküldemények érkeznek a külföldről az állatkert részére. Hét jegesmedve látható most az állatkertben. Ritka állatkert dicsékedhetik az ilyesmivel. Régidőből maradt a volt állatkertben két öreg nagy példány, amely szűk ketreczében nagyon mérges állattá változott. Ez a két példány azonban oly szép és nagy, hogy nem akarták eladni. Most új területet rendeztek be ezeknek az állatoknak az új állatkert kis sziklahegyének egyik oldalán. Szélesen elterülő jegestengeri panorámát készítettek ott a szabad ég alatt művészi módon, mesterséges jégtáblákkal, hómezőkkel, meredek sziklafalakkal az oldalakon és a háttérben; elől pedig mély árokkal határolták körül az egészet. Erre a területre kieresztették a két öreg fehérmedvét. A két jegesmedve azonban kevés volt erre a nagy állatkerti területre. Az állatkerti bizottság tehát Hagenbeck téli karavánjából öt olyan fiatal állatot szerzett be, amelyről föltehető volt, hogy egy helyütt összefér a két öreg példánnyal. Két hétig tartott az ideérkezett új jegesmedvék összehoztatása a két régivel. Végre megbarátkoztak egymással. Legközelebb nyolcz oroszánt fognak ilyen módon összehoztatni a nagy oroszlanbarlangban.

Mulatságok.

* **Vendéglősök bálja.** A székesfővárosi vendéglős és kocsmárosok ipartársulatának bálja a Katolikus Kör összes termeiben fényes lefolyású volt. A kör tágas termei szűknek bizonyultak. Látozottság és kedélyesség tekintetében az összes eddigi bálákat felülmúlta. Az első négyest 150 pár táncolta. A mulatság a késő reggeli órákban ért véget.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Katolikus Irók és Hirlapírók Országos Pázmány-Egyesülete** hétfőn este dr. Mihályfi Ákos egyetemi tanár elnöklésével választmányi ülést tartott, amelyen az elnök melegsavakban emlékezett meg **Vasary** Kolos biboros hercegprímás, az egyesület dísztagja jubileumáról. A megemlékezés után, amelyet a választmány állva hallgatott végig, az elnök bejelentette azt, hogy az egyesület programjához hiven a katolikus újságírók anyagi helyzetének javításában ismét egy lépéssel előbbre mehet és ez évtől kezdve aktív hirlapíró tagjai számára a nyugdíjjárulék felét fizeti. A választmány lelkesedéssel járult hozzá az előterjesztéshez és köszönetét fejezte ki az elnöknek. A segítő-bizottságba beválasztották **Hicatal** Józsefet, majd folyó ügyek elintézése után az ülést véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Uj ügyészégi megbizottak. Az igazságügy-miniszter dr. *Dobál* Ferenc kolozsvári gyakorló ügyvédet a kolozsvári, dr. *Hizly* Károly gyakorló ügyvédet a szolnoki, dr. *Fogarasy* Dezsőt, a dévai ügyészeghez beosztott bírósági jegyzőt a dévai és dr. *Lukács* Zoltánt, a kassai ügyészeghez beosztott bírósági joggyakorlókat a kassai ügyészeg kérdésébe ügyészégi megbizottakká rendelte ki.

§ Az első köztársasági per. Dr. Nagy György volt országgyűlési képviselő tudvalevően Magyar Köztársaság ezimen politikai revüt ad ki Hódmezővásárhelyen. A revü egyik cziklójában, amelyet Nagy György írt, az alkotmányos államforma meg-tamadását látta az ügyészeg és így kerekedett az első köztársasági per, amelyet 19-én tárgyal a sze-gedi esküdtzsek. Hódmezővásárhelyen, ahol Nagy György lakik, élénk izgalommal várják a tárgya-lást. A függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth Lajos-pártkör ülést tartott, amelyen *Kmetz* Béla indítványára elhatározták, hogy több ezer tagot számláló egyesület testületileg jelenik meg a tár-gyaláson. A hódmezővásárhelyiek külön vonaton indulnak a tárgyalás napján Szegedre és a tör-vényszék épülete előtt várják be az esküdtzsek ver-diktjét. Ezenkívül a Székelyföldről huszonöt ta-gu, Debreczenből ötven tagu, Kolozsvárról husz-tagu, Kecskemétről *Szappanos* István vezetésével száz tagu küldöttség megy Szegedre a tárgyalás napján. Szegedre érkezik 19-ikére *Sztamirovszky* Tádé, a Magyar-Lengyel Klub öt tagu bizottságá-val és a budapesti egyetemi ifjuság száz tagu küldöttsége.

§ Elkeseredett szerelmes. Keller Hermann hosszabb idő óta udvarolt Miloz Teréznek, akinek többször szerelmi vallomást tett és megkérte fele-ségül, Miloz Teréz azonban mindannyiszor kij-len-tette, hogy nem hajlandó férjhez menni Keller Hermannhoz. Keller Hermann ezért fölkereste Mi-loz Terézt Schiessl Henrik ürömi lakos istállójáb-ban, ahol a forgó pisztolyból kétszer rálőtt a leány-ra, Miloz Teréz a lövések folytán eszméletlenül összeesett és rövid idő múlva meg is halt. A kir. ügyészeg gyilkosság büntette miatt emelt vádat Keller Herman ellen, aki felett ma ítélezett a pestvidéki kir. törvényszék esküdtbírócsága *Bánó* József elnöklésével. Este kilenc órakor hirdette ki az esküdték főnöke a verdiktet. Az esküdték bü-nösnek mondták ki Keller Hermannat a szándékos emberölés büntetében, mire a bíróság hat évi fegyházra ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

§ A helyettes. Szabadkáról jelentik: Érde-kes esetről beszélnek mostanában Szabadkán. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület sza-badkai fiókja, melynek báró *Podmaniczky* Endre az elnöke, nőpariskolát tart fenn. Az iskola az asztalosberendezéseinek kifizetését addig halogatta, míg végre Nagy-Varjas Rókus asztalosmester pört indított az iskolát fenntartó egyesület elnöke, báró *Podmaniczky* Endre ellen. A báró maga helyett gazdatisztjét küldte el a tárgyalásra, a bíróság azonban a D. M. K. E. ilyen képviseltetését nem akceptálta és báró *Podmaniczkyt* elmakacsolta. Az elnök fizetett, de ezzel még nem szabadult az obligóból, mert az eladósodott nőpariskola hitelle-zői most sorra be fogják perelni.

§ Meggyilkoltatta nagynénjét. Fiuméből je-lentik: A fiumei esküdtbírócság ma tárgyalta *Miculicich* Ferencz krassiaci foglalkozás nélküli lakatos bűnügyét, aki a múlt év június másodikán nővére szeretőjét felbujtatta nagynéje, özv. *Miculicichné* meggyilkolására, hogy ennek vagyonát megkaparintassa. A vádlottak padján csak *Miculicich* ült, mert büntétára a vizsgálati fogságban megörült. *Miculicich* a rendőrségen tett vallomá-sával szemben tagadja, hogy ő lett volna a fel-bujtó, azt azonban beismeri, hogy többször akartak lopást megkísérelni s az álkulcsokat a kapu alatt rejtették el. A védő erre vonatkozólag két tanu kihallgatását és a helyszíni szemle elrendelését kéri, amit a bíróság el is rendelt. A helyszíni szemle azonban eredménytelen maradt, mert a kul-csokat a jelzett helyen nem találták meg. Ezután áttértek a tanukihallgatásokra, amelynek során a 278. szakaszba ütköző előre megfontolt szándékos emberölés büntetével vádolt *Miculicich* ellen sze-retője, *Ghersinich* Angela rendkívül terhelő vallomást tett. Tudja, hogy a vádlott többször nyilatkozott a gyilkosságról. A vizsgálati fogságban megörült *Ghersinich* anyja lényegtelen vallomást tett. Malamon Giovanna cselődeány a gyilkosságra vo-

natkozólag nem tud semmit, mert a gyilkosság idején nem volt otthon, azonban a betörési ki-ér-letekről van tudomása. Krisztics Szaniszló tanu azt állítja, hogy látta a menekülő gyilkost és fel is ismerte a rendőrségen. Sionetti Antal látta, hogy a meggyilkolt asszony ki akarta huzni sebé-ből a kést. Több lényegtelen tanuvallomás meg-hallgatása után a jegyzőkönyveket olvasták föl. A vizsgálati fogságban megörült büntétára vallomá-sának felolvasása miatt a védő semmisségi panaszt jelentett be. Az esküdték bűnösnek mondták ki *Miculicichet*, mire a bíróság tizenöt évi fegyházra ítélte. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

§ Szabadon bocsátott szöktető. Boroszlóbból táviratozza tudósítónk: *Vermet* francia nyelvmes-tert ma szabadlábra helyezték, de mint kellemetlen idegent a határon áttolonozolták. A francia nyelv-mestert tudvalevőleg azért tartóztatták le, mert gyanuba keveredett, hogy elősegítette a kémkedés miatt elítélt *Lux* kapitány menekülését a glatzi várfogságból.

§ Lengyel-üldözés. Kievből táviratozzák: A főkörmányzó Grzemailo pátert 300 rubel pénzbír-ságra, esetleg börtönbüntetésre, Gurdak tanítónót 100 rubel bírságra, esetleg börtönbüntetésre ítélte titkos lengyel iskola fenntartása miatt.

§ Elítélt hamiskártyások. Brüsszelből je-len-tik: A szerencsejátékosok ellen indított pör ügyé-ben ma este hirdették ki az ítéletet. Az iparszerű szerencsejátékban való részvétel miatt dr. *Schröder* két havi fegyházra és 300 márka pénzbírságra, *Vreede* Györgyöt egy havi fegyházra, fivérét *Vreede* Arthur nyugalmazott kapitányt két heti fegyházra és *Löwe* kereskedőt egy havi fegyházra ítélték. A büntetést a vizsgálati fogsággal kitöl-töttnek tekintik.

KÖZGAZDASÁG.

Kamarai teljes ülés.

— Lánzy Leó indítványa az 5 százalékos kereseti adó leszállítása érdekében. — A tanoncz-ügy országos rendezése. —

Budapest, február 13.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mai teljes ülést nagy jelentőségűvé avatták az ott elhangzott indítványok, amelyek ipari és kereskedelmi életünkben élénk visszhangot fognak kelteni. Az egyik indítvány a kamara nagynevű el-nökének, *Lánzy* Leónak indítványa, amelylyel mozgalmat indított az 5 százalékos általános kereseti adónak 2 százalékosra való leszállítása érdekében, hogy ez által is könnyítsen az iparos és kereskedő osztályok sulyos terhein. *Lánzy* emez indítványával ismét tanujelét adta annak, hogy mélyen átérzi közgazdasági életünk minden baját és óhaját. A másik, ipari és kereskedelmi életünkre nézve nagy jelentőségű indítvány az, amelylyel a kamara kezébe vette a tanonczhiány rend-kívül nagy jelentőségű kérdésének megoldását. Ugy maga a rendkívül alapos kamarai előterjesztés, mint pedig a történt felszólalások egy nagy-arányu munka perspektíváját tárják élénk s a kamara megbecsülhetetlen szolgálatot tesz ipari fejlődésünknek akkor, mikor e kérdés rendszeres művelésére vállalkozott. A nagyérdemű ülésről egyébként a következő tudósításunk számol be:

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ma délután *Lánzy* Leó főrendiházi tag elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen több fontos ügy került tárgyalásra. *Lánzy* Leó elnök megnyitotta az ülést, üdvözölte a megjelenteket és tájékoztatta a kama-rát azokról a változásokról, amelyek a legutóbbi két hónap alatt a konzuli testületben beállottak. Majd jelentést tett a magyar-bosnyák-herzegovinai gazdasági központ megalakulásáról, amely hivatva lesz az anektált tartományokkal való üzleti össze-köttetéseknek élénkítését elősegíteni. A kamara ülése a központ megalakítását helyeslő tudomásul vette.

Az elnöki előterjesztések során dr. *Krajcsi* Rezső kamarai titkár bejelentette, hogy a sűr-gönylevelezési módszer meghonosítása érdekében a kamara által a múlt évben megindított akcióz-sikerrel járt, amennyiben a kereskedelemügyi mi-niszter e hó 1-én kísérletképpen elrendelte a sűr-gönylevelezési mód bevezetését.

A rendeltetési állomásnak a csomagokon való tartós megjelölés tárgyában megjelent miniszteri

rendelettel szemben a kamara elnöksége sűr-gős felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi minisz-terhez, amelyben kifejtette azokat az érveket, ame-lyekkel a kamara a rendelkezés életbeléptetése ellen már évtizedek óta küzd.

Az üveg, perocellán, gipsz stb. árak vasuti szállításánál az utóbbi időben rendkívüli nagy töréskárok fordultak elő. Az üzleti körök megfigye-lése szerint ezeket a károkat a vasuti kezelősze-mélyzet kiméletlen bánásmódja okozta. A kamara elnöksége összegyűjtve az egész országból a keres-kezők panaszait, a kereskedelemügyi miniszternél, illetve a Máv. igazgatóságánál lépéseket tett a bajok orvoslása érdekében. A kereskedelemügyi miniszter most arról értesítette a kamarát, hogy a személyzet újabb utasításán kívül további lépéseket nem tart szükségesnek. *Székács* Antal megdöb-béssel vette tudomásul a miniszternek ezt az aluta-sító válaszát és azt kérte, hogy a kamara a válaszá-ba ne nyugodjék bele, hanem hasson oda, hogy a károsultakat az illetékes tényezők hallgassák meg. A teljes ülés ilyen értelemben határozott.

A kamara állandó szakbizottságainak működé-séről szóló elnöki jelentés után a teljes ülés a ka-marának 1911. évi működéséről szóló jelentését tárgyalta.

A napirend további tárgyalása előtt *Székács* Antal a polgári iskolák reformjának kérdésére hívta fel a teljes ülés figyelmét. Azt indítványozta, hogy a kamara elnöksége a pedagógiai szakkörök bevonásával sűr-gösen foglalkozzék a polgári isko-lák reformjának a kérdésével és tegyen e tárgyban a kamarának előterjesztést. A teljes ülés az indít-ványhoz hozzájárult.

Engel Hugó azt kérte, hogy a kamara Has-son oda, hogy a szeszkontingens a fogyasztás szükségletének mérvéhez képest állapítsák meg és ne a mostani mértékben. Ebben a kérdésben *Lánzy* Leó elnök felvilágosításokat adott, ame-lyet a kamara teljes ülése tudomásul vett.

A tavaszi lövész-szezon meghosszabbítása tárgyában a kamarának a kereskedelemügyi mi-niszterhez intézett felterjesztésére a miniszter azt válaszolta, hogy részint pályatechnikai okok-ból, részint pedig az osztrák zsoke-klubbal tör-tént megállapodás folytán a keres ez idő szerint meg nem valósítható. A lovaregylet azonban az új versenypálya elkészültével hajlandó lesz meg-valósítani a kamara ezirányu kívánságát. *Holzer* Sándor felszólalása után, aki azt kérte, hogy ezt a kérdést továbbra is tartsák napirenden, a kamara a bejelentést tudomásul vette.

A kamara az ősz folyamán erősen érzett só-s hiány alkalmából felterjesztést intézett a keres-kelemügyi miniszterhez, aki most bőszölte a kamarával, hogy a sószállítványok gyorsabb te-vábbítása érdekében elrendelte a szükséges teendőket.

A bort, sört és egyéb szeszes italokat tartal-mazó zárt palacszkok mennyiség tartalmának kö-telező megjelölése tárgyában a kereskedelemügyi miniszter közölte a kamarával, hogy az idevonat-kozó rendelet életbeléptetését egy évvel elhalasz-totta és módosította.

Nagy figyelmet keltett üzleti körökben ál-talában a kamara elnökének, *Lánzy* Leónak az az indítványa, hogy a kamara felkéri a tagjai között levő orsz. képviselőket és a kamara terü-létén levő választói kerületek orsz. képviselőit, hogy az 5 százalékos általános kereseti adókülö-s-nak 2 százalékra leendő leszállítása érdekében a képviselőházban mozgalmat indítsanak. Az in-dítványt a kamara plénuma lelkesedéssel vette magáévá.

Tudomásul vették a kereskedelemügyi mi-niszternek azt a leiratát, melylyel a budapesti bor-vizsgáló szakértő bizottságot újból megalakították. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknel megüresedett ülnöki állásra a teljes ülés *Heidl-berg* Ödön kamarai tagot választotta meg.

A kamara elnöksége behatóan indokolt javas-latot terjesztett a teljes ülés elé, melyben a kézmű-iparban általában, de a gyáripár számos ágában is erősen érezhető és komoly aggodalomra okot adó tanonczhiány megszüntetésére tesz javaslatokat. A tárgyhöz elsőnek *Mártonffy* Márton levelező tag, orsz. képviselő szölt hozzá, aki annak a kíván-ságának adott kifejezést, hogy az iparstanoncz-oktatást a kereskedelemügyi miniszter fenhatósá-ga alá helyezze és aki felhívta a teljes ülés figyel-mét a tanonczotthonok létesítésére. *Krisshaber* Leó és *Fuchs* Soma (Kecskemét) bezzászlása után a teljes ülés *Thék* Endre elnöknek az ügy-osztályok által is elfogadott azt a határozati javas-latát vette magáévá, amelynek értelmében a ta-nonczügy rendszeres gondozására a kamara egy-állandó tanonczügyi szakbizottságot alakít, abban való képviseltetésre meghívja a kereskedelemügyi minisztert és a székfővárost és a bizottság mun-kaprogrammában a tanonczotthonok ügyének megoldását helyezi előtérbe.

Palotay Ödön kamarai tag indítványt nyuj-tott be a laplatai kikötőkkel való hajóközlekedés

fejlesztése érdekében. A teljes ülés az indítványt javaslatlétel céljából kiadta az írodának.

A kamara állandó szakbizottságait a teljes ülés az 1912. évre újból megválasztotta, köztük az újonnan szervezett tanonczügyi bizottságot. Jövő-hagyta a teljes ülés az 1911. évi zárszámadásokat és az évi feleslegből 5000 koronát a nyugdíjalap rendkívüli dotálására fordított. Végül a kamara ipari és kereskedelmi osztályainak jegyzőkönyvet kapcsán a teljes ülés több iparkihágási és ipari és kereskedelmi szakkérdésben foglalt állást.

A médióhalasztás és a pénzpiacz. A tőzsdő mindenütt megélenkült, valami minimális külföldi pénzajánlat is jelentkezik a pénzpiaczon, azonban a pénzpiacz helyzete még mindig nem kellemes a pénz drága. Ezt különösen a deviza-árfolyamok idézik elő. A külföldi váltókban nemcsak állandó, hanem fokozott a kereslet, különösen a londoni váltóban. A londoni csekk árfolyama ismét emelkedett s 241.20 koronás árfolyamot is elért. Az Osztrák-Magyar Bank a múlt héten nagy összegű londoni váltót bocsátott a piacz rendelkezésére, azonban olyan erős volt a kereslet, hogy a piacz gyorsan fölvetta a font váltókat. Nálunk különösen a malmok, a cukorgyárosok és a szövetimportörök vásárolják a londoni csekket. Olyan erős a hatása a piaczra a külföldi váltók árfolyamemelkedésének, hogy a jegybankok nem is gondolhatnak addig a ráta leszállítására, amíg a deviza-árfolyamok nem hanyatlanak. Arra pedig a jelen körülmények között kevés a kilátás. Egyébként a bécsi piaczon a pénz ismét drágult. A magánkamatlab négykilenczetenhatod százalék. Nálunk a napi pénz ára 4%—5% között van. Vidéki intézetek reeszkomptért még mindig 5%—6% százalékot fizetnek, de még így is sok esetben a fővárosi intézetek korlátozzák leszállítási hitelüket. Ma volt különben az értéktőzsdén a médió prolongáció, melyet teljesen simán és változatlan tételek mellett bonyolítottak le: A halasztás fejében fizettek február ultimóra 5—7% százalékot: Magyar hitelrészvényért 0.90.5—1.77.5 koronát. Leszállítóbank részvényért 0.55—0.94 koronát. Magyar Bank részvényért 0.60.5—1.33 koronát. Jelzálogbank részvényért 0.50.5—1.01 koronát, Hazai Bank részvényért 0.21—0.53 koronát, Rimamurányi részvényért 0.98—1.68 koronát, Városi Villamos részvényért 0.45—0.88 koronát, Közüti Vasut részvényért 1.20—2.01 koronát.

Kereskedők gyűlése. Az OMKE szempezi körzete Kammer Gusztáv elnöke alatt a hó 11-én tartotta rendes évi beszámoló gyűlést. Takács Mór kerületi titkár ismertette a kerület gazdag tövénységét, amely nemcsak a kereskedők gazdasági védelmére, hanem a kereskedők műveltségének emelésére is kiterjedt. Dr. Rédey Rezső, a pozsonyi kereskedelmi kamara segédtitkára és dr. Bosnyák Béla, az OMKE központi segédtitkára tartottak előadást aktuális gazdasáspolitikai kérdésekről, amelyekhez Grossberger Ármán, Messinger Ferenc és Pára Zsigmond szólottak hozzá.

A Kereskedelmi Bank új czéggjegyzői. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága mai napon tartott ülésében Décsi Viktort és dr. Hámos Pált, a jelzálog-osztály főnökhelyetteseit, Erdői Dezső felügyelőt, Horovitz Lázart, a levelezési osztály főnökét, Fuchs Leót, a levelezési osztály főnökhelyettesét, Hoffmann Bélát, a váltóüzlet főnökét, Conrad Ottó intézőt és Szűcs Gyulát, az értékpapír-pénztár főnökhelyettesét, czéggjegyzőknek nevezte ki.

Vidéki pénzüzetek mérlege. A Szentesi Takarékpénztár 43-ik üzleti jelentését teszi közzé. A takarékpénztár tiszta nyeresége 57.398 korona, melyből 20 százalékos osztalékot fizetnek. — Az Adonyi Takarékpénztár a 120.000 koronás alap-tőke mellett 19.143 korona tiszta nyereséget mutat ki, melyből 6 százalékos osztalék jut a részvényeseknek. — A Kolozsvártól székelő Erdélyi Bank és Takarékpénztár, mely a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete, az 1 millió koronás alap-tőke mellett 161.324 korona nyereséget ért el, melyből 6 százalékos osztalékot fizetnek. — A Szolnoki Mezőgazdasági Takarékpénztár, mely a Magyar Agrár- és Járulékbankkal áll szoros összeköttetésben, 8 százalékos osztalékot fizet a 136.605 korona tiszta nyereségből.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága Károly Henrik, Jely János és Baecker Zoltán főhivatalnokokat czéggjegyzési jogosultsággal ruházta fel.

Szuly — esőben. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék megnyitotta a csőgöt dr. Szuly Aladár bej. czég (IV., Múzeum-körút 23. sz.) ellen. Csődbiztossá a bíróság dr. Zimburg Arthur királyi törvényszéki bírót, tömeggondnokká dr. Mándics Ede ügyvédet, tömeggondnok-helyettesé dr. Hoffmann Dezső ügyvédet nevezte ki. A kövtelesek bejelentésének határideje április 12. napja. A felszámolási tárgyalás május 9-én, a csődválasztmány megválasztása pedig május 11-én lesz. A múzeum-körúti fűszerüzletet, amely a főváros egyik látványossága volt, bezárják.

A Budapesti Általános Villamossági R.-T. mérlege. Ma tette közzé a múlt évi mérlegét a Budapesti Általános Villamossági R.-T. A mérleg az 1910. évi 1.448.468 koronával szemben 1 millió 534.364 korona 91 fillér nyereséggel zárult, ami a részvénytőke közel 22 százalékos kamatozásának felel meg s ami újabb biznysága annak a nagy koncepcziójú üzleti és műszaki vezetésnek, amely a vállalatot oly nagy sikerekhez juttatta, hogy az ma Európa egyik legtekintélyesebb szakmabeli ipartelepe. Ez az eredmény kétségtelenül első sorban Fodor István vezérigazgató nagy szaktudásának eredménye, ki azok közül a kevesek közül való, akikben a kiváló műszaki képzettséget európai látókörű, sokoldalú általános közgazdasági tudás egészíti ki. A vállalat nagyszabású mérlege a következő:

Vagyon: Budapesti villamos művek, telkek, épületek, gépek, kábelhálózat, árammérők stb. 23.488.807 korona 51 fillér, anyag és árukészlet 85.325 korona 14 fillér, készpénzkészlet 55.890 korona 17 fillér, pénzüzeteknél elhelyezett összegek 432.152 korona 75 fillér, értékpapírok 116.922 korona 55 fillér, adóssok 1.008.253 korona 89 fillér, összesen 25.187.352 korona 01 fillér. **Teljesítendő kötelezettségek:** 7.000.000 korona, tartalékalap 1.111.579 korona 15 fillér, külön tartalékalap 120.000 korona, ujtási alap 160.881 korona 58 fillér, törlesztési alap a budapesti villamosművek részére 619.386 korona 38 fillér, értékesítési alap a budapesti villamosművek részére 8.561.533 korona 73 fillér, külön értékesítési alap 1.324.942 korona 76 fillér, segélyalap 224.860 korona 50 fillér, be nem váltott szelvények 1910. évről 1474 korona, hitelezők 4.528.329 korona, nyereség áthozat 1910. évről 152.759 korona 57 fillér, nyereség 1911. évben 1.381.625 korona 34 fillér, összesen 25.187.352 korona 01 fillér.

Az állampapírok és a bankok zárszámadásai. A fix kamatozású papírosok, különösen a korona járadék árfolyama a múlt hó közepe táján fokozatosan esett s már a 90 koronás árfolyamot is elérte. Nemesak nálunk, hanem minden európai országban folytonosan hanyatlak az állampapírosok árfolyama s mindenütt olyan alacsony árnívón jegyeztetnek a járadékok, amilyen kurzuson már évek hosszu sora óta nem állottak. A magyar koronajáradék ma 90.15 koronás árfolyamon zárult, maidnem egy koronát vesztett árfolyamából január elseje óta. Érdekes, hogy a bankok egy tekintélyes csoportja, különösen a vidéki pénzüzetek, általában 90.50—90.80 koronás árfolyamon értékelték mérlegükben a négyszázalékos koronajáradékok, sőt egyik-másik értékpapír kimutatásában 90.90—91— koronás árfolyamon szeronel az aktívák között a négy százalékkal kamatozó járadék. Ez is világosan mutatja, hogy maguk a pénzüzetek sem számítottak ilyen rohamos árnyatlásra s azért értékelték aránylag magasan a tárcájukban levő állampapírosokat. Különben a nagy bankok, melyek tekintélyes összegű állampapírost tartanak tárczában, jelentékeny veszteséget szenvednek a fixkamatozású értékek árfolyamhanyatlása miatt. Könnyen elviselhetik azonban ezt az átmeneti veszteséget, mert külön tartalékjukból az árfolyamkülönözeti tartalékból fedezik az így támadt veszteséget.

Burgonyatermesztő gazdák országgrési értekezlete. Az ország sok vidékén veszedelmes mértékben fellépett burgonyalevelsodródás elleni védekezési módok megvitátása céljából az OMGE tudvalevőleg országgrési értekezletet tartását határozta el. A nyiregházai értekezletet követőleg a második országos értekezlet a Sáros vármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével Eperjesen tartották meg és pedig egy a vármegyebeli, mint a szomszédos vármegyék gazdáinak élénk érdeklődése mellett. Számos szakelőadás hangzott el, melyet a jelenlévők nagy figyelemmel hallgattak végig. Végül elhatározták, hogy népies nyelven

megirt füzeteket osztanak szét a nép között, melyekben részletesen befoglaltatnak az egyes burgonyabetegségek.

A cukorkonvenzió. Brüsszelből táviratozzák: A nemzetközi cukorkonvenzió állandó bizottsága ma félbeszakította munkáját és tárgyalásait február 26-án folytatja. A mai ülésről a következő hivatalos kommunikét adták ki: A nemzetközi cukorkonvenzió állandó bizottsága mai ülésén végleges szerződési tervezet dolgozott ki, azután az eddig elért eredményeket összegezte és megállapította, hogy az összes államok között a következő két pontra nézve megegyezés jött létre: A konvenziót letelte után az eddigi feltételek mellett további öt évre megújítják. Oroszországnak 250.000 tonna rendkívüli kiviteli kontingens engedélyeztetik. Ebből 150.000 tonna az 1911—12. évi kampányra, 100.000 tonna későbbi kampányok közt oszlik meg. A még rendezendő egyetlen kérdés az, hogyan osszák fel a 100.000 tonnát még a későbbi kampányokra, vagy milyen arányban. — Ha tekintetbe veszik azon pontok jelentőségét, melyekre nézve megegyezés jött létre, kitűnik, hogy a bizottságnak már csak néhány alárendelt kérdés fölött kell döntenie, ily körülmények között célszerűnek látták, hogy a külföldi delegátusokat nem tartóztatják tovább Brüsszelben csak azért, hogy a felosztás különböző eshetőségeit kiszámítsák. A bizottság tagjai inkább hozzájárultak ahhoz, hogy a kérdéseket a két főlegérendelt tényező: Oroszország és Németország egymás közt intézzék el. Ezen tárgyalások eredményét a február 23-ikára egybehívott bizottság teljes ülésén fogják közölni.

A máramarosi faárverések. A máramarosszigeti erdőigazgatóság és a bustyaházi erdőhivatal 1912. évi fenyő-tutajja készletére tartottak árverést. A máramarosi fakereskedőkön kívül több mint százötven fakereskedő jött össze a faárverésre. Tiszaujvá, Tokaj, Szeged, Szolnok, Szentés, Titel és a többi nagyobb fakereskedelmi központok mind elküldték képviselőiket az árverésre. Az első napon a bustyaházi m. kir. erdőhivatal területéhez tartozó erdőgondnokságokból letutajozandó 70.000 köbméter fenyő-tutajjára tartották meg az árverést s a kiküldtési áron felül (az 1888—89-iki szokványának 50 százalékos felemelésével) átlag 27 százalékos felülfizetéssel 470.000 koronát eredményezett. A máramarosszigeti erdőigazgatóság kerületéhez tartozó erdőgondnokságokból a bocskolonkai rakpartokra letutajozandó összesen mintegy 164.500 köbméternyi tutajja került árverésre: a bogdán-főher-tiszai 1—55 egyezer köbméteres részlet 23 százalék átlagos felülfizetéssel — 246 ezer korona értékben; a fejezpataki 5 egyezer köbm. részlet 15 százalék átlagos felülfizetéssel — 12.150 korona értékben; a kevelei 12 egyezer köbm. részlet 14 százalék átlagos felülfizetéssel — 31 ezer korona értékben; a mezőháti 38 egyezer köbméter részlet 28 százalék átlagos felülfizetéssel — 178 ezer korona értékben; a vaséri 24 egyezer köbm. részlet 25 százalék felülfizetéssel — 106 ezer korona értékben; a bocskolói 9 egyezer köbm. részlet 3 százalék átlagos felülfizetéssel — 50 ezer korona értékben; a feketetiszai 43 ötszáz kilométeres részlet 27 százalék átlagos felülfizetéssel — 97 ezer korona értékben. A szigeti erdőigazgatóságnál 720.000, a bustyaházi erdőhivatalnál 470.000 korona, összesen 1.190.000 korona értékben kelt el az árverésre került fenyőhaszonfa.

Felbomlik a szalámi-kartel. A szalámigyárosok között igen nagy nehézségek merültek föl a kartel meghosszabbításának kérdésében, minek következtében valószínű, hogy a kartel megszűnik. Ennek további eredménye pedig az lesz, hogy a szalámi árak valószínűleg csökkanni fognak.

Egybehívott közgyűlések.

Február 15. Hazai Bank r. t. (r. k.)
Magyar Országos Központi Takarékpénztár r. t. (r. k.)

Február 17. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (r. k. tökécmelés.)

Február 20. Salgótarjáni Közszéubánya-részvénytársulat (r. k.)

Február 24. Országos Iparbank r. t. (r. k.)

Március 2. Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. (r. k.)

Használjon Dr. Borovszky-féle
BOROLINT,
BOROLINSZAPPANT és BOROLINCUKORKAT
lábszaggatás, közfajás, oldanyitlás, szuro fájóalmak
megszüntetés, köhögés, tejfajás és fertőzés ellen.
Ára a BOROLINNAK 80 fillér, próbáüveg 50 fillér, a
BOROLIN MOSDÓSZAPPANNAK 30 fill., a pipereszappannak
50 fillér és a BOROLINCUKORKÁNAK ára 20 és 40 fillér.
Kapható mindenütt.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, február 13.

A készáru-piaczon kifejezetten lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, igen nehézkesen és csak keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán kevés buza kelt el, a tegnapi árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.30 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.70 korona 78 kilós tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs és a tengeri 5-5 fillérrel olcsóbb, a zab változatlan. Forgalomba került 500 q rozs 10.30 koronás áron és 800 q zab 9.75-10.42¹/₂ koronás áron. A határidőpiacra részben a külföldi gabonatőzsdéken beállott lanyhulás, de még inkább a remek tavaszias időjárás, erősen befolyásolta ma az üzletet. A spekuláció sokkal nagyobb hajlandóságot mutatott a meglévő hausse-érdekeltségek realizálására, mint azok szaporítására és mivel véleményes eladások is napirendre kerültek, erős tulsúlyban tartotta magát a kínálat, ami aztán az irányzat lanyhulásához és az árfolyamok meglehetősen csökkenéséhez vezetett. Délitajt hőszűnyedést jelző prognózisra a kínálat megcsappant ugyan kevésbé, de ez csak a további árcsökkenést akadályozta meg, javuláshoz azonban nem vezetett. Zárlat előtt Berlin egy teljes márkával alacsonyabb jegyzéseket küldött, ami aztán újra erősebb kínálatot idézett elő. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.89 koronán indult, előbb pár fillér keretén belül ingadozott, aztán 11.84 koronáig tovább csökkent és zárlatkor így is maradt. Az októberi buza 11.09 koronás kezdő árfolyama 11.04-ig gyöngült, futólag 11.08-ig javult, de zárlatkor mégis csak 11.04 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.66-ról 10.57-ig, az októberi rozs 9.37-ről 9.27-ig, az áprilisi zab 10.33-ról 10.23-ig, az októberi zab 8.65-ről 8.60-ig, a májusi tengeri pedig 9.94-ről 8.98-ig hanyatlott, zárlatkor pedig minden cikk a legalacsonyabb napi jegyzésen maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi buza szintén 9 fillérrel, az áprilisi rozs 10 fillérrel, az októberi rozs 12 fillérrel, az áprilisi zab 13 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a májusi tengeri 7 fillérrel olcsóbbodott.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.80-24.05
"	76	—	80	23.90-24.25
"	77	—	81	24.10-24.35
"	78	23.45-23.75	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.65-23.95
"	76	—	80	23.80-24.05
"	77	—	81	23.90-24.15
"	78	23.35-23.60	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.65-23.95
"	76	—	80	23.80-24.05
"	77	—	81	23.95-24.15
"	78	23.35-23.60	82	—
Bánsági	75	—	79	23.80-24.05
"	76	—	80	23.90-24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.45-23.75	82	—
Bácskai	75	—	79	23.80-24.05
"	76	—	80	23.90-24.15
"	77	—	81	—
"	78	23.45-23.75	82	—
Rozs I. rendű uj	—	—	—	20.75-20.95
középmínőségű uj	—	—	—	20.50-20.70
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	20.—20.60
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	20.80-21.—
II.	—	—	—	20.20-20.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	18.50-18.70

Kötöttett:

Buza. Tiszavidéki: 200 q 81 k 24.60 K, 200 q 80 k 24.30 K, 200 q 80 k 24.30 K.
Fejérmegyei: 350 q 79.5 k 24.20 K, 500 q 80 k 24.35 K, 500 q 79 k 24.3 K.
Pestvidéki: 200 q 81 k 24.50 K, 100 q 81 k 24.45 K, 500 q 80 k 24.35 K, 300 q 80 k 24.35 K,

200 q 80 k 24.35 K, 100 q 78 k 24.30 K üszkös, 250 q 76.3 k 23.50 K sárga.
Felsőmagyarországi: 400 q 79 k 24.30 K, 400 q 77.5 k 23.60 K, 500 q 76.5 k 23.60 K, 100 q 78 k 24.— K.

Bácskai: 200 q 80 k 24.30 K.
Zab: 100 q 20.85 K, 100 q 20.85 K, 100 q 20.70 K, 100 q 20.65 K, 100 q 20.30 K, 300 q 19.50 K pp. mind kp.

Rozs: 100 q 20.60 K, 300 q 20.60 K mind kp. pp.

Az árak száz kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Buza 1912 áprilisra	23.78-82-68-76-70
Májusi buza	23.64-66-50
Buza októberre	22.18-20-58-16
Rozs áprilisra	21.32-34-16
Rozs októberre	18.74-54-64-56
Zab áprilisra	20.66-46-50-48
Zab októberre	17.30-20
Tengeri 1912 májusra	18.04-06
Tengeri júliusra	17.9-94-80
Káposztarepeze augusztusra	31.50

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	23.68-23.70
Buza májusra	23.50-23.2
Buza októberre	22.08-22.10
Áprilisi rozs	21.14-21.16
Rozs októberre	18.54-18.56
Zab áprilisra	20.48-20.50
Zab októberre	17.20-17.22
Tengeri 1912 májusra	17.96-17.98
Tengeri júliusra	17.80-17.82
Káposztarepeze augusztusra	31.30-31.50

Budapesti gabonaforgalom.

1912. február 11-től 1912. február 12-ig.

Érkezett Elszállított

	m	é	t	e	r	m	a	s	a
Buza	13056	200							
Rozs	1793	—							
Arpa	2629	—							
Zab	1645	—							
Tengeri	895	—							
Liszt	—	12922							
Korpa	—	2568							

Ne küldjék pénzünket külföldre!
Magyarok Pécs - Németek Bécs!

Tessék ezen lapra és hirdetésre hivatkozni s megkapja tőlem legújabb képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve.
Divatos, kiváló pontos járasu uri óra oxydált tokban elegánsan kidolgozva 10.-korona.
Hasonló kivitelű ébresztő szerk. 20.-korona.
Közszálat kizárva, mert nem tetsző tárgyakért péntek vizs. szakkidőm vagy más tárgyra átcsarolom.
Hazánk első és legnagyobb ókszer-, óra-, látszer és iparművészeti tárgykételepe
Schönwald Imre
magyar óraszer, ókszer-, gyáros látszerész
Pécs.

Ertéktőzsde.

Ma megnyitáskor a médióhalasztással foglalkoztak, amelynek a gyors elintézése után, hozzáfogtak az üzlethez. Az üzlet iránya gyöngye volt elejétől végig. Még a Hitelbank mérlegkimutatása, amelyet a spekulánsok csak ma értékelhettek, is alig tett hatást, mert a magyar parlamenti válság megoldásának a reménytelensége és a lanyha külföldi jelentés, sőt nem utolsó sorban a nemzetközi és a belföldi pénzpiac rosszabbodása, ellensúlyozta a sok kedvező momentumot, amely most napvilágra kerül. A nemzetközi piacon az Osztrák hitel és az Államvasutársaság hanyatlott, a helyi piacon a Rimamurányi még a tegnapiénál is jóval olcsóbban kínáltatott. A készáru-piacra a Drasche-féle téglá, a Fabank, az Agrarbank és számos közszénérték, élén a Salgótarjánival, kereselt volt. A zárlat kedvtelen volt. A déli tőzsde iránya üzletelen volt. A nemzetközi piac értékei lemorzsolódtak. A helyi piacon a Leszámitoló és a Közuti részvény tetemesen emelkedett. A készáru-piac igen élénk és szilárd volt. A járadék-piac üzletelen, gyöngye volt ma is. A valuta és

érváltó kissé merevebb, ami a pénzpiac rosszabbodásával összefüggött. A sorsjegypiacra nem volt ma sem üzlet.

Az előtőzsdén kötöttek: Magyar bank 871.75-870, Leszámitolóbank 586.25-581, Jelzálogbank 505, Rimamurányi 712, Városi villamos 435.50, Közuti vasút 824.50-828.75, Hazai bank 328.50, Agrárbank 545, Magyar bank 719-720, Kereskedelmi bank 4410, Budapesti takarékpénztár 438.50, Fabank 227-229, Drasche 726-731, Salgótarjáni 729-732.

Az utőtőzsde iránya gyöngye volt, mert kolportálták, hogy feloszlatták a képviselőházat. Az értékek ára helyi és bécsi eladások következtében egy-két koronával csökkent. A zárlat esőndes maradt. Kötöttett: Osztrák hitel 658-657.50, Magyar hitel 870-868.50, Leszámitoló 588-588.25, Jelzálog 503.75, Agrár 544.50-545.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, február 13. (Saját tudósítónktól.) Az enyhe időjárás következtében az irányzat lanyha lett, buza és rozs 5, zab 10 fillérrel gyengült, tengeri jól tartott, de a forgalom egyáltalán nem tudott megélni.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 12.75-13.10, bánati és bacsikai 12.55-12.85, mosoni és győri 12.15-12.25, felsőmagyarországi és csepeli 12.10-12.40, délivasuti 11.85-12.10.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.95-11.15, csepeli 10.86-11, pestmegyei 10.95-11.15, délivasuti 10.85-11, különféle magyarországi 10.85-11, alsóausztriai 10.90-11.15.

Arpa: Morvaországi 10.75-11.50, marehfeldi 10.25-10.90, bécsvidéki 10.20-10.50, felsőmagyarországi 9.80-10.75, csepeli 9.85-10.20, mosoni és győri 10.20-10.50, délivasuti 9.75-10.25, maláta 9.75-10.50, takarmány 9.70-10.25.

Magyar tengeri 9.85-10.10, Cinquantin 10.25-10.70 K.

Magyar zab: válogatott 11.35-11.70, elsőrendű 11.25-11.50, közepes 11-11.50, alsóausztriai 11.10-11.35 K.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, február 13. A magyarországi belpolitikai viszonyok és a mai heti ellátáskor jelentkező pénzhiány hatása alatt az előtőzsde gyöngye irányzattal nyílt meg. A forgalom nyugodt. A déli tőzsde irányzata kedvtelen és megnyitáskor az értékek gyengültek, később egyes kuliszértékek szilárdak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 659.50, Magyar hitel 871 (873 után), Laenderbank 553.50, Unionbank 637.50, Államvasut 734.25, Délivasut 109.50, Alpesi 912.50, Rimamurányi 711, Skoda 750.50, Salgótarjáni 728, Poldikohó 640, Klotilde 333.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 658.75, Magyar hitel 870.50, Anglobank 326.25, Bankverein 551, Laenderbank 553, Unionbank 637, Államvasut 733.25, Délivasut 109.75, Buchstiehradi B. 965, Dunagőzhajózási 1165, Alpesi 910.50, Rimamurányi 750.50, Török sorsjegy 245.50, Skoda 746.50, Salgótarjáni 730, Poldikohó 642 K.

Bécs, február 13. (Magyar értékelő zárlata), 4 száza léko arany-járadék 109.80 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy 260.50, Magyar hitelbank részvény 867.10, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 709.75, Magyar cukoripar 3240, —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 90.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyere-m. köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, február 13. (Osztrák értékelő zárlata), 4.2 száza lékos papír-járadék 90.55, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.90, 1860-as sorsjegy 1587.—, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 326.75, Bécsi Bankverein 550.50 Osztrák-magyar bank 1960.—, Déli vasut 109.10, Dunagőzhajózási r.t. 1160, Dolány részv. 339.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.58, Osztr. Lloyd 557.— 4.2 száz. ezüst jár. 92.55-93.85 Osztr. koronajáradék 90.55, 1864-es sorsj. 606.— Osztrák hitelintézeti részvény 659.—, Union-Bank 636.75, Osztrák Landerbank 552.25, Osztrák-magyar Államvasut 733.75, Elbevolgyi vasut —, Alpesi részvény 909.75 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241.15, Lipótkohó 611.— Török sorsjegy 244.60.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 13. (Értéktőzsde.) A mai tőzsde kedvtelen és bágyadt lefolyású volt. A kedvezőtlen hangulatot még fokozták a belpolitikai helyzet kedvezőtlen tünetei. Mindazonáltal az árfolyamok az első üzletórán csak kevésbé változtak, Valamivel szilárdabb csak felső-sziléziai vasipar és a Nationalbank részvényei voltak, utóbbiak a kedvező évi zárlatra, míg Kanada-részvények realizációik alatt szenvedtek. Átmenetileg Phönix-részvények is visszavásárlásokra szilárdabbak voltak. A további folyamatban általános gyöngülés volt észrevehető, amely különösen a bányáértékeket sújtotta. Azok a hírek, hogy a német-délmorikái bank valparaisói fiókjánál nagy sikasztások voltak, szintén rosszabbították a helyzetet. A kész-

árupiac ipari értékei tulnyomórészt gyöngébbek voltak. Napi pénz 5-4 1/2 százalék és alább, magánkamatláb 3 és háromnegyed százalék.

Berlin, február 13. Zárlat. (Saját tudósítónk tő Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papíráradék ... 4 százalékos osztrák aranyárjádék 96.90. osztr. hitelrészvény 207. ... Déli vasút 18.40 orosz bankjegyek 216.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.60, Discontó Commandit 190.75. Dinamitruszt 194.30, Harpeni 195.20 Unifikált török járadék 91.60, 4.2 százalékos ezüst jár 90.70. 4 százalékos magyar aranyárjádék ... Magyar koronajárjádék 90.10. Osztrák-magyar államvasút 155. ... Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék ... Ált. villamosági Edison ... Gelsenkircheni 190.50. Laurakohó 176.50.

Frankfurt, február 13. Zárlat. 4.2% papíráradék ... 4.2% osztr. ar-jár. 96.75 Magyar ar-jár. 92.20 Osztr. hitelint. részv. 207.50 Osztrák-magyar államvasút 159.25 Északnyugati vasút ... 3 százalékos magyar aranykölcsön 75. ... 4.2 százalékos ezüstjádék 93.35. Osztrák koronajárjádék 90.65, Magyar koronajárjádék 89.65 Osztrák-magyar bank 139.50 Déli vasút részvény 18.75 Elbavölgyi vasút ... Bécsi váltóár 849.75. Párisi váltóár 811.75, Union bankrészv. ...

Hamburg, február 13. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 93.50, 1860. sorsjegy 180. ... Déli vasút 18.40 4 százalékos aranyárjádék 96.80, Osztrák hitelrészvény 207. ... Osztrák-magyar államvasút 154.75. Olasz járadék ... 4 százalékos Magyar aranyárjádék 92.40

London, február 13. Angol consol 78 7/16.

Páris, február 13. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 95.47. Osztr. aranyárjádék 98.10 Magyar arany járadék 94.15, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 508.50 3/4 százalékos Olasz járadék 97.80 Déli vasúti elsőbbségi kötv. 274. ... 5 százalékos marokkói járadék 580. ... 4 százalékos 1890. román köles ... 4 százalékos amort. románjár. 1905. ... 5 százalékos orosz járadék 106.10 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.15 4 százalékos spanyol jár. 95.55 4 százalékos unifikált török jár. 91.95 Török sorsjegy 209.75 Török dohányrészvény 364. ... Osztrák földhitelintézet 1407. Osztrák Länderbank 605. ... Magyar jelzálogbank ... Banque de Paris 17.79. Banque Ottomane 687. ... Osztrák-magyar államvasút ... Déli vasút 115. ... Meridionalvasút 594. ... Hartman gépgyár 765. ... Rio Tinto 17.47. Suererie d'Egypte 75. ... Tula 765. ... Urinkányi kőszén 138. ... Chartered 37.50, De Beers 509.50 East Rand 72.50, Jagersfonten 184.50 Trans. Land Compan 39. ... Váltó Amsterdamra (rövid) 209. ... Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 111.32 Olasz aranyváltó (rövid) 314. ... Váltó Svájcra (rövid) 71.32 Csekk Londonra 252.55 Magánkamatláb 3. ...

TISZTVISELŐ-OTTHON (PENSIO) Budapest, Szentkirályi-utca 23. I. em. Teljes penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél Lakás pensio 135 korona. Ebéd 42 korona. Vacsora 24 korona

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyár.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include: Folyó havi szállításra, Február-májusra, Február-augusztusra, Február-decemberre, Irányzat: Megállapodott, Bécsi nyersszeszjegyár, Prágai, Lemberg.

Buzakorpa.

Table with columns: Korpa típusa, Ár. Rows include: Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra.

Zsiradékok.

Table with columns: Zsiradék típusa, Ár. Rows include: Disznózsír budapesti, Szalonna, Városi 4 drbos.

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Február 13. Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Fialat, nehéz (páronkint 250-320 kgron felül) 147-148 fillérig, közép (páronkint 321-320 kgr.) 148-149 fillérig, Magyar szedett: Közép (páronkint 240-280 kgr.) 148-150 fillérig. Sertéslétszám: 1912. február 11-én volt készlet 17622 drb, 12-én felhajtott 533 drb, 12-én elszállított 207 drb, 13-ára marad készlet 17938 drb. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Február 13. Előző napi eladatlan maradvány 3106 drb sertés. Mai felhajtás 480 drb sertés. Összesen 3586 drb sertés. Eladatott 928 drb sertés. Mai maradvány 2658 drb sertés.

Árjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül ételszulevonással 128-134 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül ételszulevonással 132-144 fillér. Fialat közép 220-300 klg-ig ételszulevonással 134-148 fillér. Fialat könnyű 120 klg-ig ételszulevonással 128-150 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felül ételszulevonással 130 fillér. Hussertés könnyű 140-300 klg-ig ételszulevonással 130-148 fillér. A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Budapesti szarómarhavásár.

Február 13. Felhajtott: 242 drb 6/6 borjú (közte 10 rugott), 10 drb leült borjú. Árjegyzések: Elsőrendű 6/6 borjúkért 120-130 fillérig, kivételesen 132-140 fillér, közepminőségű 6/6 borjúkért 110-118 fillérig, leült borjúkért 136 fillér, rugott borjúkért 72-80 fillérig. Az irányzat élénk volt, az árak változatlanok maradtak.

Bécsi sertésvásár.

Február 13. A mai sertésvásárra 16.027 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 11089 fiatal és 4566 hízott sertés. Árak: elsőrendű 132-134 fillér, kivételesen 135 fillér; közepminőségű 126-130 fillér; könnyű hízott 114-120 fillér; fiatal sertés 86-114 fillér, kivételesen 116-120 fillér; kilogrammgint, előszuban, fogyasztási adó nélkül.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Ékszer, ezüst, óra.

Iparművészeti műemlékek, egyházi művek gyári áron beszerezhetők. Ékszerész és műtőves SÁRGA JÁNOS és társai. Budapest, IV., Kilyó-tér 5., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

És bérmentve. - Vidékre választékokat készsággal küldök.

Main financial table titled 'Budapesti értéktőzsde'. Columns include: Allamadossag, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Borsjegyok, and various exchange rates. It contains detailed numerical data for various assets and liabilities.

BELATINY PEZSGŐ

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 13. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Müller Antal és Zuna Sándor posta- és távírdaszám-tanácsosokat...

a földművelésügyi miniszter Szomjas Aladár és báró Jeszenszky László ideiglenes minőségű fizetéstelen kirendeltségi felügyelőket...

az igazságügyminiszter dr. Peregi Ödön győri járásbírói joggyakorlókat a szombathelyi törvényszékhez jegyzővé...

a külügyek minisztere Schimunek Alajos és Stouy Kamilló irodagyakorlókat a cs. és kir. Ház és a külügyek cs. és kir. minisztériuma irodahivatalnokainak létszámába írta ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. Sallay György zombolyai járásbírói jegyzőt a széki törvényszékhez...

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —

Irta: JEAN DE CARRE.

— Akkor hát minek habozni még tovább is?

— Családod, gróf, én nem habozom, de mielőtt a nép igazságára hivatkoznék, nem kötelességem előbb atyám felvilágosítását megkísérteni?

— Fájdalom, fenség, a kísérlet teljesen eredménytelen volna. Ő fenségének bekötöték a szemét, bedugták a fülét.

— Igaz — sóhajtott a szturia hercege; atyám nem hisz, csak annak a nyomorultnak. De mégis talán, mikor a fia föltárja előtte családi szentélyének szőgyenét.

Rafael a szavába vágott.

— Oh! fenség — mondá — volna valaha bátorsága ennyire szomorú kötelességet teljesíteni?

— Lesz bátorságom. Meg fogom írni atyámnak azt, amit a tartozó tisztelet nem engedne szemébe mondanom. Nem fogok előtte elrejtteni semmit sem abból, amit meg kell tudnia.

— De ha a szavai nem világosítják fel?

— Akkor kitűzöm a lázadás zászlóját. Ne, kétfélekj többé királyi uradban, Osorio gróf. Szavamat adtam neked. Isten segítségével meg is fogom tartani.

— Tegye hozzá, fenséged, hogy a császár segítségével. A császár nélkül semmit sem tehetne.

— Ezt nagyon is jól tudom. Nem hagytam meg neked, hogy keresd fel Beauhornaist? Láttad őt?

— Láttam, mielőtt Kordovába elindultam. Adtam neki a szóbeli üzenetet, melyvel fenséged megbízott. Közölttem vele, hogy Napoleon elé őhajítja terjeszteni szóbeli pa-

törvényszékhez helyezte át. Gyözy Gyula győri törvényszéki és Sebő Gusztáv szentgotthárdi járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Demők Agnes budapesti lakos családja nevének Dalmokira, Kiskoru Weil Róbert budapesti lakos családja nevének Gáborra kért átnevezését megengedte.

Pályázatok. A temesvári közpórháznál segédorvosi állásra március 15-ig; a szolnoki pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vigyázói állásra március 10-ig; az óradnia járásbírósnál albírói állásra 2 hét alatt; a marosújvári főbányahivatalnál altisztii állásra 4 hét alatt; a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba hat kezelőgyakorló állásra március 11-ig; a széki-udvarhelyi törvényszékél irnoki állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

febr. 12. febr. 13. febr. 12. febr. 13.

Table with columns for location (Inn/Duna), measurement (méter), and wind direction (Nagy-Sziget, Tékchaza, etc.).

Aggság ellen

Dr. Hommel-féle Haematogeni. Övás: a Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban változókéony és jobbára szeles volt az idő. Leecsapódás a Dunántulnak, a Nagy-Alföld északi nagyobb felének meg az Északi-Felföld középső részeinek kivételével mindenütt fordult elő, jobbára 5 mm. körüli mennyiségben.

A hőmérséklet ma reggelre többnyire kevéssel süllyedt; a tegnapi maximum 13 fok C volt Fiumében, a minimum pedig 4 fok C Dobogókön.

Prognózis a következő huszonnegy órára:

Hőszűnyedés és legfeljebb keleten csapadék várható.

(Sürgöny-prog.: Hűvösebb, keleten elvélve csapadék.)

Weather forecast table with columns: Allomás, Lagymérés, A hőmérséklet, Célzás az országon, Irány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

naszait és hogy Bonaparte Lucian leányának a kezét kéri. A követ gondolkodási időt kért. Madridba való visszaérkezésemkor megkaptam választát. Habozik tárgyalásokat kezdeni fenségeddel addig, amíg Napoleon erre nem hatalmazza fel. Azt tanácsolják, hogy írjon fenséged egyenesen Napoleonnak.

— És te, te is ezt tanácsolod?

— Igen, fenség.

— Legyen hát, irni fogok. Csakhogy lásd, Rafael, mi nagyon fiatalok vagyunk s nagyon tapasztalatlanok ahhoz, hogy ilyen veszélyes alkudzásokat kezdeünk vezető nélkül. Napoleonnak irni komoly dolog. Ne vedd rossz néven, ha épp úgy nem bízom a te fiatalágodban, mint az enyémben. Náladnál tapasztaltabb vezetőt szeretnék.

— Ez ne legyen akadály, fenség! — Kérjen tanácsot a hajdani nevelőjétől, Escoiquis apáttól.

— Gondoltam reá, de Toledo-ban van számízve, én pedig fogolyként vagyok Aranjuezben. Hogyan találkozzunk?

— Rendelje Madridba, fenség. Ha egyszer ott lesz, majd találunk valamiképen módot arra, hogy érintkezhessenek egymással.

— De eljön-e, ha hívom? Vajon eljöhete?

— El fog jönni, fenség, erről bizonyos lehet. Engedje csupán azt közölnöm vele, hogy fenségednek szüksége van áldozatkész-ségére, tapasztalataira...

— Eh! Közöld vele azt, amit jónak látsz. A fődolog, hogy eljőjön.

A herceg bement a palotába. Osorio gróf pedig, nehogy észrevegyék együttlétüket, sietve távozott a festőkaszárnya felé.

Ami ez időben a spanyol udvar viszonyát a francia kormányval szemben jellemezte, az a tulságba vitt udvariasság volt; a figyelem és az előzékenység, amelylyel egymást kölcsönösen elhalmozták. Napoleon már ábrándozott arról, hogy hatalmába keríti a spanyol Bourbonok koronáját s azt

fivérei egyikének a fejére teszi; amíg pedig ez megtörténik, igyekezett ettől az országtól annyi pénzesgélyt és katonát kicsikarni, amennyit ez csak előteremteni képes volt.

IV. Károly király ide-oda rángatva a Tuillieriák követeléseit és Anglia sürgetéseit között, mely utóbbi igyekezett megbontani a francia-spanyol szövetséget, megpróbált mind a két félnek eleget tenni. Napoleonnal szemben fennen hangoztatta ragaszkodását Franciaországhoz, míg az Angliával szövetséges hatalmak előtt kesergett a kegyetlen sors miatt, mely őt úgy szólva a császár foglyává tette.

Ha ez legyőzetik, nem habozott volna elszakadni tőle, de a császári seregek mindenütt diadalmaskodtak. Miután vereségüket őhajította, azt kérdezte magában, hogy milyen előnyöket nyerhetne sikerükből. Már pár évvel azelőtt nem kapott-e a unokaöccse és sógora, a párizsi herceg javára egy királyságot Olaszországban? Talán Napoleon Portugáliában is valamely hasonló meglepetést tartogat számára? Titokban ezzel a reménységgel hízelt magának. És ez a reménység bírta kétségekkel és félelemmel vegyült elég volt, hogy visszatartsa őt a császárral való szövetkezésben. Reszketve maradt meg benne és félt megbontani.

Ezt a tétovázást, melyet de la Paix herceg gondosan észlelt, a király minden módon igyekezett eltitkolni Napoleon előtt. Minden alkalmat megragadott arra, hogy tévedésben tarthassa buzgalomának valódi jellege iránt, hogy e buzgalomnak tanujelét adhassa. A császár viszont hasonló játékot folytatott. Kettőjük között szüntelenül az előzékenység bizonyítékai és gazdag ajándékok eserlőtték ki.

Pár hónappal azelőtt e viselkedési módnak megfelelően Károly király az aranjuezi ménésből kiválasztott husz pompás lovat küldött a császárnak.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1912. február 14-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

NÉPOPERA.

Furulyás Jancsi.

Operett 3 felvonásban. Szövegöt írta: Maurice Vaucraire és Georges Mitchell. Zenéjét szerzte: Louis Ganne. Ford.: Bródy Miksa

Személyek:

Furulyás Jancsi	Pajor
Yoris, költő	Szántó
Pippermann	Mátrai
A felesége	Hikisch K.
Lisbeth, a leány	Sándor M.
Vilmos, portás	Marosfy
Katóka, a felesége	Sébők I.
Van Port	Vaida
Tontendorff	Fehér
Loskitch	város- Na osnai
Steinbeck	atyák Székely
Kortefia	Gardicska
Petrovics, városaty	Pécskai
Tantendorffné	Lehner M.
Loskitchné	Krasznai M.
A pipereárusnő	Kilocsainé
Van Quatsch	Szalay
Ormesler	Udry
Ejőlőr	Sugár
Folgár	Loránd
Ketty	Sahajda
Hedvigo	Stoll B.
Wangel	Czukor

Kezdeté 1/8 órakor.

KIRALY SZINHÁZ.

Leányvásár.

Operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerzte: Jacobi Victor.

Személyek:

Harrison	Boross
Harrisonné	Erdői B.
Lucy, leánya	Harmath I.
Rottenberg gróf	Latabár
Fritz, fia	Rátkai
Mirles Tom	Király
Korcsmáros	Kovács
Hajoskapitány	Krasznai
Bessi, szobalány	Fedák S.
Sam, pincér	Császár

Kezdeté 1/8 órakor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kitüntetve,
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
athelyezve: **Károly-körút 10. sz. alá.**

Fájós fogak gyógyítása Szápadlászó nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhídak koronák, Fogszűrés (altatásban is), Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek felnap alatt megkapják műfogaikat.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Csak e hó 18-áig.
Este 8 órakor:

DANNY GÜRTLER

az utolsó bohém bucsufelépései.

Adelaida & Hughes RÉCSEY MARISKA

Idette Brémonval

és a többi szenzációs attrakció.
A téliakertben Royal-Cabaret. Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kétféle művészi és zenekara hajnalig muzsikál. 45 új, szenzációs ének- és táncszat attrakció. Csütörtökön, február 15-én délután 3/4 órakor mérsékelt helyáru nagy családi előadás. Elő-zor délután: **Ostromállapot.** Ascher Leo operettje, valamint az összes februári attrakciók.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/8 órakor. Ujdonság! 11 órakor.

HAJLÉKTALANOK MENHELYE!

9 órakor. 9 órakor.

A GORDIUSI CSOMÓ

Bohózatok, írta: Gilinger és Taussig, ford. és adolg. Steinhardt.
STEINHARDT és HUNYADY új kuplékkal.
Vasár- és ünnepponokon délután mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél 4 órakor. Kétféle után a remek téliakertben Sárközi Pista zenekara, cabaret-és tánc. belépti díj nélkül. Jegyek: d. o. 10-15-ig és d. n. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch féle nagyteremben és a Hungária-turdu pénztáránál kaphatók.

Fővárosi Orfeum

VI. Hegymező-utca 17. WALDMANN JURE, igazgató.

Ma és minden este

LEROY-TALMA-BOSKO.

és a többi szenzációs attrakció.
Az előadás kezdete 8 órakor.
Jegyelővétel délelőtt 10-1-ig és délután 3-6-ig
Legközelebbi délutáni előadás vasárnap, február hó 18-án.

Magyar Királyi Államvasutak Igazgatóság.

25968-912. sz. A. I. a.

Hirdetés.

Pályázat 2 vasuti vonatszallító gőzkomp. 1 gőzkotróhajó és a hozzájuk tartozó felszerelés eladására
A magyar királyi államvasutak igazgatósága a Gombos és Erdőd állomások közt használt, de az ott épített Dunahíd folytán még folyó évben fel-szabaduló vasuti vonat szállító gőzkomp berendezését, nevezetesen 2 db gőzkompot, 1 db gőzkotróhajót az összes hozzátartozó felszereléssel és az egyéb kompüzemi berendezési tárgyakkal együtt értékesíteni óhajtván, azo keladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen vasból való uszóművek, valamint a rajtok levő és egyéb kompüzemi felszerelési tárgyak jó állapotban vannak és azok kereken 500.000 koronányi beszerzési értéket képviselnek. Az uszóművek megfelelő átalakítással esetleg más célra is alkalmasak.

A gőzkompok hossza 62,7 m., szélessége 9,5 m., merülése (üresen) 0,45 m. és hordképessége 282,8 tonna, a gőzkotró hossza 17,5 m., szélessége 4,4 m., merülése 1,0 m. és kotró mélysége 6 m.

Az összes komberendezési tárgyak és azok részletes jegyzéke a szegedi üzletvezetőségünk előzetes értesítése mellett Gombos állomáson tekinthetők meg.

Az egész komberendezésre vagy annak egyes részeire pályázni kívánók, felkérhetnek, hogy az 1 koronás m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat a m. kir. államvasutak igazgatósága műhelyi (E III.) szakosztályához (Budapest, VI., Andrássy-ut 75., IV. em. 21. ajtó) a következő címmel:

„Ajánlat gőzkomberendezés megvételére 236049-911. számhoz” 1912. évi február hó 20-ának déli 12 órájáig saját pecsétjükkel lezárt sértetlen borítékban benyújtani sziveskedjenek.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson és hogy a kérdéses cél elérésére másféle intézkedéseket is telessen.

Bánatpénzül 1912. évi február hó 19-ének déli 12 órájáig — amennyiben az ajánlati érték a 250.000 koronát meghaladja, 250.000 korona után 5 százalék — a fennmaradó érték összeg után pedig 2 százalék fizetendő be a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztárába.

Végül a magyar királyi államvasutak igazgatósága kiköti, hogy a vevő a megvétel idejétől számított 3 hó lefolyása alatt a kérdéses komberendezési tárgyakat elviteli Gombos állomásról.

Budapest, 1912. évi február hó 5-én.

Az igazgatóság.

DARANYI LEGUGYABR MODELLŐ Számoló

ÉS LÁTHATO IRASU

összeadógépei

nem szorúlnak reklámra.

Díjmentes bemutató az ország bármely helyén.

Telefon 139-54.

DARANYI MIKSA

Első Magyar Számoló- és összeadó gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság áruosztálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak

1 szelvény 7 kor.
1 szelvény 10 kor.
1 szelvény 15 kor.
1 szelvény 17 kor.
1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete száronruhához 20.— K-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyem-kamagant stb. gyári áron küld mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árúban.

TROCADERO VII. KIRALY-UTCZA 77. NEMZETKÖZI KABARET.

Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

1912. február 1-től kezdve, teljesen új szenzációs műsor.

Kaldern Behrens Hermann Strebel

a düsseldorfi Apolló színház a legjobb német szalon-
starjának rövid vendégszerelése a legjobb humorista.

Regia Matignon „Ein Romankapitel“
Chauteuse Cosmopolite Sketch Oesterreicher R-től.

„Beim Zahnarzt“ „A trambul“
Bohózat Grünwald és Brahmertől Bohóság Ferrer Oktávától

Ezenkívül még 16 teljesen új szám fellépet. 12 óráig táncszat attrakciók fellépet szabad bemutató. 1-5-ig keringőverseny cigányzenekar kísérettel. Jegyelővétel Zipsper és Könignél Andrássy-ut 4. szám. Kezdeté 8 1/2 órakor.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

..... (Főpostával szemben) .....

Bank és Pénzváltó r.-t.

Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.

Lakásberendezési vállalata

V., Nádor-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)

Állandó butorkiállítás.

Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények, francia és bronz-dísz tárgyak, csillarak ké yalm is fizetés feltételek mellett
Óriási választék! Mérsékelt árak!
Leleismeretes kiszolgálás!

MAGYAR KÖNYVTÁR

Szerkeszti RADÓ ANTAL

HEBBEL FRIGYES

a Nemzeti Színházban szinrekerült darabja:

JUDIT

TRAGÉDIA ÖT FELVONÁSBAN

Fordította:

IVÁNYI JENŐ

(650-651. sz.) Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1912. február 14-én.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Mlle Adorce-Via Villany
világhírű meretlen táncosnő táncfellépte.

Utána:
Gyöngyi Jolán felléptével

Szép Heléna.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Offenbach.

Személyek:

Heléna Gyöngyi J.
Páris Széplősi R.
Nemelés Szabolcs
Chichas Szörgh
Agammvon Fekete
Achilles Kellér
1. Ajax Szalay

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A diadalmas Amerika.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Színház-utca 1-2.
Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban (7, 7, 7, 7 és 10 órakor)

Felcségen hű asszony.

Bohózatos mozi-vázlat (Kinemaskech) Irták: Brody Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerette: Vince Zsigmond. Előadják: Hudacsek Nelly, Horváth Gizi, Szentirmay Béla, K Kovacs Andor, Gárdaj Lajos. Azonkívül a szenzációs kiegészítő mozgóképműsor. Jegyek mérsékeltén. Vasárnapon előre válthatók. Vasárnap az előadások 1/4 órakor kezdődnek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Sárga liliom.

Vígjáték 5 felvonásban. Irtá: Bíró Lajos.

Személyek:

A vagyherceg Z. Molnár
Thurzó Viktor Sebestyén
Hessen báró Pethő
Bedőházy gróf Vándory
Bassaracj andrás Ternai
Katalinay andrás Szirmay
A primadonna Csatai J.
D. Ferdi Papp
Peredy Judit Gombaszögi
Bokor Adolf Vágó
Csikas Péter Róthel
Rudas Béla Dobi
Zsi kovics János Körömendy
Rád János Gere
A főispán Pártos
Emerencia Nagy T.
Náci Császár

Kezdeté 1/2 8 órakor.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 21.
Telefon 110-22.

Csak a hó 18-ig

Este 8 órakor:

Danny Gürtler az utolsó bohém bucsúféltésével. Ade-laide & Hughes. Récesey Mariska, Idettie Brémönval, Kar Yon, Christy & Willis, Ostromállapot! Ascher Leó operettje: Szerelmi házasság bohózat. K. Solti Hermin és Virágh Jenő új kuplékkal és a többi szenzációs attrakció.
A téliertben Royal-Cabaret Belépőjű 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépőjű. Kukó Vinco és zenekara. Bal-mabillie. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Csütörtökön, január 15-én délután 3/4 órakor mérsékelt helységekre nagy családi előadás. Először délután: Ostromállapot. Ascher Leó operettje, valamint az összes februári attrakciók fellépte.

JAVOL HAJÁT NÖVESZT

Évek óta bevált legjobb hajápoló és óvoszer hajbetegségek ellen.

Javol, hajápoláshoz, zsirtalan vagy zsirtartalmu összetételben, palackonként — a mely hosszu ideig elegendő — 4 korona. Kapható gyógyszerárakban, drogueriakban, finom illatszer- és fodrász üzletekben.

Javol fejmosó por — csomagja 30 fillér. Teljesen artalmatlan. Nagyon kiadós.

Vezérképricélő: MAXIMILIAN FESSLER, WIEN, III/2, Hintere Zollamtsstrasse Nr. 3.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgató: Koltai Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

Ujdonság! Ma Ujdonság!

„Modern Massage“

Hygienikus bohózat 1 felv. Irtá: Satyr. Rendezi: Rott S.

„HOFJAGD“

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. Hírség nagytársaság Andrassy-ut 19. és Sopronyi nagytársaság Rákóczi-ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti „Casino de Parisban“ teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciójának felléptével.

FOGAK

amerikai fogorvosok a szájban erősen beillesztve, természetes kivételben 4 koronától feljebb. :: :: ::

Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hidak, a legideálisabb szájpádlás nélküli levehetően fogpótlás. Rossz vagy törött fogorvosok a legutányosabban lesznek átoldozva. Fogorvosjavítások rögtön elkészítetnek. **Fogtömések** (Plombák) arany, porcelán, ezüst és csementből fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Foghúzás teljesen fájdalom nélkül (götekzióval). — részletfizetésre is 15 évi jótállással.

Dr. Kalinevszky L. fogorvos specialista száj- és fogbetegkek részére. Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. l. em. 3. Hársfa-utca sarok. Házzámra és címre figyelni tessék.

Butor EHRENTREU és FUCHS

Képezésczt, vagy részletfizetésre legelőcsöbben
testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes arjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Singer és Wolfner kiadása! Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Március 15-iki irodalom!

Uj szavalókönyv. Hazafias ünnepekre, iskolai vizsgálatra és egyéb alkalmakra való költemények és kiváló köszöntök gyűjteménye 6-12 éves gyermekek számára. A legújabb magyar gyermekköltészetből összeválogatta Havas István. Ára . . . . . 1 korona 80 fillér.

Fanghó Gyujtó Izabella: A magyar szabadságharcból. Ára kötve . . . . . 2 korona.

Sas Ede: Hősök hőse. 8 képm. Diszkötés. Ára 7 K.

Rákosi Viktor: Korhadat fakeszeszek. Harmadik ifjúsági kiadás. Diszkötésben . . . . . 4 korona.

Pósa Lajos: Száll az ének. Szavalmi való hasznos versek. Füzeve 2 korona. Diszkötésben 4 korona.

Rákosi Viktor: Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharcból. Diszkötésben . . . . . 7 korona.

Pósa Lajos: A szabadságharó hősei. Képek az 1848/49. szabadságharcból. Képekkel. 60 fillér.

Pósa Lajos: Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költemények . . . . . 60 fillér.

Gauss Viktor: A piros köpönyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Képekkel . . . . . 60 fillér.

Gaal Mózes: A vasember fia. Történeti elbeszélés. Képekkel . . . . . 1 korona 80 fillér.

Gaal Mózes: Bem apó. Történeti elbeszélés. 60 fill.

Gyökössy Endre: Ki szereti a népet 1 kor. 20 fillér.

Havas Mihály: A hősök. Hazafias elbeszélés. Képekkel. Ára . . . . . 60 fillér.

Sébök Zsigmond: Kossuth Lajos életrajza Ára Kötve . . . . . 60 fillér.

Krudy Gyula: A komáromi fiuk. Történeti elbeszélés. Ára . . . . . 1 korona 20 fillér.

Krudy Gyula: Előre. Hazafias elbeszélés. Képekkel. Ára . . . . . 60 fillér.

Lengyel Laura: Magyar Hősök. Történeti elbeszélés. Képekkel. . . . . 1 korona 20 fillér.

Lengyel Laura: A virradat napja. Történeti elbeszélés. Képekkel. . . . . 1 korona 80 fillér.

Madarassy L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés. Képekkel. . . . . 1 korona 20 fillér.

Perényi Lajos: A hazáért. Hazafias elbeszélés. Képekkel. Ára . . . . . 60 fillér.

Tábori Róbert: Gábor Áron. Történeti elbeszélés. Ára . . . . . 60 fillér.

Farkas Imre: A kapitány. Jelenet. Előadja két férfi és egy nő. Ára . . . . . 80 fillér.

Illyés Bálint: Hazafias költemények. Ára Füzeve 3 korona. Kötve . . . . . 5 korona.

Ünnepi versek: Szerkeszté dr. Vajda Gyula. Szavalókönyv. Iskolai ünnepekre alkalmas költemények gyűjteménye. Harmadik kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepekre alkalmas szavaltokat csoportosítja, másrésztől remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. Ára füzeve 3 korona. Diszkötésben . . . . . 5 korona.

BRISTOL-SZÁLLÓ

Legmodernebb berendezés
Fényes társalgótermek
Naponta tea hangverseny

DUNAPART-BUDAPEST

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Danny Gürtler

az utolsó bohém már csak csütörtökön, február 15-én és vasárnap, február 18-án délután 3/4 órakor lép fel a mérsékelt helysége nagy családi előadásán. Azonkívül Récesey Mariska Idomított elefántja és az összes februári attrakciók. Jegyek — elővétel-díj nélkül — már most válthatók ezen előadásokra a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben SALAMON JAKAB és T^a czégnél Budapest,

V., Erzsébet-tér 5. szám. TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99.

Heti műsor:

Február hó	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Népepera	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Várszínház	Urania	Hangversenyek
15 Csütörtök	Tévedt nő	Rang és mód	Szibéria	Papa	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adorce-Via Villany táncelőadása Szép Heléna	—	Skócia	Gyery-Szantó Royal (R) Harris. tos Virota (H)
16 Péntek	—	Bábjáték	Troubadur	Györgyike, drága gyermek	Leányvásár	A rablólovag	Mlle Adorce-Via Villany táncelőadása Szép Heléna	Az aranyember	Az éjfél nap ország.	Voissi Royal (M) Heideberg Lloyd (H)
17 Szombat	Jarcsi és Juliska Csójaváza	A szerelem gyermeke	Sevillai borbély	Csütri	Elvált asszony	A gunyvacsora	Mlle Adorce-Via Villany táncelőadása Szép Heléna	—	Az országos szimfonikus akadémiata előadása	—
18 Délután Vasárnap Este	Laktató	Nem lehessen tudni	Furulyás János	Taifun	János vitéz	A varsanyi csata	Aratlan Zsuzsi Mlle Adorce-Via Villany fellépte Szép Heléna	—	—	Kics-Da nok Royal (H) Bonnet Zenepatola (H)

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia különlegességek. **tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatonál 20% engedmény.**

NAKIRA törv. védett, valódi indiai paracummi férfikülönlegesség tucattal 12. — korona. 3 tucattal 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal köb. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

UTERUS-SPRAI feltétlen megbízható női fecskendő különlegesség 14 kor.

PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

FÉRFIAK NEMI BAJAIT

hugyszervi bajokat, syphilit, önfertőzésből származott idegbajokat, különösen pedig a **férfigyengeség** (impotencia) makacs alakját, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionálisan kombinált módszerével számos évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI
szpecialista, v. kórházi orvos (a nemi betegnek osztályán)

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalan válasz. — Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés: 9—3, este 5—7-ig.
Budapesten, Rákóczi-út 8/a.
(Lépcsőházi bejárat.)

Részletfizetésre is!
Látható írásu
Ujlaki írógépek
Árjegyzék kívánatra. Árjegyzék kívánatra.

Ujlaki írógéptelep
Bpest, Erzsébet-körút 28B.
Telefon 122-60. Telefon 122-60.

Titkos betegségek

hugycsőfolyás, hugycsőszülkületek, altesti sebek, bujakor (syphilit), az önfertőzés következtében fellépő éjjeli magömlések és idegbántalmak, elgyengült férfierő (impotencia), makacs bőrbetegségek, bármely női nemi bajok, méhbajok, fehérfolyás stb. **alapos, gyors és gyökéres** gyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjainál fogva

Dr. GARAI,
hírneves szakorvos rendelő intézetét,
Budapest, Andrásy-ut 28. szám.
Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Feltűnés nélkül eredményes gyógyítás levélleg is.
Kívánatra gyógyszerekről is gondoskodik.
„Ehrlich 606.” javított Joha oltások.

Héveny vagy idült bujakor - bántalmak

az y görvénykór, borbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydaanat, reumatizmus, a száj, gégé gyengülés, dugulatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökölött bujakoros bántalmak esetében, a legmegbízhatóbb minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökéres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái
melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyedien és legjobb vértisztító szert és még számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 11. — kor. Minta és prospectus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 22. szám.

KÖHÖGÉS

rekedség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pomotefin-cukorkáknál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjünk, mivel sok hasznótalan utánczata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.

Finom uri fehérműek legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégénél
VI., Budapest, Andrásy-ut 50. sz.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor.
Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Szenzációs találmány.

Szabadalmazva: 3956. sz. a. Törv. védve. 141. sz. a.

ANTICOL.

Páratlan hatásu szer a lovak kólíka betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólíka gyors és biztos megszüntetésére, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszűnt.

Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 4 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.

Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL“-laboratórium
Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.

Kaiserl. und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elismervény.**

Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólíkás megbetegedései ellen feltalált és összeállított gyógyszert úgy a sajtó, mint az ezred lovainál meglepő győgyeredménnyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.

Brassó, 1896. április hó 21-én.
(P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

Hirdetések felvételnek a lap kiadóhivatalában

Irodalmunk jeleseinek karrikaturái!

MOST JELENT MEG A MODERN KÖNYVTÁR LEGUJABB SZÁMA:

Karinthy Frigyes
Igy utok ti

Irodalmi karrikaturák!
Major Henrik és Dezső Alajos rajzaival
ára 1.20 K

A TARTALOMBÓL: Ady Endre, a nationa-
klasszikus; Kosztolányi Dezső, a szimbolista; Ádám Simon, a drágaköves; Szabellák Mihály, az egyszerű; Szép Ernő, a naiv; Cellért Oszkár, a familiáris; Kafka Margit a differenciál; Füst Milán, a zord; Herczeg Ferenc, az előkelő; Bródy Sándor, a melon; Molnár Ferenc, a gyermekismerő; Móricz Zsigmond, a tésztakeres; Eötvös Károly, az adomázó; Mikszáth Kálmán, a zamatos; Wilde Oszkár, a hedonista; Ibsen Henrik, a kódos; Kucipp Sches-
tyén, a józan; stb. stb.

Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. Kiadása.
Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrényeket ház- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár...

Singer varrógépek Korékpárok, gramofonok, hanglemezek...

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre...

Veres afonya befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona...

30 koronaért készülnék saját műhelyemben mérték után remek szabásban...

Divatos névjegy és pénztárcza legújabb divatos atlasz-selyemből...

56 éves bécsi hölgy több mint egy millió kor. vagyonnal 40 éven alóli férjet keres...

Haban József Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít...

Ügyvédjelölt elsőrangú vidéki ügyvédi irodába azonnali belépésre...

Öreg hamis fogakat, zálogcédukat bármiről, butoroktól és mindenféle tárgyakat vesz...

Friss olesó hus! Borju, marha vagy bárány 5 kg-os postacsomagokban...

Bérczi Sándor kézmunka nagyiparos Budapest, VI., Dessoúfy-u. 5.

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 korona...

Mérlegképes könyvelő esti foglalkozást keres. Szíves ajánlatokat...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban...

Pénzelőleggel minden levonás nélkül beiktatóz bizományba...

LEFKOVITS R. Saját gyártmányú fürdőkáda...

25 koronaért készülnék saját műhelyemben mérték után remek szabásban...

Allások mindenféle szakmából köztölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben...

Acetylén kézi-lámpa A legnagyobb sötétségben is 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE Verses regény. Ára 3 korona.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 113-46.

Szingazdag természeti leírások! Makay Béla Hegyen-Völgyön

Diszkart kedvelők kerjenek árjegyzéket az Első magyar diszkart falkólától.

Népszerűtlen minden vidéki házban. Gyári ára 100 mm-es reflektorral...

Zálogcédulát, brillantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek.

FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: Lampel R. Könyvkereskedésében.

Száz királyság Technikum Mittweida. Igazgató: A. Holzt, tanár.

Makay Béla Hegyen-Völgyön Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve...

Tisztviselő-otthon Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kisért háziaszer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtáp-pora.

Műkedvelők Által díszlet nélkül is előadható szindarabokról kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb.

Illusztrált korrjaz a párisi kommunáról! RÁKOSI VIKTOR

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Gyorsírás és gyorsíró. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított...

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni...

Hungaria beszélő-gépek tölcseárnéküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetés is olcsón kaphatók.

Nemi bajoknál húgyvesztés, tripper, kankórák csakis az illéfele Santalcapulák ez-eltől Larioin Capsulák, mint legbiztosabb...

A PÁRISI GYUJTOGATÓK (A kommun története) Regényes korrjaz Ára füzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.

Kitűnő fegyverek öröknek, önvédelemre, vadászatra és szabadszerek. Wernld gyalogsgági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét fizetnek.

Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét fel tudja beszélni, kanári tenyészdem keresse az fels tisztelem megengem rendelmenyével.

Deményi és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kerjen árjegyzéket.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás.

Részpénzért vagy hitelképes egyéneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítatom, hogy ilyen sehol nem kap modern ható, hédő, uri és ezalon szobákat stb.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállított helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.

Modern lakberendezési vállalat Budapest, IV. ker., Górlóczy-utca 7. sz. Diszes butor-album 1 kor.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel es eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, maharoni es palizandó butorok, uri szobák angol borganitúrák es teljesen berendezett mintaszobák, kelati szőnyegek, esillarak. Telefon 82-13, 28593